میلاد باسعادت امام حسن مجتبی (ع) را پیشاپیش شاد باش می گوییم

اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۱۶ فروردین ۱۴۰۲
• ۱۴ رمضان ۱۴۴۴
• ۵ آوریل ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۶۱۰ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۹۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

هیچ تصمیم اقتصادی بدون نظر بخش خصوصی گرفته نشود

جمعی از تولیدکنندگان و کارآفرینان برتر کشور در نشستی چهار ساعته با رئیس‌جمهوری به بحث و گفت‌وگو درباره سیاست‌های اقتصادی دولت و تشریح مشکلات و نظرات خود در زمینه راهکارهای رفع موانع و رونق تولید پرداختند. رئیسی دراین نشست حمایت مالی و تامین اعتبارات، حمایت حقوقی و رفع موانع اداری و سامان دادن به بخشنامه‌های متعدد را ۳۱ اولویت اصلی دولت برای حمایت از تولیدکنندگان و کمک به رشد تولید در کشور عنوان کرد و گفت: دولت در راستای وظایف خود نظارت بر زنجیره تولید تا مصرف را در دستور کار دارد.

۲

عوامل هدررفت منابع نفت و گاز از نگاه کارشناسان بررسی شد

ریخت‌وپاش انرژی در ایران

براساس گفته‌های برخی کارشناسان، سالانه معادل ۵۰۰ میلیون بشکه نفت خام با ارزش ۲۵ میلیارد دلار در کشور اتلاف انرژی وجود دارد که بهینه‌سازی ۵۰ درصد از این ظرفیت در کشور امکان‌پذیر است. یکی از مشکلات جدی حوزه انرژی در سال‌های اخیر، تمرکز بیشتر بر عرضه به‌جای مدیریت تقاضا بوده است. از سوی دیگر، ایران با وجود اقلیم معتدل دارای شدت مصرف انرژی در مقایسه با میانگین جهانی بوده و جزو ۱۰ کشور نخست مصرف‌کننده انرژی جای می‌گیرد. علاوه بر شدت بالای مصرف، عمده انرژی در بخش غیرمولد استفاده می‌شود که این باعث شده شکاف عرضه و تقاضا سال به سال بیشتر و به بحرانی برای تامین انرژی تبدیل شود. به گفته بسیاری از تحلیلگران نمی‌توان تیر مقصر یابی شدت مصرف یا هدررفت منابع انرژی را تنها به سمت مصرف‌کنندگان خانگی و تولیدی نشانه رفت و از سیاست‌گذاری‌های اشتباه دولت‌ها در ساماندهی تولید و مصرف چشم‌پوشی کرد. با توجه به اینکه بخش دولتی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان انرژی است، می‌توان با سیاست‌گذاری درست در مسیر بهینه‌سازی و جلوگیری از هدررفت انرژی گام برداشت.

۱۰

عکس: صمت

به مناسبت روز جهانی بهداشت و سلامت بررسی شد

تهدید سلامت بحران قرن

۵-۸-۹-۱۳-۱۴-۱۵

سرمقاله

«رشد تولید» نیازمند نظام فراگیر تامین اجتماعی

۲

گفت‌وگو

مسئولان فعلی توان مهار تورم را ندارند

۱۲

گزارش‌های روز

اضطراب سرمایه بلای جان معدن

۶

بازگشت خوشبینی به تولید

در چند سال اخیر، نامتعادل بودن عرضه و تقاضا باعث شد رد پای دلالان بیش از پیش در بازار خودرو دیده شود و اختلاف بسیاری بین قیمت روز خودرو صفر در کارخانه و بازار به‌وجود بیاید. در راستای حل این مشکل، طرح‌ها و برنامه‌های گوناگونی در قالب دستورالعمل‌های مختلف اجرا شده که هدف اغلب آنها هم تناسب عرضه و تقاضا، کاهش سوداگری و پاسخ به تقاضای واقعی اعلام می‌شود. آخرین برنامه از این دست، راه‌اندازی سامانه یکپارچه فروش خودرو در ماه‌های پایانی سال گذشته بود که مرحله نخست ثبت‌نام متقاضیان در آن اواخر اسفند به پایان رسید. فاطمی‌امین، وزیر صمت نیز درباره برنامه تولید خودرو در سال جدید گفت در سال ۱۴۰۲ هدف کمی تولید خودرو حداقل یک میلیون و ۶۰۰ هزار دستگاه است و اینکه تقریبا به تمام کسانی که در سامانه یکپارچه ثبت‌نام کرده‌اند، خودرو تحویل داده خواهد شد. برخی از کارشناسان تحقق اهداف یادشده را شدنی، اما سخت می‌دانند. هرچند این ادعا مخالفانی نیز دارد.

۴

فراخوان مناقصه عمومی دو مرحله‌ای

نوبت اول

شماره: ۵۲۴۳۵۲۹۴

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

شرکت فولاد خوزستان در نظر دارد انجام فعالیت اجرایی ذیل را طبق شرح کار و خدمات تدوین شده مندرج در اسناد مناقصه پس از ارزیابی کیفی از طریق مناقصه به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لازم به ذکر است باتوجه به اینکه اعلام آمادگی و دریافت اسناد مناقصه از طریق وب‌سایت مدیریت تامین‌کنندگان به آدرس الکترونیکی https://pim.ksc.ir انجام خواهد شد ضروری است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

الف) موضوع مناقصه: ساماندهی کابل‌های ارتباطی پست برق ۶۳۱ به اتاق ۶۰۳ و ۶۰۴ فولادسازی به روش EPC

ب) شرح مختصری از مشخصات و مقادیر کار:

ج) محل اجرای خدمات و مدت انجام کار: محلنجام خدمات/ پروژه در واحد پروژه‌های برق شرکت فولاد خوزستان و مدت اجرای قرارداد از تاریخ ابلاغ شروع بکار توسط کارفرما ۱۲ ماه می‌باشد.

د) شرایط مناقصه‌گران متقاضی:

- داشتن ظرفیت آزاد (تعدادی و ریالی) در رشته مربوطه (با توجه به نوع مناقصه)
- دارا بودن رتبه‌بندی متناسب با موضوع مناقصه از سازمان برنامه و بودجه کشور (حسب مورد)
- داشتن سابقه کاری مفید در رابطه با موضوع مناقصه و حسن‌شهرت در فعالیت‌های گذشته براساس رزومه کاری و توان فنی و مهندسی
- دارا بودن صلاحیت ایمنی معتبر از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی براساس ماده ۲ و ۳ آیین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری مصوب وزارت کار و امور اجتماعی در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۵
- دارا بون گواهی صلاحیت معتبر از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۸۳۲۶/ت ۲۷۰۵۶ ه مورخ ۸۱/۰۹/۰۵ هیات محترم وزیران، درخصوص انجام خدمات موضوع مناقصه
- توانایی ارائه ضمانتنامه شرکت در مناقصه به مبلغ ۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
- تهیه ضمانتنامه انجام تعهدات (در صورت برنده شدن) به میزان ۵٪ بار مالی پیمان براساس نرخ پیشنهادی.
- در تعیین برنده مناقصه و در شرایط برابر اولویت با شرکت‌های بومی استانی است.

تذکر: حسبمورد ارائه یک نسخه از اساسنامه، شرکتنامه و آگهی تاسیس و آخرین آگهی تغییرات ثبت شده در روزنامه رسمی کشور و هرگونه گواهی مبنی بر واجد شرایط بودن شرکت، مطابق با مفاد آگهی الزامی می‌باشد.

هـ) محل و مهلت و چگونگی دریافت مدارک مناقصه‌گران: از کلیه متقاضیان دعوت به عمل می‌آید پس از انتشار آگهی در این فراخوان و حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۷ با مراجعه به نشانی اینترنتی فوق‌الذکر ضمن تکمیل فرآیند ثبت‌نام و تایید نهایی آن و ارسال درخواست اعلام آمادگی از طریق وب‌سایت مذکور نسبت به بارگذاری مدارک مورد نیاز به همراه مستندات مربوطه مطابق با اطلاعات درخواست شده در وب‌سایت اقدام نمایند تا ارزیابی لازم وفق آیین‌نامه و دستورالعمل ارزیابی کیفی شرکت فولاد خوزستان بر روی مدارک ارسالی مناقصه‌گران به عمل آید. تاکید می‌گردد اعلام آمادگی و ارسال مدارک، هیچگونه حقی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه‌های آتی این شرکت ایجاد ننموده و مدارک الصاقی و همچنین کسب امتیاز بر اساس معیارهای ارزیابی کیفی و توانمندی‌های بهداشتی و زیست‌محیطی (HSE) می‌باشد.

ضمنا اسناد مناقصه برای متقاضیان واجد شرایط در مرحله ارزیابی کیفی نیز از طریق آدرس مذکور قابل دریافت خواهد بود. همچنین زمان برگزاری جلسه توجیهی (سایت ویزیت) پیش از اعلام قیمت، زمان تحویل و گشایش پاکات در اسناد مناقصه درج شده است.

(ارائه معرفی‌نامه و کارت‌ملی برای متقاضیان شرکت در مناقصه و نمایندگان شرکت‌ها در همه مراحل لازم و ضروری می‌باشد.)

و) نام و نشانی کارفرما: خوزستان اهواز- ابتدای بزرگراه خلیج‌فارس - بلوار فولاد خوزستان- شرکت فولاد خوزستان- کدپستی: ۶۱۷۸۸-۱۳۱۱۱

ضمنا متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۶۱۳۲۱۳۶۴۱۵ آقا/خانم‌امیررضا خادم‌مسجدی (کارشناس امور قراردادها) تماس حاصل فرمایند.

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۱/۱۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۱/۲۰

آگهی فراخوان عمومی ارزیابی کیفی پیمانکاران

شماره مناقصه: ۱۴۳۲۰۹

شرکت فولاد هرمزگان جنوب

موضوع: انجام کلیه عملیات جمع‌آوری سرباره مذاب به حجم سالیانه ۱۳,۸۰۰ ذوب و حمل به محوطه دپوی سرباره در شرکت فولاد هرمزگان جنوب

شرکت فولاد هرمزگان جنوب در نظر دارد موضوع «**انجام کلیه عملیات جمع‌آوری سرباره مذاب به حجم سالیانه ۱۳,۸۰۰ ذوب و حمل به محوطه دپوی سرباره در شرکت فولاد هرمزگان جنوب**» برای مدت یکسال و قابل تمدید برای دو دوره یکساله دیگر را از طریق مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای به پیمانکاران توانمند و واجد شرایط مندرج در اسناد ارزیابی کیفی، واگذار نماید. بدینوسیله از کلیه پیمانکاران فعال با توان و سابقه اجرایی لازم جهت اجرای موضوع که دارای تایید صلاحیت ایمنی از سازمان تعاون، کار و رفاه اجتماعی و قادر به تهیه ضمانتنامه بانکی به مبلغ ۲۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (بیست و هشت میلیارد) ریال می‌باشند، دعوت می‌گردد در صورت تمایل به همکاری نامه اعلام آمادگی با درج ایمیل رسمی مناقصه‌گر به همراه فیش واریزی به مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال به شماره حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه کمرک شهید رجایی، به نام شرکت فولاد هرمزگان جنوب بابت خرید اسناد ارزیابی کیفی، را به ایمیل mehdizade.a@hosco.ir و یا فکس ۳۳۵۳۰۱۴۵ -۰۷۶ تا تاریخ ۱۴۰۲/۱/۲۲ ارسال و نسبت به دریافت فرم ارزیابی کیفی اقدام نموده و اسناد ارزیابی کیفی را تا تاریخ ۱۴۰۲/۲/۵ به نشانی بندرعباس-کیلومتر ۱۳ بزرگراه شهید رجایی- منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس- شرکت فولاد هرمزگان- واحد خرید خدمات قراردادی- کدپستی: ۷۹۱۷۱۷۶۳۱۹ ارسال نمایند. بدیهی است اسناد مناقصه پس از اتمام ارزیابی کیفی به شرکت‌های واجد شرایط ارائه خواهد شد.

* ارایه مدارک و سوابق هیچ‌گونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.
* هزینه چاپ آگهی فرآخوان بر عهده برنده نهایی مناقصه مربوطه خواهد بود.
* در صورت نیاز به اطلاعات فنی با شماره تلفن ۰۷۶-۴۴۸۴۸۲۶۰ و اطلاعات بازرگانی ۰۷۶-۴۴۸۴۸۹۳۹ تماس حاصل فرمایید.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

نوبت دوم

«مناقصه عمومی»

معدن کار باختر

شرکت معدن کار باختر در نظر دارد **جهت تامین ماشین‌آلات معدنی صفرکیلومتر خود در معادن غرب کشور (محل تحویل ماشین‌آلات)** به شرح ذیل با گارانتی، اعتبار تامین قطعات یدکی و خدمات پس از فروش، شرایط فاینانس و تسهیلات فروش از طریق «مناقصه عمومی تک‌مرحله‌ای با پاکت‌های ارزیابی فنی و پیشنهاد قیمت» اقدام نماید. از واجدین شرایط دعوت به عمل می‌آید پس از مراجعه به سایت www.madankarbakhtar.ir نسبت به دانلود اسناد مناقصه، تکمیل و تحویل آن **حداکثر به مدت ۷ روز کاری** پس از تاریخ درج این آگهی به آدرس همدان - خیابان مهدیه - جنب بانک صادرات - کوچه توحید - بن‌بست کیانیان - درب دوم سمت راست واحد پشتیبانی آقای بابایی (شماره تلفن ۰۸۱۳۸۳۷۰۲۳۵ (داخلی ٤)) اقدام فرمایند.

شرح	واحد	تعداد
تراک معدنی (با قدرت موتور حداقل ۳۵۰ کیلو وات، مجهز به دوربین جلو و عقب، با سایز لاستیک حداقل ۱۶، توان حمل بار حداقل ۶۵ تن(با حجم حداقل ۳۵ متر مکعب)و ترمز،گیربکس و جک لگن اروپایی)	دستگاه	تا ۲۰
کمپرسی ۱۰ چرخ ایرانی	دستگاه	تا ۱۰
بیل (معادل کوماتسو ۸۰۰)	دستگاه	تا ۳

شرکت معدن کار باختر (سهامی خاص)

سرمقاله

«رشد تولید» نیازمند نظام فراگیر تامین اجتماعی

علی حیدری
کارشناس رفاه و تامین اجتماعی

در بند یک سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه بر افزایش بهره‌وری کل عوامل تولید تاکید شده که این عوامل عبارتند از منابع انسانی، سرمایه، فناوری و مدیریت و در بین همه عوامل اولویت با عامل انسانی است؛ بنابراین اگر مطابق شعار سال به‌دنبال «مهار تورم و رشد تولید» هستیم باید توجه ویژه‌ای به عامل انسانی داشته باشیم. پرواضح است که ارتقای بهره‌وری منابع انسانی اثر تعیین‌کننده و فزاینده‌ای بر ارتقای بهره‌وری سایر عوامل تولید دارد.

مدیریت منابع انسانی شامل مولفه‌های مزدی و غیرمزدی می‌شود که مجال پرداختن تفصیلی موضوع در این مقال نیست.

برخورداری از پوشش بیمه‌های تامین اجتماعی علاوه بر اینکه جزئی از نظام مدیریت منابع انسانی است، از جمله حقوق بنیادین نیروی کار به‌شمار می‌رود که به موجب اعلامیه جهانی حقوق بشر و مقاوله‌نامه‌های بین‌المللی پذیرفته شده است. به‌ویژه مقاوله‌نامه اصول کار شایسته از جمله وظایف اولیه و اساسی کارفرما در قبال نیروی کار است و درمورد افراد فاقد شغل و درآمد نیز تامین پوشش حداقلی بیمه‌های اجتماعی بر عهده دولت‌هاست.

بر همین اساس در بند ۵ سیاست‌های کلی برنامه هفتم نیز آمده است: «استقرار نظام جامع تامین اجتماعی مشتمل بر حوزه‌های امدادی، حمایتی و بیمه‌ای در سطوح پایه، مازاد و مکمل به‌منظور ارائه عادلانه خدمات»

این حکم به نظام جامع و چندلایه امدادی، حمایتی، بیمه‌ای و چندسطحی پایه مازاد و مکمل تامین اجتماعی با پوشش عادلانه و فراگیر اشاره دارد. تاکید بر مولفه عدالت در این حکم از دو منظر قابل طرح است؛ نخست عدالت در دسترسی به خدمات و پوشش‌ها و دوم عدالت در بهره‌مندی از منابع عمومی؛ نتیجه آنکه عامل انسانی در فرآیند توسعه، رشد، پیشرفت و تعالی کشورها به دو دسته تقسیم می‌شوند. در نگاه کلان این عامل انسانی شامل کلیه افراد جامعه اعم از فعال و غیرفعال و شاغل و غیرشاغل می‌شود و در نگاه خردتر عامل انسانی به‌معنای اخص آن به همه افرادی گفته می‌شود که در فرآیند تولید موثرند. برای تحقق فراز دوم شعار سال یعنی «رشد تولید» باید هم حکم مندرج در بند یک سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه یعنی ارتقای بهره‌وری عوامل تولید در بنگاه‌ها و کارخانجات و دستگاه‌های اجرایی و هم حکم مندرج در بند ۵ سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه یعنی برقراری نظام جامع فراگیر و چندلایه تامین اجتماعی اجرایی شود.

به هر تقدیر برای تحقق رشد اقتصادی و رشد تولید ناگزیر به انواع جراحی‌های اقتصادی، اداری و مالی هستیم. مثلا باید در نحوه توزیع یارانه‌ها تغییراتی ایجاد و یارانه‌های پنهان و غیرهدفمند تبدیل به یارانه‌های هدفمند، هوشمند و معطوف به مصرف‌کننده نهایی شود.

یا اینکه باید با کاهش تصدی‌گری‌های غیرضرور دولت، فضا را برای فعالیت بخش خصوصی و تعاونی باز کرد و به انحلال یا واگذاری واحدها و بنگاه‌های غیربهره‌ور دولتی و عمومی پرداخت یا با استفاده از فناوری‌های نوظهور از حجم نیروی انسانی دولت کاست که همه این تغییرات و تحولات مثبت و مداخلات توسعه‌ای و اصلاحی، نیازمند برخورداری از پوشش‌ها و خدمات نظام تامین اجتماعی جامع، فراگیر و چندلایه برای همگان، به‌ویژه اقشار فرودست جامعه است. در این صورت نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کشور نیز با سهولت و سرعت بیشتری می‌توانند نسبت به اتخاذ راهکارهای اصلاحی و انجام مداخلات اصلاحی توسعه اقدام کند.

نتیجه آنکه برای «رشد تولید» باید به تولیدگران یعنی عامل انسانی تولید توجه ویژه‌ای داشت و برخورداری نیروی کار اعم از کارمند، کارگر، کارپذیر و آزادکار از خدمات و پوشش‌های بیمه اجتماعی (درمان، بازنشستگی، ازکارافتادگی، فوت و بیکاری) از ضروریات بوده که نیازمند اقدامات عملیاتی ازسوی دولت است.

البته اقداماتی نیز در این زمینه صورت گرفته؛ به‌طوری که دولت سیزدهم اخیرا پوشش ۱۰۰ درصدی بیمه پایه درمان را از طریق سازمان بیمه سلامت ایرانیان محقق ساخته، اما هنوز پوشش ۱۰۰ درصدی بیمه پایه بازنشستگی و پوشش ۱۰۰ درصدی بیمه بیکاری (برای نیروی کار اخراجی و کارجویان بیکار) محقق نشده؛ بدین صورت که در حوزه بازنشستگی، پوشش حدود ۷۰ درصد و در حوزه بیمه بیکاری، پوشش کمتر از ۴۰ درصد است.

بنابراین به‌نظر می‌رسد یکی از گام‌های مهم، اساسی و اولیه برای تحقق شعار سال یعنی «مهار تورم و رشد تولید»، شکل‌دهی نظام جامع فراگیر و چندلایه تامین اجتماعی از طریق تجمیع و تمرکز یارانه‌های اجتماعی (معطوف به افراد و خانوارها) براساس آزمون وسع، با رویکرد اجتماع‌محور و توانمندساز است.

شکل‌گیری نظام مزبور باعث ایجاد همدلی و هم‌افزایی بین مردم و دولت، کارگر و کارفرما و اقشار مختلف جامعه خواهد شد و در این میان دولت باید گام اول را برای شکل‌دهی بیمه اجتماعی فراگیر در سطح پایه و ایجاد زمینه برخورداری اقشار محروم از این حق قانونی بردارد، چراکه براساس اصول ۳، ۲۹ و ۴۳ قانون اساسی، برخورداری پوشش بیمه اجتماعی حق همه مردم و رفع محرومیت در این زمینه تکلیف دولت است؛ وظیفه‌ای که در سیاست‌های کلی تامین اجتماعی و برنامه هفتم توسعه بر آن تاکید شده است.

تمرکز مجلس بر کنترل تورم در برنامه هفتم توسعه

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: مهار تورم و رشد تولید دستور کاری یک ساله نیست و مجلس برای تحقق شعار سال توجه خاص به برنامه هفتم توسعه در این موضوع دارد. به گزارش ایرنا، محمدباقر قالیباف در نخستین جلسه علنی مجلس شورای اسلامی در سال ۱۴۰۲ و نطق پیش از دستور خود با تبریک ماه مبارک رمضان و آرزوی بهره‌مندی از فرصت شب‌های قدر در این ماه گفت: رهبر معظم انقلاب با نامگذاری امسال به عنوان مهار تورم و رشد تولید، دو اولویت اصلی برنامه‌ریزی و اقدام در امسال را برای همه مسئولان تعیین فرمودند.رئیس مجلس شورای اسلامی افزود: مجلس پیش از این در بسته تحول قوانین اقتصادی و در فرآیند تصویب بودجه ۱۴۰۲ به این امر توجه ویژه داشته است. به عنوان مثال قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار یا اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و اعطای مجوز به دولت برای استفاده از کالا برگ الکترونیک برای حفظ قدرت خرید مردم در برابر تورم از جمله آنهاست. قالیباف تاکید کرد: البته مهار تورم و رشد تولید دستور کاری یک ساله نیست، بنابراین تمرکز مجلس بر توجه خاص به این مسئله در برنامه هفتم توسعه است. امیدواریم دولت محترم نیز از فرصت‌ها و ظرفیت‌های موجود استفاده کرده تا مردم شاهد حرکت رو به جلوی اقتصاد کشور و حفظ قدرت خرید خود باشند. وی یادآور شد: مجلس در این راه با تمام توان همراه دولت است و در صورت نیاز با قید فوریت آماده فراهم‌سازی زمینه‌های قانونی لازم مورد نیاز دولت برای این دو امر مهم و اساسی است و برای تحول در حکمرانی اقتصادی خواهد بود.

تاکید رئیس‌جمهوری در نشست با جمعی از تولیدکنندگان و کارآفرینان برتر:

هیچ تصمیم اقتصادی بدون نظر بخش خصوصی گرفته نشود

جمعی از تولیدکنندگان و کارآفرینان برتر کشور در نشستی ۴ ساعته با رئیس‌جمهوری به بحث و گفت‌وگو درباره سیاست‌های اقتصادی دولت و تشریح مشکلات و نقطه‌نظرات خود در زمینه راهکارهای رفع موانع و رونق تولید پرداختند.

در این نشست که وزرای امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت، رئیس کل بانک مرکزی و معاون اجرایی، رئیس دفتر رئیس‌جمهوری نیز حضور داشتند، ۱۸ نفر از مدعوین به نمایندگی از تولیدکنندگان و کارآفرینان کشور در بخش‌های مختلف صنعتی، دانش‌بنیان و کشاورزی به بیان مشکلات، نقطه نظرات و پیشنهادات خود در راستای تحقق شعار سال پرداختند.در ادامه رئیس‌جمهوری در سخنانی ضمن تاکید بر تسریع بررسی و رفع موانع و رونق تولید، اعلام آمادگی کرد، یک روز در هفته را برای مباشرت با تولیدکنندگان و کارآفرینان با هدف بررسی، احصاء و رفع مشکلات آنان اختصاص دهد.

رئیسی در نشست با جمعی از تولیدکنندگان و کارآفرینان برتر کشور، حمایت مالی و تامین اعتبارات، حمایت حقوقی و رفع موانع اداری و سامان دادن به بخشنامه‌های متعدد را۳۱ اولویت اصلی دولت برای حمایت از تولیدکنندگان و کمک به رشد تولید در کشور عنوان کرد و گفت: دولت در راستای وظایف خود نظارت بر زنجیره تولید تا مصرف را در دستور کار دارد، اما معتقد به نظارت سطح‌بندی شده و اثر بخش است، نه نظارت موازی که خود از موانع پیش روی تولیدکننده و کارآفرین محسوب می‌شود.

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه هنوز بسیاری از ظرفیت‌های کشور در مسیر تولید به کار گرفته نشده است، بر توجه جدی دولت به بخش خصوصی و تعاونی‌ها تاکید کرد و گفت: معتقدیم میدان اقتصاد باید در اختیار بخش خصوصی، تولیدکنندگان و کارآفرینان باشد و دولت صرفا نقش هدایت، حمایت و نظارت و تنظیم‌گری را به عهده داشته باشد.

رئیس‌جمهوری در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به درخواست برخی از تولیدکنندگان بخش صنعت مبنی بر جلوگیری از قطعی برق و گاز و در نتیجه توقف تولید این صنایع اظهارکرد: خوشختانه کار احداث نیروگاه‌های مختص بخش صنعت با هدف استمرار تولید در این بخش در تمامی فصل‌ها، در این دولت آغاز شده و ان‌شاءالله به زودی تعداد قابل توجهی از آنها به سرانجام خواهد رسید.

«تلاش برای رفع دغدغه تولیدکنندگان در مسئله قیمت‌گذاری با نگاه حمایت توامان از تولیدکننده و مصرف‌کننده»، «ایجاد تعامل و تعادل بیشتر بین بخش خصوصی و دولت»، «پیگیری و رفع سریع مشکلات تولیدکنندگان با تلاش کارگروه تعیین ماهیت»، «بررسی و تجدیدنظر وزارت صمت در فروش مواد اولیه تولیدکنندگان در بورس کالا»، «خروج مدیریت دولتی از شرکت‌هایی که سهام آنها به بخش خصوصی واگذار شده»، «تاکید بر ممنوعیت واردات کالاهایی که امکان تولید آن در کشور وجود دارد» و «حمایت عملی از شرکت‌های دانش‌بنیان با محوریت معاونت علمی ریاست جمهوری» از دیگر محورهای سخنان رئیس جمهور، ناظر به درخواست‌های تولیدکنندگان و کارآفرینان برتر کشور در این نشست بود که دستگاه‌های اجرایی مربوطه از سوی رئیسی مکلف به پیگیری و اجرای آنها شدند.

رئیسی در ادامه با تاکید بر ضرورت سهیم کردن بخش خصوصی در تصمیم‌سازی‌های اقتصادی تصریح کرد: هیچ تصمیمی در بخش اقتصادی نباید بدون نظر فعالان اقتصادی در بخش خصوصی و تولیدکنندگان و کارآفرینان گرفته شود.

رئیس‌جمهوری پیدا کردن راهکارهای قانونی برای تسریع در امر تولید را از جمله وظایف مهم دستگاه‌های اجرایی برشمرد و بر ضرورت جسارت و شجاعت لازم در تصمیم‌گیری در بدنه کارشناسی دستگاه‌های اجرایی به عنوان یکی از مسائل مهم و محوری در مسیر رفع موانع تولید تاکید کرد.

رئیس‌جمهوری همچنین بخشی از زمان سخنرانی خود را به تعداد دیگری از تولیدکنندگان و کارآفرینان حاضر در این نشست برای طرح مشکلات ارزی‌شان با رئیس بانک مرکزی اختصاص داد و دکتر فرزین، رئیس کل بانک مرکزی پس از شنیدن مسائل و مشکلات آنان در سخنانی به تشریح اقدامات صورت گرفته از سوی بانک مرکزی برای تامین ارز تولیدکنندگان، تثبیت نرخ ارز و مدیریت منابع ارزی کشور پرداخت.

همچنین سید احسان خاندوزی وزیر اقتصاد نیز در این نشست در سخنان کوتاهی با تاکید بر عزم وزارت اقتصاد برای کاهش ریسک‌های اقتصادی تولید، از جلوگیری از تغییر بخشنامه‌های تسهیل‌کننده فعالیت تولیدکنندگان به ویژه در حوزه گمرکات کشور از نخستین روز کاری سال جدید خبر داد.

اعطای تسهیلات برای رشد تولید سلامت محور

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ضمن تاکید بر لزوم تحقق شعار «مهار تورم و رشد تولید» در حوزه سلامت، گفت: آمار تولید دارو در کشورمان ۹۹ درصد است، اما این عدد برای ما راضی‌کننده نیست، چراکه مواد اولیه بسیاری از داروها را تولید نمی‌کنیم و زمانی موفق خواهیم بود که به تولید مواد اولیه نیز نائل شویم.

به گزارش ایلنا از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بهرام عین‌اللهی با اشاره به شعار سال ۱۴۰۲مبنی بر «مهار تورم و رشد تولید» و تاکید بر تحقق این شعار در حوزه سلامت، گفت: برای اینکه بتوانیم تولید را در زمینه دارو و تجهیزات پزشکی افزایش دهیم، باید استان‌ها و دانشگاه‌ها پای کار بیایند. در این زمینه لازم است مجموعه‌هایی را که از لحاظ مالی و علمی توانمندند، فعال کنیم؛ چراکه برخی استان‌ها در زمینه تولید دارو و تجهیزات پزشکی ظرفیت هاق مناسبی دارند.

وی افزود: باید با کمک استانداران برنامه‌ریزی‌هایی صورت گیرد تا تولید دارو و تجهیزات پزشکی از طریق دانش‌بنیان‌ها سرعت وکیفیت یابد؛ زیرا دانش‌بنیان‌هایی که موفق به تولید محصولات دارویی و پزشکی می‌شوند، برای تجاری‌سازی محصولاتشان به حمایت نیاز دارند.

وزیر بهداشت با بیان اینکه برای حمایت از دانش‌بنیان‌ها، برخی از اختیارات خود را واگذار می‌کنیم، اضافه کرد: بعضی از شرکت‌های دانش‌بنیان برای دریافت مجوز محصولاتشان مدت زیادی را صرف رفت و آمد در فضای دیوانسالاری می‌کنند و حال آن که در امسال تصمیم داریم در حوزه صدور مجوز دارو و تجهیزات پزشکی سیاست تمرکززدایی اتخاذ کنیم.

وزیر بهداشت تصریح کرد: آمار تولید دارو در کشورمان ۹۹ درصد است، اما این عدد برای ما راضی‌کننده نیست، چراکه مواد اولیه بسیاری از داروها را تولید نمی‌کنیم و و زمانی موفق خواهیم بود که به تولید مواد اولیه نیز نایل شویم.

وی درباره تولید تجهیزات پزشکی افزود: در زمینه تجهیزات پزشکی ۴۰ درصد نیاز داخلی را در کشور تولید می‌کنیم، البته در این حوزه حساسیت‌های بیشتری نیز صرف می‌شود، زیرا ساخت این دستگاه‌ها از پیچیدگی‌های بیشتری نسبت به دارو برخوردار است و با کمک مهندسان تجهیزات پزشکی سعی در پیشبرد مطلوب ساخت تجهیزات پزشکی در داخل داریم.

عین‌اللهی در پایان اظهارکرد: درنظر داریم یکی از مناطقی را که در اجرای برنامه پزشکی خانواده بهتر از سایرین عمل کرده به عنوان «پایتخت سلامت» معرفی کنیم.

بازنگری در محدودیت‌های ایجادشده برای پلتفرم‌ها

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات درباره رفع فیلتر برخی پلتفرم‌ها مانند گوگل پلی و پلتفرم‌های مشابه آن گفت: مرجع تصمیم‌گیری درباره فیلتر و رفع فیلتر در شرایط عادی کارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه است که دبیرخانه آن در دادستانی کل کشور واقع شده و ۱۳ عضو دارد که در این ترکیب وزارت ارتباطات یک رای و دولت هم ۶ عضو دارد؛ ما اعتقاد داریم که باید در برخی از محدودیت‌هایی که در سال‌های گذشته ایجاد شد، بازنگری‌هایی انجام شود و آقای رئیس‌جمهوری هم در یکی از بندهای حکمی که برای دبیر جدید شورای‌عالی فضای مجازی صادر کردند، به بازنگری در سیاست و مصادیق فیلترینگ اشاره داشتند که طبیعتا باید با تعامل در این کارگروه انجام شود.

زارع‌پور در گفت‌وگو با ایسنا افزود: مرجع تصمیم‌گیری فیلتر و رفع فیلتر در شرایط عادی کارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه است و باید در برخی از محدودیت‌هایی که در سال‌های گذشته ایجاد شد، بازنگری انجام شود. رئیس‌جمهوری نیز در حکم دبیر جدید شورای‌عالی فضای مجاز، به بازنگری در سیاست و مصادیق فیلترینگ اشاره داشتند.

وی با بیان اینکه پیشنهاداتی را به کارگروه مذکور اعلام کردیم که در حال بررسی است، ادامه داد: بخش‌هایی اعمال شده و بخش‌هایی مانند گوگل پلی و کلاب‌هاوس در حال بررسی و نیازمند اجماع و موافقت تمام اعضاست و تلاش می‌کنیم تا سکوها، سایت‌ها و پلتفرم‌های مورد نیاز که نمونه مشابه ندارند و می‌شود با ملاحظاتی با آنها کنار آمد، اما مرجع تصمیم‌گیری وزارت ارتباطات نبوده و در شرایط فوق‌العاده امنیتی هم مراجع امنیتی تصمیم گیرند.

محدودیت‌های اخیر هم با تصمیمات آنها اعمال شد و شروطی برای ادامه فعالیت دو پلتفرم خارجی داشتند که از طریق نامه مرکز ملی فضای مجازی به شرکت متا اعلام شد تا چنانچه قواعد کشور را بپذیرند اجازه فعالیت قانونی در کشور داشته باشند؛ این موضوع مختص به دو پلتفرم خارجی نبوده و حتی درباره استارلینک هم اعلام شد که اگر قواعد لندینگ رایت ما را بپذیرند، اجازه فعالیت خواهند داشت.

طبق گفته وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در هر صورت در تلاشند تا محدودیت برخی از پلتفرم‌های مشابه گفته شده برداشته شود زیرا فلسفه و شرایط آنها در طول سال‌ها تغییر کرده است و دولت از هر پلتفرمی که قواعد جمهوری اسلامی را بپذیرد استقبال می‌کند.

عکس روز

پسماند خوشی‌های روز طبیعت در محیط‌زیست

عکس: ایسنا

ویژه‌تر از خبر

جزئیات خرید سکه با کارت ملی از صرافی‌ها

معاون بازار مرکز مبادله ارز و طلا اظهارکرد: هر فرد با هر کد ملی می‌تواند در سال ۵ قطعه ربع سکه از صرافی‌ها خریداری کند. البته افرادی که پیش از این از بورس کالا نسبت به خرید سکه اقدام کرده‌اند، امکان خرید ربع سکه با کد ملی از صرافی‌ها را ندارند.مسعود توکلی در گفت‌وگو با ایلنا درباره سازکار عرضه ربع سکه در مرکز مبادله ارز و طلای ایران و تفاوت آن با عرضه در بورس کالا اظهارکرد: بانک مرکزی متولی بازار پولی، ارزی و مسکوکات است و اداره آن وظیفه ذاتی بانک مرکزی است. پیش از این بورس کالا با عرضه ربع سکه در انجام این وظیفه به بانک مرکزی کمک می‌کرد اما از امروز بانک مرکزی انجام این وظیفه را بر عهده دارد و انجام این وظیفه به متولی آن برگشته است.

وی با بیان اینکه در واقع بانک مرکزی نقش بازار گردانی را دارد و هدف از عرضه ربع سکه در مرکز مبادله ارز و طلای ایران جلوگیری از التهاب در بازار است، گفت: بانک مرکزی باید در قامت بازارگردان در بازار ارز و طلا حضور داشته باشد و هدف ایجاد آرامش در بازار و جلوگیری از التهاب آفرینی است.معاون بازار مرکز مبادله ارز و طلا ادامه داد: روش عرضه ربع سکه در بازار ارز و طلا به صورت حراج است و صرافهای عضو بازار متشکل می‌توانند قیمت‌های پیشنهادی خود را ارائه دهند تا کشف نرخ انجام شود و توزیع سکه بین متقاضیان و مردم از سوی صرافان انجام می‌شود.توکلی افزود: درحال‌حاضر مجوز عرضه ۳۰۰ هزار قطعه ربع سکه داده شده است اما این مجوز قابل تمدید است و فعلا در این مرحله قطعه ربع سکه عرضه خواهد شد.وی در پاسخ به این سوال که آیا عرضه سکه از سوی صرافی‌ها باعث رشد نرخ نخواهد شد و صراف با چه قیمتی می‌تواند به مردم به فروش برساند، اظهارکرد: با نخستین معاملات کشف نرخ انجام می‌شود و پس از کشف نرخ در مرکز مبادله ارز و طلای ایران، نرخ فروش ربع سکه به مردم هم از سوی بانک مرکزی و مرکز مبادله اعلام خواهد شد و صرافی‌ها مجاز هستند فقط با این نرخ ربع سکه را به متقاضیان بفروشند.معاون بازار مرکز مبادله ارز و طلا تاکید کرد: هر فرد با هر کد ملی می‌تواند در سال ۵ قطعه ربع سکه از صرافی‌ها خریداری کنند. البته افرادی که پیش از این از بورس کالا نسبت به خرید سکه اقدام کرده‌اند، امکان خرید ربع سکه با کد ملی از صرافی‌ها را ندارند.توکلی تاکید کرد: در حالی که متقاضیان سکه در بورس کالا هزینه کارمزد و انبارداری را می‌پرداختند، در مرکز مبادله این مبالغ پرداخت نمی‌شود و از سوی دیگر از آنجایی که عرضه‌کننده بانک مرکزی است، اختلاف قیمتی ایجاد نخواهد شد.

بررسی نرخ فروش کارخانه‌ای خودروها

نایب رئیس شورای رقابت از بررسی نرخ فروش کارخانه‌ای خودروها در جلسه امروز این شورا خبر داد. محمود دودانگه در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به جلسه شورای رقابت اظهار کرد: یکی از دستورات جلسه روز گذشته، بررسی و اتخاذ تصمیم درباره نتیجه و خروجی نهایی دستورالعمل تنظیم بازار خودروی سواری است که بر اساس آن محصولات تولیدی خودروسازان باید عرضه شود.

بر اساس این گزارش، ۱۶ بهمن سال قبل بود که شورای رقابت، به دنبال اعتقاد این سازمان بر انحصاری بودن بازار خودروهای سواری، دستورالعمل تنظیم بازار خودرو را ابلاغ و منتشر کرده و فرمول قیمت‌گذاری خودروهای سواری را مشخص کرد.

در این راستا دودانگه به ایسنا گفت؛ برای تعیین نرخ پایه، برای هر خودرویی که در داخل کشور تولید می‌شود باید سه خودروی مشابه خارجی شناسایی و میانگین نرخ سه خودروی خارجی به دلار مشخص شود. سپس نرخ با نرخ ارز مرکز مبادله به ریال تبدیل و با نرخ سازمان حمایت مقایسه شود، این خودروها درجه‌بندی شده و از A تا F طبقه‌بندی می‌شوند. متناسب با این رتبه‌بندی یا نرخ سازمان حمایت انتخاب می‌شود یا متناسب با شرایطی که نرخ پایه رقابتی مشخص می‌شود، شورای رقابت تصمیم بگیرد نرخ دیگری را مبنا قرار دهد. این فرآیند شامل همه خودروهای داخلی می‌شود.

همچنین پیش از این نایب رئیس شورای رقابت اعلام کرده بود که نرخ فروش کارخانه‌ای خودروها در نیمه دوم فروردین امسال تعیین می‌شود.

عکس: صمت

رئیس هیات عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران تاکید کرد

ایدرو به‌دنبال توازن منطقه‌ای صنعتی

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات عامل ایدرو گفت: ایدرو ایجاد توازن منطقه‌ای صنعتی و توازن در زنجیره‌های تولیدی را در سراسر کشور دنبال می‌کند. به گزارش ایدرونیوز، علی نبوی ضمن بیان این مطلب افزود: در برنامه‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت، موضوع توسعه صنعتی و رسیدن به رشد اقتصادی در کوتاه‌مدت و سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ برنامه‌ریزی شده است. نبوی گفت: در این راستا پروژه‌ای با عنوان توازن سرمایه‌گذاری تعریف شده که دو هدف توازن منطقه‌ای صنعتی کشور و توازن در زنجیره‌های تولیدی کشور را دنبال می‌کند.

رئیس هیات عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران خاطرنشان کرد: در سال‌های گذشته مناطق مختلف کشور شاهد سرمایه‌گذاری‌هایی بوده‌ایم، به‌طوری‌که در برخی شهرها حجم سرمایه‌گذاری صنعتی بسیار بیشتر از زیرساخت‌های آن شهر و منطقه بوده که منجر به آلودگی محیط زیست، مهاجرت و... شده است و در مقابل شهرهایی داریم که نرخ بیکاری و نرخ مهاجرت از آنها زیاد بوده و با چالش‌هایی مواجه شده‌اند.

علی نبوی گفت: در این راستا طبق برنامه‌ریزی انجام شده، شهرستان‌های کشور براساس شاخص‌های اشتغال، اشتغال صنعتی، تعداد واحدهای صنعتی طرح‌های نیمه‌تمام و... به ۴ دسته تقسیم‌بندی شدند.

وی ادامه داد: شهرستان‌هایی که در منطقه یک واقع شده‌اند واحد صنعتی ندارند، آنهایی که در منطقه ۲ واقع هستند واحدهای صنعتی کمتر از هدف‌گذاری داشته‌اند، در منطقه ۳ شرایط طبیعی و نرمال وجود دارد و در منطقه ۴ بیش از ظرفیت منطقه سرمایه‌گذاری اتفاق افتاده است.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت خاطرنشان کرد: از مجموع ۴۶۵ شهرستان کشور ۱۰۷ شهرستان در منطقه یک، ۱۵۴ شهرستان در منطقه ۲ (در مجموع ۱۸ میلیون نفر جمعیت در مناطق یک و ۲)، ۱۲۶ شهرستان در منطقه ۳ و ۷۸ شهرستان در منطقه چهار (با مجموع جمعیت ۶۱ میلیون نفر در مناطق ۳ و ۴) واقع شده‌اند. و بر اساس این دسته بندی مشوق‌های سرمایه‌گذاری در کشور تقسیم‌بندی شده است.

نبوی تاکید کرد: هدف ما از این دسته‌بندی این است تا افرادی که در مناطق یک و دو سرمایه‌گذاری کرده‌اند بتوانند حداکثر استفاده از مشوق‌ها را انجام داده و در مناطق ۳ و ۴ حمایت‌ها را به حداقل برسانیم.

وی خاطرنشان کرد: این مسئله همان مکمل طرح آمایش سرزمینی است که با توجه به زیرساخت‌های هر شهرستان پروژه‌ها تعریف می‌شود.

نبوی اظهار کرد: ۸۱ هزار طرح نیمه‌تمام صنعتی و معدنی در کشور وجود دارد که ۸ هزار طرح پیشرفت یک تا ۲۰ درصدی داشته، ۱۳ هزار طرح با پیشرفت ۲۰ تا ۹۹ درصدی است و ۶۰ هزار طرح نیز فقط جواز گرفته‌اند.

وی تصریح کرد: در موضوع توازن منطقه‌ای صنعتی، ایدرو فقط برنامه‌ریزی کلان را انجام می‌دهد و متولی کار نیست.

معاون وزیر .صنعت، معدن و تجارت همچنین با اشاره به تکلیف دیگر ایدرو در مقوله نوسازی و بازسازی و سابقه این سازمان در این حوزه گفت: در دوره جدید، با برنامه‌ریزی برای ایجاد یک پلتفرم، قصد داریم تا متقاضیان نوسازی و بازسازی صنایع و افرادی را که از توانمندی لازم برای این کار برخوردارند، به‌هم‌رسانی کنیم.

رئیس هیات عامل ایدرو خاطرنشان کرد: بند «ح» ماده ۴۶ قانون برنامه ششم توسعه کشور، دولت را مکلف کرده تا برای بازسازی و نوسازی سرمایه‌گذاری‌ها و واحدهای تولیدی و صنعتی کشور برنامه‌ریزی کند؛ در این راستا بهمن‌ماه سال گذشته کارگروهی متشکل از نهادهای محیط زیست، سازمان برنامه‌وبودجه، اتاق بازرگانی، جهاد کشاورزی، سازمان ملی استاندارد، معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری و... تشکیل شد و سعی کردیم تا برنامه‌ریزی هدفمندی به این منظور داشته باشیم.

وی با تاکید بر اینکه نوسازی و به‌سازی با هدف ارتقای بهره‌وری واحدها و همچنین افزایش رقابت‌پذیری محصولات نهایی تولید انجام می‌شود، گفت: تاکنون هزار و ۶۲۰ واحد بابت نوسازی و بازسازی، ارزیابی اولیه شده‌اند که از بین آنها ۴۸۶ واحد به دفاتر تخصصی وزارت .صنعت، معدن و تجارت معرفی و ۱۳۴ واحد برای عارضه‌یابی اولیه معرفی شدند.

نبوی اظهار کرد: بر این اساس، طرح نوسازی و بازسازی برای هر واحد تدوین می‌شود و اگر در کارگروه یادشده به تصویب برسد، عارضه‌یابی عمیق انجام شده و طرح توجیهی فنی و اقتصادی برای آن تهیه خواهد شد.

۸۱ هزار طرح صنعتی نیمه‌تمام

این در حالی است که در حال حاضر ۸۱ هزار طرح نیمه‌تمام در کشور وجود دارد که اغلب این طرح‌ها زیر ۲۰ درصد هستند و سرمایه‌گذاری خاصی ندارند؛ این در حالی است که ۲۷۱ شهرستان با ۱۸ میلیون نفر جمعیت یا واحد صنعتی ندارند یا تعداد واحدها کمتر از میزان هدف‌گذاری است.

رئیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران ضمن اعلام این مطلب اظهار کرد: در حوزه گسترش رویکرد وزارتخانه این شد که دولت نباید خود متولی، برنامه‌ریز و اجراکننده برنامه‌های صنعتی باشد، بلکه باید زمینه را برای بخش خصوصی فراهم کند.

در این راستا طرح توازن سرمایه‌گذاری تعریف شد که در این طرح دو موضوع توازن منطقه‌ای صنعتی کشور و توازن در زنجیره‌های تولیدی کشور مورد توجه قرار گرفت؛ به‌عنوان‌مثال در حلقه‌های گوناگون زنجیره فولاد سرمایه‌گذاری متعددی شده و ظرفیت‌های زیادی وجود دارد و بر همین اساس هم تولید ۵۵ میلیون تن برای سال ۱۴۰۴ هدف‌گذاری شده است اما بررسی‌ها نشان می‌دهد در بخش نورد این ۵۵ میلیون تن ظرفیت‌سازی شده، اما در حلقه‌های پایین‌تر این برنامه تعریف نشده و توازن وجود ندارد؛ بنابراین نمی‌توانیم به هدف برسیم.

وی گفت: سرمایه‌گذاری‌های متعدد صنعتی در مناطق مختلف کشور انجام شده اما بررسی‌ها حکایت از آن دارد که در برخی از مناطق سرمایه‌گذاری بیشتر از زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های منطقه بوده است و توازن بین مناطق جغرافیایی کشور وجود ندارد. شهرهایی داریم که نرخ بیکاری پایینی دارند و مهاجرپذیر شده‌اند و از آن طرف شهرهایی را داریم که سرمایه‌گذاری صنعتی کمتری را جذب کرده‌اند و به همین دلیل در این مناطق اشتغالزایی مدنظر پیاده‌سازی نشده است.

تقسیم‌بندی صنعتی شهرستان‌ها

رئیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران با بیان اینکه شهرستان‌های کشور براساس اشتغال صنعتی، تعداد واحدهای صنعتی و... به ۴ دسته تقسیم‌بندی شده‌اند، افزود: منطقه یک واحد صنعتی ندارد، منطقه ۲ واحد صنعتی کمتر از هدف‌گذاری دارد، منطقه ۳ شرایط نرمال دارد و در منطقه ۴ بیش از ظرفیت شهرستان سرمایه‌گذاری شده است که طبق برنامه‌ریزی‌ها باید سرمایه‌های مازاد منطقه ۴ بین مناطق یک، ۲ و ۳ تقسیم شود.

از ۴۶۵ شهرستانی که ارزیابی شدند، ۲۷۱ شهرستان جزو مناطق یک و ۲ با جمعیت ۱۸ میلیون نفر و ۲۰۴ شهرستان هم جزو مناطق ۳ و ۴ با ۶۱ میلیون نفر جمعیت هستند.

وی تصریح کرد: بر همین اساس برنامه‌ریزی وزارت صنعت، معدن و تجارت به این سمت رفت که به سرمایه‌گذاران در مناطق یک و ۲ مشوق بدهیم که از جمله این مشوق‌ها می‌توان به اعطای زمین در شهرک‌های صنعتی با هزینه کمتر، طولانی‌تر شدن مدت بازپرداخت پول زمین و ... اشاره کرد. در مناطق ۳ و ۴ هم انگیزه سرمایه‌گذاری را کمتر می‌کنیم تا سرمایه به مناطق یک و ۲ هدایت شود که امیدواریم طی چند سال آینده این برنامه کامل پیاده‌سازی شود.

به گفته نبوی، طرح توازن سرمایه‌گذاری، مکمل طرح آمایش سرزمینی است. البته وزارت صنعت اصرار بر صنعتی شدن همه شهرستان‌ها ندارد و بر اساس ظرفیت‌های شهرها برنامه‌ریزی‌ها انجام می‌شود.

از سویی دیگر در همه شهرستان‌ها طرح‌های نیمه‌تمام داریم و یکی از اولویت‌های ما این است که این طرح‌ها را هم بر اساس اولویت‌بندی‌ها تکمیل کنیم.

وی با بیان اینکه در حال حاضر ۸۱ هزار طرح نیمه‌تمام در کشور وجود دارد، گفت: ما باید نخست به طرح‌های بالای ۶۰ درصد کمک کنیم که زودتر تکمیل شوند. توازن به این معنا نیست که یک‌طرف را از دست بدهیم و طرف دیگر را توسعه دهیم. هم‌اکنون مناطق ۳ و ۴ به اندازه کافی و بیشتر هم سرمایه دارند که ما در این مناطق مشوق دولت را نخواهیم داشت وگرنه باقی زیرساخت‌ها فراهم است. دستورالعمل سرمایه‌گذاری در وزارت صنعت تدوین شده و پس از ابلاغ به صورت رسمی، جزئیات آن اعلام می‌شود.

جزئیات طرح‌های نیمه‌تمام

رئیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در خصوص جزئیات طرح‌های نیمه‌تمام کشور اظهار کرد: ۶۰ هزار طرح صنعت و معدنی داریم که فقط از وزارت صنعت جواز گرفته و هیچ پیشرفتی نداشته‌اند.

سرمایه‌گذاری در مناطق محروم

نبوی درباره سرمایه‌گذاری در مناطق محروم هم اظهار کرد: به‌دلیل محدودیت‌های منابع ایدرو که ناشی از برخی از اقدامات در سال‌های گذشته بوده که آن هم به دلیل واگذاری سهام شرکت‌ها در قالب رد دیون و عدم‌بازگشت منابع بوده، موجب شده نتوانیم مجری سرمایه‌گذاری در مناطق محروم باشیم.

در مناطق محروم طرح‌های زیادی نداریم و فقط ۸ طرح در مناطق محروم داریم که از طریق تامین مالی با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و روش‌های مختلف، این طرح‌ها را تکمیل خواهیم کرد. یکی از این طرح‌ها شرکت لاستیک در سیستان‌وبلوچستان بود که در حال تکمیل است.

وی اظهار داشت: در شورای اقتصاد مصوب شده که طرح جدید نوسازی ناوگان فرسوده تجاری کشور توسط وزارت صنعت و خاصه ایدرو انجام شود.

> توازن به این معنا نیست که یک‌بخش را از دست بدهیم و بخش دیگر را توسعه دهیم

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

عدالت صنعتی با اجرای طرح آمایش سرزمین

چندی پیش نیز وزیر صنعت معدن و تجارت در نشست شورای اداری شهرستان شاهرود با تاکید بر حمایت وزارت .صنعت، معدن و تجارت از حوزه تولید و توسعه سرمایه‌گذاری، ایجاد توازن منطقه‌ای و عدالت صنعتی در کشور را از اهداف اجرای طرح آمایش سرزمین خواند.

به گزارش شاتا، سیدرضا فاطمی‌امین با تاکید بر حل مشکلات واحدهای تولیدی گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان متولی این حوزه وظیفه دارد تا در چارچوب اختیارات قانونی خود مشکلات این حوزه را رفع کند و پیگیری مشکلات و چالش‌های این حوزه‌ها، حتی اگر با سایر وزارتخانه‌ها و نهادها باشد، بر عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره بر لزوم احصاء دلایل تعطیلی ۱۴۵ واحد تولیدی راکد در این استان، بر پیگیری این موضوع توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت این استان تاکید کرد.

وی شناسایی ویژگی‌ها، منابع، زیرساخت‌ها و فرصت‌های موجود در هر شهرستان را از اهداف آمایش سرزمین عنوان کرد و گفت: بر اساس این طرح و با توجه به میزان اشتغالی که در ۴ سال آینده باید در بخش صنعت، معدن و تجارت آن شهرستان شکل بگیرد، فرصت‌های سرمایه‌گذاری جدید یا ارتقای سرمایه‌گذاری قبلی را برنامه‌ریزی می‌کنیم.

سخن پایانی

به‌گفته فعالان صنعتی، مسئولیت انجام این کار بر عهده موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی وزارت صنعت، معدن و تجارت است و با توجه به اینکه اکثر این موارد شناخته شده است و نیاز به بررسی مجدد نیست، با کمک مقام‌های استانی و شهرستانی سریع‌تر می‌توان به اهداف این دست از طرح‌ها دست یافت.

به گفته وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز وزارت صنعت، معدن و تجارت حمایت کامل و همه‌جانبه را برای فعال‌سازی فرصت‌های سرمایه‌گذاری دارد. بر همین اساس ایجاد توازن منطقه‌ای از دیگر اهداف طرح آمایش سرزمین است. این در حالی است که در برخی استان‌ها مانند اصفهان، خوزستان و سمنان متاسفانه با عدم‌تعادل مواجه هستیم و مهاجرت‌هایی اتفاق می‌افتد که مشکلاتی را ایجاد می‌کند.

گزارش خبری

سیاست‌های حوزه تولید به خوبی اجرا نشد

معاون وزیر اقتصاد با بیان اینکه در ۵۰ ساله اخیر وضعیت تورمی نامناسبی داشتیم، گفت: طی سال‌های گذشته سیاست‌های حوزه تولید به خوبی اجرا نشده است. به گزارش مهر، هادی قوامی در مصاحبه رادیویی اظهار کرد: متوسط رشد اقتصادی در دهه ۱۴۰۰ نزدیک صفر بوده که نشان می‌دهد سیاست‌های حوزه تولید به خوبی اجرا نشده است.

معاون امور حقوقی و مجلس وزیر امور اقتصادی و دارایی با بیان اینکه اقدامات لازم در زمینه تولید اجرایی نشده، ادامه داد: جبران استهلاک سرمایه‌های موجود نیز انجام‌نشده که نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری به‌قدری پایین است که بر تولید هم تأثیر می‌گذارد.

قوامی افزود: متوسط تورم بلندمدت که حدود ۲۰ درصد بود، وارد ۴۰ درصد شده و رهبر معظم انقلاب هم با اشاره به مهار تورم به نکته‌ای مهم توجه دارند. وی در ادامه گفت: یک الگوی فکری بر سیاست‌های اقتصادی وارد است که باید تلاش شود سهم بخش‌های تعاونی و خصوصی افزوده شود.

قوامی با اعلام اینکه طی ۵۰ ساله اخیر وضعیت تورمی نامناسبی داشتیم، اظهار کرد: این آسیب وجود دارد و از این‌رو چرخه تجارت و تولید باید در خدمت یکدیگر باشند تا تورم کنترل شود. وی بر لزوم حداقلی شدن نقش واسطه‌ها و دلال‌ها تاکید کرد و افزود: باید رویه‌ای پیش گرفته شود تا به تولیدکننده و مصرف‌کننده فشار وارد نشود و به‌گونه‌ای نباشد که بهای تمام‌شده حتی جبران هزینه‌های تولیدکننده در حوزه کشاورزی، خدمات و صنعت را نکند.

معاون امور حقوقی و مجلس وزیر امور اقتصادی و دارایی معتقد است که به‌دلیل ضعف حلقه‌های توزیع واسطه‌گرها و دلالان بر کار حاکم خواهند شد. درحالی‌که بندهای قانونی بر توسعه بازارهای اقتصادی حاکم است و باید برای ارتقای کیفیت و بالابردن درجه ساخت داخل تلاش شود.

وی تاکید کرد: مونتاژکاری با قطعات خارجی ازجمله کره، به عمق تولید داخلی کمک نکرده بنابراین باید درجه ساخت داخل را در راستای تجاری‌سازی و افزایش بهره‌وری فزونی داد.

نقدینگی، ریشه اصلی تورم

در همین حال، بهاءالدین هاشمی، کارشناس اقتصاد با اشاره به اینکه عامل اصلی تورم نقدینگی است، گفت: تورم ما ریشه در افزایش نقدینگی دارد، که از دو جنبه دولت و سیستم بانکی است. دولت به‌دلیل کسری بودجه و بی‌نظمی‌هایی که دارد یعنی بیش از درآمد هزینه می‌کند و به عبارتی استقراض یا اسکناس منتشر می‌کند که این مسئله را می‌توان اصلی‌ترین عامل تورم در نظر گرفت.

وی ادامه داد: از دیگر عوامل مؤثر در به وجود آمدن تورم، برداشت بانک‌ها از حساب بانک مرکزی است، یعنی بانک‌ها بیش از منابع‌شان مصرف می‌کنند، از یک سو بیشتر از پولی که دارند منابع دریافت کرده و خلق پول می‌کنند و دیگر آنکه نظارت کافی بر مصرف ندارند، یعنی میزان تسهیلاتی که ارائه می‌دهند در غیر محل خود مصرف می‌شود در صورتی که باید در محل خود مصرف شود یا ارز، طلا، خریداری می‌شود و از کشور خارج می‌شود که در این حالت پول هیچ پشتوانه‌ای ایجاد نمی‌کند و منتهی به کالا و خدمات نمی‌شود که عرضه کالا را افزایش دهد و تورم ایجاد نکند.

این کارشناس اقتصاد اضافه برداشت بانک‌ها و عدم‌نظارت بانک مرکزی بر مصرف را از عوامل اصلی ایجاد تورم می‌داند و در این زمینه توضیح می‌دهد: بانک‌ها با تسهیلات سوری که پرداخت کرده و در غیر از محل خود مصرف می‌شود بانک‌ها هم از این طریق به صورت غیر مجاز نقدینگی خلق می‌کنند.

هاشمی افزود: از دیگر عوامل تورم زا در کشور تحریم سیستم بانکی و تحریم کشور است که مانع از خرید اعتباری می‌شود، مانع از ورود سرمایه می‌شود و مانع از گردش صحیح و کم‌هزینه پول در سطح بین‌الملل و داخل می‌شود.

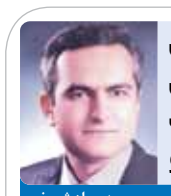
وی توضیح داد: نکاتی که گفته شد را می‌توان عوامل اصلی ایجاد تورم در نظر گرفت که در کنار آنها عواملی مانند سیاست‌های مالی نادرست، عدم‌آزادی اقتصاد، رقابتی نبودن اقتصاد، در دست بخش‌های دولتی، خصولتی بودن اقتصاد، ، بنگاه‌های اقتصادی وابسته به بانک‌ها که به‌دلیل قدرتی که دارند رقابت را در سطح شرکت‌های کوچک و متوسط از بین می‌برند که از دیگر عوامل و ریشه تورم به‌شمار می‌آیند.

این کارشناس اقتصاد با اشاره به بحران‌های سیاسی و اقتصادی بیشتر برخی از کشورها نسبت به ایران در این زمینه توضیح داد: در این شرایط هر بخش و سازمان با کنترل و نظارت کامل داشته باشد تا بتوانیم نقدینگی که عامل اصلی تورم است را مهار کنیم، زیرا اقتصادهایی وجود دارد که بحران‌های سیاسی و اقتصادی بیشتری نسبت به ما دارند کشورهایی نظیر افغانستان عراق لیبی سوریه، اما تورم‌های متعادل و منطقی یک رقمی دارند.

وی ادامه داد: این کشورها در حال کنترل بودجه و جلوگیری از خلق نقدینگی هستند، دولت بی‌محابا از جیب مردم خرج نمی‌کند؛ یعنی استقراض در بانک مرکزی نمی‌کند و چاپ اسکناس اتفاق نمی‌افتد، کارخانه چاپ اسکناس ندارد و برای کنترل و نظارت صحیح در سیستم بانکی و گردش پولی دارند همچنین سیستم وصول مالیات قوی‌تری نسبت به ما دارند و چرخش پول از نقدینگی در گردش ایجاد می‌کنند، به عبارتی از پول در جریان مالیات دریافت می‌کنند و دوباره به جریان در می‌آید نه اینکه پول جدید بدون پشتوانه را وارد چرخه اقتصادی کنند.

یادداشت

ضرورت ارتقای بهره‌وری در صنعت خودرو

محمدجواد شریفی
کارشناس صنعت خودرو

یکی از شاخص‌های مهم که می‌توان از طریق آن به قدرت یک فعالیت صنعتی برای دستیابی به مزیت رقابتی بین سایر رقبا پی برد، بهره‌وری و ارتقای آن است. باتوجه به اینکه صنعت خودرو حدود ۵ درصد تولید ناخالص ملی کشور را در برمی‌گیرد، یکی از صنایع مهم و تاثیرگذار در کشور محسوب می‌شود که عامل محرکه‌ای در بخش‌های گوناگون اقتصادی است.

عوامل موثر در بهره‌وری
- سرمایه‌گذاری سنگین در این بخش
- مدیریت منابع انسانی
- اصلاح فرآیندها

در حوزه منابع انسانی، بازدهی و ارتقای عملکرد نیروی انسانی در سازمان‌ها به‌عنوان یکی از مهم‌ترین و باارزش‌ترین سرمایه‌های یک سازمان به‌شمار می‌رود که بیش از سایر عوامل در بهره‌وری موثر خواهد بود. نیروی انسانی مازاد در صنعت خودرو یک چالش بزرگ برای این صنعت است که در بحث مدیریت در این حوزه مورد جدال قرار گرفته و مدیران این صنعت امکان تعدیل نیرو ندارند تا با انجام آن تاثیری در ارتقای بهره‌وری حاصل شود.

همچنین ایران، یکی از کشورهایی است که بیشترین تعداد کارگر نسبت به تولید خودرو در جهان را داراست و این سیاست غلط که صنعت خودرو لزوما اشتغالزاست، رقابت‌پذیری این صنعت را در مقایسه با صنایع دیگر تحت‌تاثیر قرار داده؛ بنابراین ساختار افراد شاغل در این صنعت نیازمند تحول بنیادین است و باید مورد تجزیه و تحلیل و بررسی دقیق قرار گیرد.

سرمایه‌گذاری سنگین در این حوزه باید از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان انجام شود. می‌توان با استفاده از توان و ظرفیت این شرکت‌ها کیفیت خودروها را ارتقا بخشید که می‌تواند در دو قسمت سخت‌افزار و نرم‌افزار صورت گیرد.

همچنین باتوجه به شرایط تحریمی کشور و عدم‌امکان مبادلات مالی بین‌المللی، حضور سرمایه‌گذاران خارجی نیز در این حوزه امکان‌پذیر نیست؛ بنابراین باتوجه به شرایط اقتصادی جامعه در حوزه نوسازی ماشین‌آلات تولیدی امکان سرمایه‌گذاری سنگین وجود ندارد.

در حوزه نرم‌افزاری نیز باید نسبت به اصلاح فرآیندها از ابتدای زنجیره تامین تا پایان خدمات پس از فروش خودرو تغییرات و بازنگری اساسی انجام شود.

در مطالعات محققان دانشگاهی این نتیجه حاصل‌شده که سرمایه‌گذاری فیزیکی تاثیر مستقیم در افزایش بهره‌وری خواهد داشت؛ در صورتی‌که افزایش نیروی انسانی تاثیری در افزایش بهره‌وری ندارد، بلکه باید کارآیی نیروی انسانی را ارتقا بخشید.

عوامل موثر در بهره‌وری از دیدگاه برون‌سازمانی و درون‌سازمانی به شرح ذیل است که باید مدنظر قرار گیرد:

۱- عوامل برون‌سازمانی: قوانین و مقررات، سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی

۲- عوامل درون‌سامانی: سرمایه‌گذاری، اصلاح فرآیندهای سازمانی، چابک‌سازی و آموزش نیروی انسانی، جذب و بکارگیری نیروی انسانی متخصص

در مطالعات علمی و پژوهش‌های انجام‌شده با استفاده از نرم‌افزار تخصصی این حوزه، آمار و اطلاعات شرکت‌های خودروساز کارآیی فنی، مقیاسی، مدیریتی و روند بهره‌وری این شرکت‌ها مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفته و نسبت به ارزش تولیدات فروخته‌شده به بهای تمام‌شده تولیدات به‌عنوان ستانده و همچنین هزینه منابع انسانی، انرژی و موجودی ناخالص سرمایه به‌عنوان نهاده تولید برای محاسبه کارآیی فنی و روند بهره‌وری این شرکت‌ها مورداستفاده قرار گرفت.

در نتیجه بعد از محاسبات انجام شده و در این تحقیق، شرکت خودروسازی زامیاد و بهمن دارای کارآیی یک در بین خودروسازها هستند.

هیات دولت موضوع واردات خودروهای کارکرده را مطرح کند

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی گفت موضوع واردات خودروهای کارکرده با عمر کمتر از ۵ سال باید از طریق هیات دولت پیگیری شود.

به گزارش ایسنا، نصرالله پژمانفر در جلسه علنی این هفته مجلس در تذکری اظهار کرد: نمایندگان مجلس در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ مصوبه‌ای در موضوع واردات خودروهایی با عمر کمتر از ۵ سال داشتند که مورد ایراد شورای نگهبان قرار نگرفت، اما به‌دلیل ایراد هیات عالی نظارت مجمع تشخیص این مصوبه از لایحه بودجه حذف شد. محدودیت زمانی برای پیگیری این موضوع در صحن مجمع تشخیص هم وجود نداشت. وی افزود: مسئله اصلی در موضوع خودرو آن است که عرضه و تقاضا برابر نیست و باید این مشکل را حل کرد. با واردات خودرو عرضه به اندازه نیاز بازار می‌شد و وضعیت سامان پیدا می‌کرد.

موضوع واردات هم مربوط به خودروهایی با عمر کمتر از ۵ سال بود. با این کار عطش بازار گرفته می‌شد، همچنین تنوع در بازار، توسعه حمل‌ونقل، تنظیم بازار و کاهش آلودگی هوا را شاهد می‌بودیم.

پژمانفر افزود: از هیات دولت درخواست دارم موضوع واردات خودروهای کارکرده با عمر کمتر از ۵ سال را مطرح کند که این آمادگی در وزارت صنعت، معدن، تجارت هم وجود دارد.

صمت امکان تحقق افزایش تیراژ تولید خودرو را بررسی کرد

بازگشت خوشبینی به تولید

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

در چند سال اخیر، نامتعادل بودن عرضه و تقاضا باعث شد رد پای دلالان بیش از پیش در بازار خودرو دیده شود و اختلاف بسیاری بین قیمت روز خودرو صفر در کارخانه و بازار به‌وجود بیاید. در راستای حل این مشکل، طرح‌ها و برنامه‌های گوناگونی در قالب دستورالعمل‌های مختلف اجرا شده که هدف اغلب آنها هم تناسب عرضه و تقاضا، کاهش سوداگری و پاسخ به تقاضای واقعی اعلام می‌شود. آخرین برنامه از این دست، راه‌اندازی سامانه یکپارچه فروش خودرو در ماه‌های پایانی سال گذشته بود که مرحله نخست ثبت‌نام متقاضیان در آن اواخر اسفند به پایان رسید. فاطمی‌امین، وزیر صمت نیز درباره برنامه تولید خودرو در سال جدید گفت در سال ۱۴۰۲ هدف کمی تولید خودرو حداقل یک میلیون و ۶۰۰ هزار دستگاه است و اینکه تقریبا به تمام کسانی که در سامانه یکپارچه ثبت‌نام کرده‌اند، خودرو تحویل داده خواهد شد. برخی از کارشناسان تحقق اهداف یادشده را شدنی، اما سخت می‌دانند. هرچند این ادعا مخالفانی نیز دارد. صمت در این گزارش درباره تاثیرگذاری سامانه یکپارچه عرضه خودرو بر وضعیت بازار آن و امکان تحقق افزایش تیراژ تولید خودرو با کارشناسان این حوزه به گفت‌وگو نشسته که در ادامه می‌آید. با صمت همراه باشید.

اگر پرداخت‌ها ازسوی خودروسازان به قطعه‌سازان درست و مناسب و قیمت‌ها منطقی باشد به‌راحتی می‌توان قطعات موردنیاز برای تولید بیش از ۲ میلیون خودرو را هم تامین کرد

افزایش تیراژ تولید امکان‌پذیر است

مهدی مطلب‌زاده، عضو هیات مدیره انجمن تخصصی صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور درباره میزان تاثیر سامانه یکپارچه فروش خودرو بر وضعیت عرضه و تقاضا در این بازار و کاهش سوداگری در بازار خودرو به صمت گفت: در کل سازکار این سامانه نه برای خودروهای وارداتی و نه داخلی، شفاف نیست و آنچه تاکنون متاثر از این سامانه اتفاق افتاده این بوده که به‌واسطه آن بخش قابل‌توجهی از نقدینگی جامعه در بانک‌ها بلوکه شده است. در این مسئله موضوع مهم این است که متاسفانه صنعت و بازار خودرو گرفتار تصمیمات ناگهانی و دستورالعمل‌های متعدد شده و هر آن شاهد خبری تازه و برنامه‌ای جدید در این بازار هستیم که گرچه با هدف ساماندهی به بازار و صنعت خودرو کشور اجرا می‌شود، اما در نهایت به نتیجه نمی‌رسد. باید یک‌بار برای همیشه موضوع قیمت‌گذاری خودرو را حل و تعیین‌تکلیف کنند تا خودروساز، خودرو را براساس نرخ حاشیه بازار به فروش برساند که تا حدودی التهابات این بازار را کم خواهد کرد و کم‌کم شاهد تناسب عرضه و تقاضا برای خودرو خواهیم بود.

عضو هیات مدیره انجمن تخصصی صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور افزود: در حالی در برخی طرح‌ها شاهد ثبت‌نام حدود ۱۱ میلیون نفری برای خرید خودرو هستیم که تقاضای واقعی برای این کالا تا این حد نیست و تنها حاشیه سود موجود در بازار خودرو است که این حجم از تقاضای کاذب را جذب آن می‌کند.

مطلب‌زاده در پاسخ به این پرسش که وعده وزیر مبنی بر تولید سالانه بیش از یک میلیون و ۶۰۰ هزار خودرو چقدر امکان تحقق دارد و اینکه قطعه‌سازان در این مسیر، چقدر ظرفیت تامین قطعات را خواهند داشت، اظهار کرد: در سال ۱۳۹۰ نیز حدود یک میلیون و ۶۰۰ هزار خودرو تولید شد و قطعه‌سازان به‌واسطه افزایش ظرفیتی که در آن سال انجام دادند می‌توانند تا تولید بیش از ۲ میلیون خودرو در سال را هم پوشش دهند و قطعات موردنیاز برای تولید این تعداد خودرو را تامین کنند. اما چگونه؟ واقعیت این است که هر افزایش تیراژی نیازمند نقدینگی برای تامین سرمایه در گردش است، اما اگر قرار بر این باشد بهای قطعات تامین‌شده برای خودروسازان، بعد از ۶ ماه به‌دست قطعه‌ساز برسد، قطعه‌سازان توان تامین قطعات موردنیاز برای افزایش تیراژ خودرو را نخواهند داشت. قطعه‌ساز باید سرمایه در گردش لازم را در اختیار داشته باشد و بهای محصولاتی که فروخته به او پرداخت شود تا بتواند مواد اولیه و نهاده‌هایی که برای تولید قطعه نیاز دارد را تامین کند، حقوق کارگرانش را پرداخت کند و...

وی افزود: در هر صورت، افزایش تولید هزینه دارد و سرمایه در گردش بیشتری را می‌طلبد. وقتی قطعه‌ساز منابع مالی نداشته باشد، نمی‌تواند گام‌به‌گام خودروساز در راستای تحقق تیراژ تولید خودرو گام بردارد. واقعیت این است که اگر پرداخت‌ها ازسوی خودروسازان به قطعه‌سازان درست و در زمان مناسب و همچنین قیمت‌ها منطقی باشد، قطعه‌سازان به‌راحتی می‌توانند قطعات موردنیاز برای تولید بیش از ۲ میلیون خودرو را هم تامین کنند. در مقابل معتقدم خودروسازان هم توان و ظرفیت افزایش تیراژ تولید را دارند.

قیمت قطعات بروزرسانی شود

مطلب‌زاده با اشاره به اینکه هنوز نرخ قطعات بروزرسانی نشده، اظهار کرد: فروش قطعات با قیمت‌های سال ۱۴۰۰ بوده و هنوز نرخ‌ها در این بخش بروزرسانی نشده که به‌معنای بلوکه شدن سرمایه در گردش قطعه‌سازان است و منجر به تضعیف آنها خواهد شد.

در حال حاضر باتوجه به افزایش نرخ مواد اولیه و نهاده‌های تولید، اینکه نرخ فولاد ۲ برابر، مواد پلیمری چند برابر و بهای فولادهای رنگی ۳ برابر شده، طبیعی است قیمت تمام‌شده قطعات افزایش یابد، اما چون تعدیلات قیمتی قطعات انجام نشده، قیمت‌ها منطقی نیست. علاوه بر اینکه قطعات به نرخ سال ۱۴۰۰ فروخته می‌شود، مطالبات قطعه‌سازان هم به‌درستی پرداخت نشده است.

عضو هیات مدیره انجمن تخصصی صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور در پاسخ به این پرسش که چه الزاماتی باید فراهم باشد تا افزایش تیراژ تولید خودرو محقق شود، گفت: تحقق میزان هدف‌گذاری‌شده تولید امکان‌پذیر است؛ به‌شرط اینکه اولا قیمت‌ها را در همین ابتدای سال منطقی کنند، دوما نرخ فروش قطعات را بر مبنای نرخ نهاده‌های تولید (مواد اولیه و ...)، دستمزد و نرخ ارز شناور باشد و سوم اینکه تعدیلات مربوط به نرخ قطعات را سریع‌تر اعمال و نگذارند بیش از ۶۰ روز از مطالبات بگذرد و پول قطعه‌سازان را سریع پرداخت کنند. در صورت تحقق این الزامات، امکان تامین قطعه برای ۲ میلیون خودرو هم وجود دارد و قطعه‌سازان تا تولید بیش از ۲ میلیون خودرو هم توان تامین قطعات موردنیاز خودروسازان را دارند. اینکه خودروها متقاضی دارد و پیش‌فروش هم می‌شود، اما مطالبات قطعه‌سازان پرداخته نمی‌شود، به‌هیچ‌عنوان پذیرفته نیست.

خودروسازان هم از نظر تجهیزات و امکانات و هم پرسنل، ظرفیت افزایش تیراژ تولید خودرو را دارند

یک گام به سمت آزادسازی نرخ خودرو

سعید مدنی، کارشناس صنعت خودرو نیز درباره میزان تاثیرگذاری سامانه یکپارچه فروش خودرو بر وضعیت عرضه و تقاضا و کاهش سوداگری در بازار خودرو به صمت گفت: این سامانه ظاهرا برای عرضه حدود ۴۰۰ هزار خودرو فعال شده که در نهایت حدود یک میلیون نفر در آن ثبت‌نام کردند. سامانه یکپارچه فروش خودرو گام دیگری ازسوی وزارت صنعت، معدن و تجارت است که بعد از عرضه خودرو در بورس برداشته شد و به‌نوعی می‌توان گفت گام نهایی است برای نزدیک شدن به اینکه در نهایت نرخ خودرو در حاشیه بازار تعیین شود. شاید بتوان گفت با این طرح‌ها قدم‌به‌قدم به سمت آزادسازی قیمت‌ها پیش می‌رویم.

مدنی ادامه داد: به‌نظر من، اینکه تعداد درخواست‌ها برای خرید خودرو در این سامانه به نسبت ثبت‌نام‌هایی که پیش از این انجام می‌شد، کم شده، نشان‌دهنده این است که مردم به این احتمال رسیده‌اند که نرخ خودروها در زمان تحویل، نرخ کنونی فروش کارخانه نخواهد بود و به‌طبع نزدیک به نرخ بازار است. در این صورت، حاشیه سود خرید خودرو کمتر می‌شود که باعث شده تقاضا برای آن کاهش پیدا کند.

به هر حال اجرای این سامانه، یک گام است به سمت آزادسازی نرخ خودرو. البته آزادسازی قیمت‌ها فعلا به‌صورت کامل انجام نمی‌شود، اما شورای رقابت اعلام کرده نرخ خودروها از طریق خودروسازی‌ها را به نرخ واقعی نزدیک خواهد کرد تا در نهایت تعادلی بین عرضه و تقاضا برقرار شود. در حال حاضر این تعادل در بازار خودرو وجود ندارد، اما در نهایت با اجرای چنین طرح‌هایی به آن مرحله خواهیم رسید.

این کارشناس حوزه خودرو در پاسخ به اینکه خودروسازها چقدر می‌توانند به تعهداتی که به ثبت‌نام‌کنندگان در این سامانه داده‌اند، عمل کنند، اظهار کرد: واقعیت این است که ابعاد گوناگون اجرای این سامانه و برنامه‌هایی که در این راستا دارند هم مانند تمام تصمیماتی که وزارت صنعت، معدن و تجارت و به‌تبع آن خودروسازان می‌گیرند، غیرشفاف است. از یک سو اعلام می‌شود ثبت‌نام فقط برای ۴۰۰ هزار خودرو است و از سوی دیگر قرار است به تمامی ثبت‌نام‌کنندگان خودرو داده شود، کسی حذف نشود و علاوه بر این قرعه‌کشی هم در کار نباشد و همه در نوبت قرار بگیرند. در این میان، نتیجه کار باتوجه به اینکه تعداد ثبت‌نام‌کنندگان بیش از ۴۰۰ هزار نفر بوده و ممکن است تحویل خودرو به آنها بیش از حدود یک سال طول بکشد، مشخص نیست.

باید نخست مشکل نقدینگی حل شود

مدنی در پاسخ به این پرسش که وعده وزیر صمت مبنی بر تولید یک میلیون و ۶۰۰ هزار خودرو چقدر امکان تحقق دارد، گفت: خودروسازان ظرفیت تولید سالانه یک میلیون و ۸۰۰ هزار تا ۲ میلیون خودرو را هم دارند و تحقق این هدف امکان‌پذیر خواهد بود؛ به‌ویژه اینکه بخش خصوصی هم در این صنعت فعال شده و میزان تولید و سهم آنها به‌مراتب افزایش یافته است. البته به‌شرط اینکه مشکل نقدینگی خودروسازان حل شود. اگر قرار باشد خودروساز همچنان با زیان تولید کند و گرفتار کمبود نقدینگی و نوسانات نرخ ارز باشد، میزان تولید تحت‌تاثیر قرار خواهد گرفت.

اگر دولت نتواند نرخ ارز را تثبیت کند باتوجه به اینکه خودروسازها کمبود نقدینگی زیادی دارند، میزان سفارش‌گذاری آنها کم خواهد شد که به‌طور مستقیم بر میزان تولید تاثیر خواهد گذاشت؛ یعنی تثبیت نرخ ارز، بروزسانی نرخ خودرو و کنترل نرخ نهاده‌های تولید می‌تواند باعث افزایش تیراژ تولید خودرو شود. خودروسازها هم از نظر تجهیزات و امکانات و هم پرسنل ظرفیت افزایش میزان تولید خودرو را دارند و می‌توانند سالانه تا یک میلیون و ۶۰۰ هزار خودرو هم تولید کنند. این کارشناس صنعت خودرو درباره کلیت طرح سامانه یکپارچه فروش خودرو اظهار کرد: این روش همان‌طور که اشاره شد یک گام به سمت آزادسازی نرخ خودرو است. البته اگر خوب عمل کنند و شورای رقابت به‌موقع قیمت‌ها را تعدیل و متناسب با نوسانات نرخ ارز و تورمی که وجود دارد، قیمت‌ها را براساس قیمت‌تمام‌شده و سود تعیین کند، تا حدی مشکلات خودروسازها برطرف خواهد شد و به‌نوعی برای تعیین قیمت‌ها براساس عرضه و تقاضا در این بازار زمینه‌سازی می‌شود.

مدنی در پایان اظهار کرد: اگر نرخ خودرو آزاد شود و تعیین نرخ به حاشیه بازار برود، نرخ محصول ازسوی اتحادیه‌ها و با هماهنگی وزارتخانه مشخص و تحویل خودرو با نرخ روز امکان‌پذیر خواهد شد. ادامه این روند باعث می‌شود تقاضای کاذب در بازار خودرو از بین برود و چون حاشیه سودی وجود ندارد، تقاضای واقعی پاسخ داده می‌شود. در این میان، اگر مصرف‌کنندگان واقعی توانایی خرید خودرو با قیمت‌هایی که در حاشیه بازار وجود دارد را نداشته باشند، خودروساز برای اینکه هم ظرفیت تولید خود را حفظ کند و هم اینکه نرخ را زیاد تغییر ندهد، از روش‌هایی مانند فروش اقساطی استفاده می‌کند یا قیمت‌ها را کاهش می‌دهد. در همه جای دنیا هم از سازکار فروش اقساطی استفاده می‌شود و خودرو در اقساط بلندمدت به متقاضیان داده می‌شود.

سخن پایانی

سیاست‌گذار حوزه خودرو به‌طور مشخص از هدف‌گذاری تولید یک میلیون و ۶۰۰ هزار خودرو در سال ۱۴۰۲ سخن گفته که به‌نوعی هدفی مثبت و رویایی برای صنعت خودرو است، اما اگر خودروسازان با دست فرمان تولید خودرو در دهه ۸۰ محصولات خود را در خطوط تولید تکمیل می‌کردند، باتوجه به افق ۱۴۰۴ امسال می‌توانستند حدود ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار دستگاه خودرو تولید کنند؛ اتفاقی که باتوجه به تولید یک میلیون و ۲۰۰ هزار دستگاهی سال ۱۴۰۱ به‌نظر غیرممکن می‌رسد، اما برخی کارشناسان به تحقق آن خوشبین هستند؛ البته به شرطها و شروطها.

روز سرسلامتی برای معدنچیان!

عکس: صمت

۱۸ فروردین، مصادف با ۷ آوریل روز جهانی بهداشت نامیده شده است. این مناسبت ۷۰ ساله، برای اولین بار در سال ۱۹۴۸ معرفی شد و از سال ۱۹۵۰ مقرر شد تا هرساله مراسمی برای گرامیداشت این روز با حمایت سازمان بهداشت جهانی برگزار شود.

شعار سال ۲۰۲۳ روز جهانی بهداشت، سلامتی برای همه: تقویت مراقبت‌های بهداشتی اولیه برای ایجاد سیستم‌های تاب‌آور است.
به این مناسبت در گزارش امروز صمت نگاهی داشتیم به وضعیت بهداشت محیط کار در معدن و آخرین تحولاتی که در این زمینه رخ‌داده است.

پیشگیری از حادثه

سعید صمدی، دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران درباره رعایت بهداشت و ایمنی در معادن به صمت گفت: معادن از هر نوعی که باشند، ملزم هستند استانداردهای ایمنی را رعایت کنند. این استانداردها که در کتابچه‌ای گرد آمده است از سوی وزارت کار یا صنعت، معدن و تجارت ابلاغ می‌شود و معدنکار موظف است که این استانداردها را رعایت کند.

وی افزود: در این کتابچه نکات ایمنی بخش‌های مختلف، از کارگاه استخراج گرفته تا کارگاه پیشروی، حمل‌ونقل و دیگر قسمت‌ها بسیار مفصل و با جزئیات ذکرشده است و این استانداردها باید حتما در همه کارگاه‌های معدنی رعایت شود. به‌عنوان‌مثال کارگاه استخراج در معادن زغال‌سنگ الزاما باید مجهز به سیستم تهویه مصنوعی باشد. یا دستورالعمل‌هایی ویژه‌ای درباره لباس و کفش کارگران ذکرشده است. اگر نسبت به استانداردها بی‌توجهی صورت گیرد به معدن اخطار می‌دهند و اگر تخلف خیلی جدی باشد یا تکرار شود، آن واحد صنعتی تعطیل خواهد شد.

بازرسی و نظارت

صمدی درباره نظارت بر اجرای درست اصول ایمنی و تضمین بهداشت محیط کار گفت: مسئولیت اصلی بازرسی به عهده وزارت کار است، اما ناظران نظام‌مهندسی معدن هم از سوی وزارت صمت بازرسی‌هایی انجام می‌دهند. البته باید در نظر داشت که استاندارد کشور ما شاید دقیقا منطبق با استانداردهای بین‌المللی نباشد.

وی افزود: نظارت به عهده مهندس ناظر است که وظیفه و مسئولیتی دولتی است. مهندس ناظر باید حضور تقریبا مستمری داشته باشد. البته این موضوع بستگی زیادی به شرایط معدن دارد. مثلاً در مورد معادن بزرگ شاید بیش از یک ناظر وجود داشته باشد و در مورد معادن بسیار کوچک شاید نظارت فقط یک‌بار در هفته انجام شود.

صمدی گفت: این سیستم به نیابت از وزارت صمت است. بازرسی‌های ادواری و سرزده‌ای هم هست که از سوی وزارت کار و بازهم با همکاری زیرمجموعه‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت انجام می‌شود.

آزمایش و یادگیری

دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران در ادامه سخنان خود به اصل آموزش اشاره کرد و گفت: هر فردی که می‌خواهد وارد حوزه معدنکاری زغال‌سنگ شود، ابتدا باید تحت معاینات پزشکی خاصی قرار گیرد تا توانایی بدنی او ثبات شود. علاوه بر این کارگر معدن زغال‌سنگ در حین کار هم به‌صورت دوره‌ای مورد معاینه قرار می‌گیرند.

به گفته صمدی گذراندن دوره آموزشی ایمنی از دیگر پیش‌نیازهای فعالیت در این حوزه است. در این دوره‌ها متقاضی یاد می‌گیرد که چگونه با ابزار و تجهیزات برقی و مکانیکی کار کنند، چطور از تجهیزات خودنجات استفاده کنند و اگر حادثه‌ای اتفاق افتاد و مصدوم شد چه باید بکند. مخاطب این دوره کارگران و مهندسان شاغل درون معدن هستند.

وی افزود: بار اصلی آموزش به عهده معدندار است و باید هزینه‌های آن را تقبل کند. در مورد معادن زغال‌سنگ باید گفت ما در مواردی حتی از تونل شبیه‌ساز استفاده می‌کنیم تا کارگر قبل از شروع فعالیت در کارگاه اصلی، در این تونل‌ها آموزش عملی ببیند و روش استخراج زغال‌سنگ، حفاری، کار گذاشتن چوب‌بست و مانند آن را یاد بگیرد. علاوه بر این سازمان نظام‌مهندسی هم دوره‌های آموزشی خاصی برگزار می‌کند.

وی ادامه داد: بعضی دیگر از فعالیت‌های معدنکاری، مثل آتشباری در معادن، یا رانندگی بولدوزر و مشاغل تخصصی دیگری ازاین‌دست، نیاز به دریافت گواهینامه‌های خاص دارند. دوره آموزشی این مشاغل زیر نظر سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای برگزار می‌شود و متقاضی فقط پس از گذراندن موفقیت‌آمیز امتحانات، اخذ گواهینامه پایان دوره و تایید صلاحیت حرفه‌ای اجازه فعالیت در آن بخش را به دست می‌آورد.

ایمنی معادن ارتقا می‌یابد

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد: به‌زودی تفاهم‌نامه سه جانبه‌ای میان از ایمیدرو، معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت و وزارت کار، برای ارتقای سطح ایمنی معادن منعقد خواهد شد. به گزارش ایرنا وجیه‌الله جعفری با تاکید بر این موضوع اظهار داشت: تفاهم‌نامه ایمنی معادن پس از تشکیل و بررسی مسائل مربوط به معادن، در بازه زمانی کوتاه اجرایی خواهد شد. وی افزود: پس از نهایی شدن این مرحله، کارگروه مرتبط با این تفاهم‌نامه هم تشکیل خواهد شد که با برگزاری جلسات مستمر، اقدام به پایش چگونگی اجرا و نتایج، نحوه اجرای تفاهم‌نامه را رصد می‌کند تا بتوانیم با نظارت پایدار به سمت ارتقای ایمنی معادن و تحقق چشم‌انداز صفر گام برداریم.

جعفری با بیان اینکه در تبصره ۵ ماده ۱۴ قانون معادن در قالب بهره‌وری، بهینه و صیانت از ذخایر معدنی و غیره، به تامین منابع مالی آن اشاره‌شده است، گفت: حسن این تبصره قانونی این است که پیش از واریز حقوق دولتی به خزانه، می‌توان ۲۰ درصد آن را برای این قبیل امور برداشت کرد. وی ادامه داد: درباره این موضوع، با معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت مذاکره می‌کنیم تا بتوانیم درصدی از این حقوق را برای ایمنی معادن اختصاص و آن را عملیاتی کنیم. برای انجام یک اتفاق ارزشمند در حوزه ایمنی معادن، نیازمند هماهنگی بیشتر میان نهادها هستیم.

۳ اقدام مهم برای ارتقای ایمنی

امیر ولد خانی مدیر ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست ایمیدرو نیز با اشاره به اقدامات انجام‌شده در حوزه ایمنی معادن، گفت: برای استانداردسازی آموزش، در حال تدوین استاندارد آموزشی با دانشگاه امیرکبیر روی ۳۶ عنوان در سطح کارشناسی و کارگری هستیم و پس‌ازاین مرحله، تحت نظارت وزارت کار و دانشگاه مذکور، عملیاتی خواهد شد. وی افزود: با این اقدام، آموزش‌ها در معادن استاندارد خواهند شد و درنتیجه در معادن مختلف آموزش‌های مختلف نخواهیم داشت. همچنین، با توجه به فقدان مدل‌های استاندارد برای تجهیزات، این موضوع اجرایی می‌شود.

ولد خانی خاطرنشان کرد: با همکاری انجمن مهندسی معدن، کل قوانین و مقررات ملی و بین‌المللی را مقایسه و موارد هم‌پوشانی، دارای ضعف و اختلاف بررسی و به در اختیار نهادهای مربوطه (وزارت بهداشت، بازرسی و تحقیقات وزارت کار) قرار داده شد تا آیین‌نامه ایمنی معادن به‌روز شود و بدین ترتیب شرایط مناسب‌تری برای نظارت و مطالبه در امور پیمانکاری شرکت‌های تابعه ایمیدرو، داشته باشیم.

سخن پایانی

گفته می‌شود در سال ۱۴۰۰، نزدیک به ۱۹۰ حادثه برای کارگران معدن رخ‌داده که ۳۵ مورد به فوت منجر شده است، با توجه به این آمار لزوم آشنایی و توجه بیشتر معدنکاران به HSE خود را به رخ می‌کشد.

هدف این سیستم مدیریتی شناسایی و کنترل ریسک‌های بهداشت جسمانی، بهداشت روانی، ایمنی و محیط‌زیستی است که از رشته‌های مختلفی از قبیل ایمنی صنعتی، بهداشت حرفه‌ای و محیط‌زیست و بهداشت محیط و ارگونومی تشکیل‌شده است. کارشناسان این رشته‌ها در کنار یکدیگر و تعامل باهم این سیستم مدیریتی را بر اساس اهداف کلان شرکت، کارخانه، سازمان و هر نهادی به‌طور بهبود مستمر فرآیندهای شغلی پیش می‌برند تا شاغلان یک مجموعه صنعتی و تولیدی به‌ویژه کارگران معدن سالم به خانواده برگردند.

شرکت توزیع نیروی برق غرب مازندران

آگهی مناقصه عمومی (یک‌مرحله‌ای)
نوبت دوم
شماره ۱۴۰۲۲۷۶

شماره ۱۴۰۲/۱۵۱-۰۱

مناقصه‌گزار: شرکت توزیع نیروی برق غرب مازندران

موضوع مناقصه: تجدید مناقصه اجرای طرح احداث شبکه فشار متوسط هوایی شهرک صنعتی چمستان

مهلت خرید و نحوه دریافت اسناد مناقصه: داوطلبان می‌توانند از روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۵ لغایت روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۰ به منظور دریافت اسناد به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایند.

مبلغ خرید اسناد مناقصه: مبلغ ۵۴۵،۰۰۰ ریال بابت خرید اسناد در مدت زمان تعیین شده در بند فوق به حساب سپهر (شماره ۰۱۰۱۸۵۳۷۶۵۰۰۵) بانک صادرات کد ۲۰۰۸

تضمین شرکت در مناقصه (فرآیند ارجاع کار) به مبلغ ۶۴۴،۳۹۸،۰۰۰ ریال به شرح زیر می‌باشد:

- ضمانتنامه بانکی حداقل با اعتبار سه ماه و قابل تمدید به مدت سه ماه دیگر
- اصل فیش واریز وجه به حساب جام به شماره ۴۰۰۱۱۲۳۷۰۷۱۴۵۴۹۷ حساب تمرکز وجوه سپرده نزد بانک مرکزی ایران
- ضمانتنامه صادره توسط موسسات بیمه‌گر دارای مجوز لازم برای فعالیت و صدور ضمانت‌نامه از سوی بیمه مرکزی ایران

تاریخ برگزاری پاکات مناقصه: روز پنجشنبه (ساعت ۱۴:۰۰) مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۳۱

تاریخ گشایش پاکات مناقصه: زمان بازگشایی ساعت ۱۰:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۰۴ در محل حوزه ستاد شرکت اتاق معاون مالی و پشتیبانی

سایر شرایط:

- مبلغ پایه مناقصه ۱۲،۸۸۷،۹۴۹،۱۲۹ ریال می‌باشد.
- هزینه آگهی هر دو نوبت برعهده دستگاه مناقصه‌گزار می‌باشد.
- به پیشنهادهای فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از انقضاء مدت مقرر در فراخوان واصل می‌شود، مطلقا ترتیب اثر داده نمی‌شود.
- حضور یک نفر از طرف مناقصه‌گران با ارائه معرفی‌نامه کتبی در جلسه گشایش پاکات آزاد می‌باشد.
- اعتبار موضوع مناقصه از منابع عمومی تامین شده است.
- سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه مندرج است.

روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق غرب مازندران

به کلیه مالکین و صاحبان حقوقی
نوبت دوم
شناسه ۱۴۶۶۳۳۱

شهرداری قزوین در نظر دارد در اجرای لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و ابنیه و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب سال ۱۳۸۵/۱۱/۱۷ و ماده واحده قانون نحوه تقویم اراضی و ابنیه و املاک مورد نیاز شهرداری‌ها مصوب سال ۱۳۷۰ نسبت به تملک قسمتی از پلاک ۳۵ اصلی بخش ۵ قزوین و تصرفات فاقد سند به نشانی طرح پارک کوهستانی باراجین (پروژه باغ موزه دفاع مقدس جنوب غربی المان مزار شهدای گمنام) مطابق کروکی ذیل اقدام نماید.

لذا از کلیه مالکین و صاحبان حقوقی اعم از اشخاص حقوقی و حقیقی و دارندگان سند رسمی که ملک ایشان در مسیر تملک شهرداری قرار می‌گیرد تقاضا می‌شود با در دست داشتن اسناد و مدارک مالکیت ظرف مدت ۱۵ روز جهت معرفی کارشناس منتخب خود و تعیین کارشناس مرضی‌الطرفین با هماهنگی شهرداری به واحد املاک منطقه نمونه گردشگری باراجین واقع در پارک کوهستانی باراجین مراجعه نمایند. در ضمن پس از اتمام مهلت داده شده شهرداری برابر ضوابط و قانون اقدام خواهد کرد.

مبنای مهلت فوق روز نشر آگهی است.

تاریخ انتشار نوبت اول ۱۴۰۲/۰۱/۱۶ | تاریخ انتشار نوبت دوم ۱۴۰۲/۰۱/۳۱

روابط عمومی منطقه نمونه گردشگری باراجین

با بنیان سلامت پاسارگاد دیگر نگران هزینه های گران دندانپزشکی خود نباشید

شرکت تعاونی خدمات بهداشتی و درمانی بنیان سلامت پاسارگاد

خدمات قابل ارائه در شرکت بنیان سلامت پاسارگاد

۱- خدمات اقساط دندانپزشکی طی ۱۲ قسط ماهیانه بدون بهره
۲- خدمات تخفیفی و مزایای ویژه قابل ارائه به اعضاء باشگاه مشتریان بنیان سلامت
۳- ارائه پوشش های دندانپزشکی از ۵۰ تا ۹۰ درصد پوشش به صورت انفرادی و گروهی
۴- کلیه خدمات ایمپلنت، کامپوزیت و ... با حداقل هزینه در ۴۵۰ مرکز دندانپزشکی در سراسر کشور
۵- معاینه و چکاپ و انجام خدمات دندانپزشکی بصورت یونیت سیار دندانپزشکی در محل سازمانها، شرکت ها و کارخانجات تولیدی

دارای تندیس طلایی از جشنواره ملی ارتقاء سلامت
از مشتاره ملی سلامت محور

دارای تندیس کارآفرین برتر
از همایش ملی کارآفرینان مسئولیت پذیر

۰۲۱-۴۳۳۱۶ (۳۰خط)
www.bonyansalamat.com

نماینده انحصاری ساجد سوئیس در کشور جمهوری اسلامی ایران

یادداشت

معدنکاری نوین و توسعه پایدار

فرشاد رشیدنژاد
استاد دانشگاه و فعال معدن

امروزه معدنکاری سنتی در جهان رو به زوال است و مفاهیم انقلاب صنعتی چهارم همگام با دیگر صنایع در صنعت معدن به‌سرعت در حال باز کردن جای خود است. استفاده از فناوری‌های نوین، نظیر اینترنت‌اشیاء، در معادن در حال گسترش است و با روند کنونی، شیوه معدنکاری سنتی رفته‌رفته جای خود را به روش‌های نوین خواهد داد. بنابراین مدرنیزه کردن معادن ظرف ۲ سال گذشته در کشورهایی نظیر ایالات‌متحده امریکا، کانادا و استرالیا شتاب گرفته و با جدیت در حال دنبال شدن است.

با استفاده از فناوری‌های نوین، هم امکان افزایش و بهبود در تولید میسر است، هم اینکه می‌توان ایمنی کارکنان را تا حد چشمگیری ارتقا داد و از آسیب‌های وارد به محیط‌زیست کاست. باتوجه به شرایط کاری نسبتا دشوار در معادن، کاربرد فناوری‌های نوین در معادن نسبت به دیگر فعالیت‌های صنعتی مهم‌تر و ضروری‌تر است.

البته ممکن است در آغاز، هزینه‌های سرمایه‌ای لازم برای بکارگیری فناوری‌های نوین زیاد به نظر برسد، اما منافعی که به‌دنبال خواهد آورد بسیار قابل‌توجه است و کم‌کم موردتوجه معدنکاران قرار می‌گیرد.

انعقاد قراردادهای متعدد بین شرکت‌های معدنی و شرکت‌های تامین‌کننده سخت‌افزار و نرم‌افزار لازم برای مدرنیزه کردن معادن نظیر جنرال‌الکتریک، سیسکو، ای.بی.بی، زیمنس، اشنایدر و ... ظرف ۲ سال گذشته گواهی بر صدق این ادعا است. این در حالی است که به‌دلیل برخی مشکلات ساختاری و مدیریتی در کشور و همچنین عدم‌تعامل سازنده با شرکت‌های معتبر خارجی، به‌دلیل وجود تحریم‌های فلج‌کننده، معادن و صنایع معدنی کشور تا حد زیادی از قافله جا مانده‌اند و لازم است راه‌های برون‌رفت از وضعیت کنونی در اتاق‌های فکر بررسی و هرچه سریع‌تر راهکارهایی برای کاهش فاصله با کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته برداشته شود. همان‌طور که گفته شد، ترویج مفهوم توسعه پایدار از ابتدای هزاره سوم آغاز شده و امروزه با گسترش علم و فناوری در این حوزه معدنکاری سبز به یکی از مفاهیم کلیدی و راهگشا برای رفع چالش‌های پیش‌روی معدنکاری تبدیل شده است.

هرچند معدنکاری خود به‌طور بالقوه مخرب محیط‌زیست است و به‌ویژه بخش قابل‌توجهی از تولید گازهای گلخانه‌ای به سوزاندن زغال‌سنگ برای تولید برق مربوط می‌شود که منشأ آن معدن است، اما از طرف دیگر، معدن مولد عناصری است که برای کاهش اثرات منفی محیط‌زیستی ناشی از انتشار گازهای گلخانه‌ای به کار می‌رود. در واقع، معدنکاری نقشی دوگانه در زمینه تولید گازهای گلخانه‌ای دارد.

امروزه جهان به نقش گازهای گلخانه‌ای (به‌ویژه گازکربنیک) در گرمایش جهانی و خطرات آن پی برده و در راستای کاهش تولید این گازها گام برمی‌دارد. برای مثال کشورهای ایالات‌متحده امریکا و کانادا برنامه‌ریزی کرده‌اند که تا سال ۲۰۵۰ به کشورهایی با تولید کربن صفر تبدیل شوند. در اروپا هم برخی کشورها تا سال ۲۰۳۰ خودروهای با سوخت فسیلی را از رده خارج می‌کنند و خودروهای برقی جایگزین آنها خواهد شد و دیگر تجهیزات موردنیاز برای نیروگاه‌های با سوخت‌های فسیلی را تامین نخواهند کرد و در عوض به‌سمت تولید تجهیزات موردنیاز برای مولدهای انرژی با منابع تجدیدپذیر روی می‌آورند.

این عزم جهانی در راستای کاهش ردپای کربن کاملا جدی و عملیاتی است و قاعدتا ایران هم از این امر مستثنا نیست؛ هرچند ایران تابه‌حال عملکرد قابل‌دفاعی در این زمینه نداشته است. شنیده‌ها هم حاکی از آن است که ایران درصدد است تا ۵۰۰۰ مگاوات ظرفیت تولید برق از زغال‌سنگ ایجاد کند. اگر این تصمیم دولت صحت داشته باشد، بعید است در راستای اهداف توسعه پایدار باشد.

البته ناگفته نماند که پیش‌بینی می‌شود مصرف زغال‌سنگ جهان در سال ۲۰۲۲ رکورد جدیدی را شکست و برای نخستین‌بار از مرز ۸ میلیارد تن در یک سال فراتر رفت.

کاهش صادرات اقلام فولادی

صادرات حدود ۱۳ میلیون و ۲۱۸ هزار تن اقلام فولادی در ۱۱ماهه سال گذشته از کاهش قابل‌توجه صادرات این اقلام نسبت به مدت مشابه در سال ۱۴۰۰ حکایت دارد.به‌گزارش ایسنا، آمار انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران نشان می‌دهد که در ۱۱ ماهه ۱۴۰۰ در حدود ۳ میلیون تن محصولات فولادی به خارج صادر شده بود، اما در مدت مشابه سال ۱۴۰۱ میزان صادرات این محصولات با کاهش ۴ درصدی، معادل ۱۱۱تن، به ۲ میلیون و ۸۹۹ هزار تن رسید.پس از آن، در حالی که در بهمن گذشته ۲۵ هزار تن آهن‌اسفنجی صادر شد که با مجموع ۷۴۴ هزار تن آهن‌اسفنجی صادرشده در ۱۰ ماهه ابتدایی ۱۴۰۱، در مجموع به عدد ۷۶۹هزار تن رسید، که نسبت به ۹۸۵ هزار تن صادراتی در مدت مشابه سال ۱۴۰۰ بیشترین میزان افت صادرات را معادل ۲۳درصد ثبت کرده است.همچنین از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا پایان بهمن آن، ۴۱۷ هزار تن مقاطع تخت فولادی صادر شد که نسبت به صادرات این مقاطع در ۱۱ ماهه ۱۴۰۰ ۲۰ درصد کاهش، معادل ۵۲۳ هزار تن داشت.اما میزان صادرات مقاطع طویل فولادی از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا پایان بهمن ۲ میلیون و ۴۸۲ هزار تن صادر بود که نسبت به ۲میلیون و ۴۸۷ هزار تن صادرشده در مدت مشابه سال ۱۴۰۰ تغییر چندانی نداشته است. همزمان میزان واردت مقاطع فولادی هم ۷۵ درصد رشد داشت و بیشترین میزان افزایش را به خود اختصاص داد.صادرات شمش فولاد حداقل کاهش صادرات را تجربه کرد و با ۶میلیون و ۶۵۱ هزار تن صادرشده در مجموع ۱۱ ماهه ۱۴۰۱، افت ۰.۱ درصدی صادرات را نسبت به ۶ میلیون و ۶۴۲ هزار تن صادراتی در ۱۱ ماهه ۱۴۰۰ پشت‌سر گذاشت.

در گزارش صمت درباره وضعیت سرمایه‌گذاری در حوزه معدن مطرح شد

اضطراب سرمایه، بلای جان معدن

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

در حالی که کارشناسان و فعالان حوزه معدن، چشم‌انداز سرمایه‌گذاری در این بخش را در سال جدید چندان روشن و امیدوارکننده ترسیم نمی‌کنند، کشور بیش از هر زمان دیگری نیازمند جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و توسعه بخش معدن است. این نیاز چندوجهی است که مهم‌ترین وجوه آن عبارتند از: ضرورت تامین مواد اولیه صنایع معدنی، افزایش تولید ناخالص داخلی، اشتغالزایی، کاهش وابستگی به نفت و... .

روشن است که خروج سرمایه از بخش معدن موجب کاهش تولیدات معدنی و صنایع وابسته می‌شود و این افت تاثیر خود را در کاهش تولید ناخالص داخلی نشان خواهد داد. یکی دیگر از آسیب‌های جانبی قابل‌توجه خروج سرمایه از این بخش‌ها بروز معضلات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی ناشی از رکود و تعطیلی بخش‌های تولیدی و بیکاری نیروی کار در طبقات مختلف اجتماعی است. باتوجه به اهمیت موضوع، در گزارش امروز صمت به موانع سرمایه‌گذاری و تامین امنیت آن پرداختیم و از اکبر ساریخانی و محمد مسن‌آبادی، ۲ تن از کارشناسان و فعالان معدن خواستیم تا نظرات و پیشنهادهای خود را دراین‌باره با ما در میان بگذارند.

عکس: آیدا فریدی

قانون معادن کشور را می‌توان یکی از نقاط مثبت این بخش دانست که جامعیت قابل‌توجهی دارد،اما متاسفانه برخوردهای سلیقه‌ای در اجرای قوانین و همچنین تسلط نداشتن قضات بر پرونده‌های معدنی، از موضوعات چالش‌برانگیز در بحث اجرای قانون معادن است

سرمایه‌گذاری و شاخص امنیت

اکبر ساریخانی ـ کارشناس و فعال معدن:

سرمایه‌گذاری یکی از عوامل مهم و موثر در تولید است که رشد، پیشرفت و توسعه‌یافتگی را برای کشورها به ارمغان می‌آورد و به‌عنوان موتور محرک تاثیر مثبتی بر رشد اقتصادی، افزایش درآمد سرانه، اشتغال، افزایش تولید ناخالص داخلی، بالا رفتن ارزش پول ملی و کاهش تورم دارد. بنابراین کشورها برای بهبود شرایط اقتصادی، رشد و توسعه، ارتقای کیفیت تولیدات و افزایش توان صادراتی و... به‌دنبال افزایش سرمایه‌گذاری هستند.

کشور ما نیز از این قاعده مستثنا نیست. افزایش میزان سرمایه‌گذاری در کشور نیازمند وجود شرایطی است که امنیت مهم‌ترین آن است و سرمایه‌گذاران چه داخلی و چه خارجی نیازمند احساس امنیت هستند.

پارامترها و عوامل موثر برای پدید آوردن فضای امن سرمایه‌گذاری عبارتند از: ثبات در وضعیت سیاسی و اقتصادی کشور و ایجاد چشم‌انداز مناسب به آینده، رفع موانع کسب‌وکار و تسهیل فعالیت‌های اقتصادی مولد، تقویت شاخص‌های سرمایه‌گذاری، تسهیل تجارت و ایجاد اعتماد نسبت به شرایط کلان اقتصاد، ثبات قانون و پیش‌بینی‌پذیر بودن رویه‌ها، حذف تصمیمات آنی و خلق‌الساعه، برقراری سلامت اداری، شفافیت تعاریف و احترام به حق مالکیت، کنترل تورم و رونق اقتصاد کلان، فرهنگ‌سازی و وفای به عهد مسئولان اجرایی و... .

در این میان، ایجاد ثبات در قوانین و مقررات و توسعه بیشتر روابط بین‌المللی، دیپلماسی فعال اقتصادی و کاهش تنش در این حوزه برای برقراری امنیت سرمایه‌گذاری از اهمیت بیشتری برخوردار است.

اما حفظ امنیت سرمایه‌گذاری علاوه بر ثبات در قوانین و مقررات، ارتباط مستقیمی با کاهش مداخلات غیرمنطقی دولت در اقتصاد از جمله وضع مقررات اضافی در حوزه کسب‌وکار و دخالت غیرضروری در بازار و قیمت‌گذاری‌های دستوری دارد.

▣ چالش امنیت سرمایه‌گذاری داخلی

حوزه معدن هم مانند سایر حوزه‌های اقتصادی با تمام موارد فوق که به‌عنوان عوامل اصلی برای ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری به آنها اشاره شد، دچار چالش است.

▣ قوت و ضعف قوانین

قانون معادن کشور را می‌توان یکی از نقاط مثبت این بخش دانست که جامعیت قابل‌توجهی دارد،اما متاسفانه برخوردهای سلیقه‌ای در اجرای قوانین و همچنین تسلط نداشتن قضات به پرونده‌های معدنی، از موضوعات چالش‌برانگیز در بحث اجرای قانون معادن است.

از سوی دیگر، همان‌طور که اشاره شد، وضع قوانین خلق‌الساعه نیز از جمله مواردی است که پیش‌بینی‌پذیری آینده سرمایه‌گذاری را تحت‌الشعاع قرار داده است.

▣ راهکارهای کوتاه‌مدت

به عقیده من، کوتاه‌ترین راهکار برای برقراری امنیت اقتصادی، جلب اعتماد سرمایه‌گذاران از طریق حذف تصمیمات آنی و قوانین خلق‌الساعه، توسعه روابط بین‌الملل با دیپلماسی فعال اقتصادی و سیاسی و از بین بردن رانت و ایجاد شرایط یکسان رقابت و شفاف‌سازی در فرآیندهای اداری است.

▣ سیاست‌های بلندمدت

ایجاد بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری‌های بزرگ نیازمند بازنگری و به‌روز کردن قوانین، حذف مقررات ناکارآمد و دست‌وپا گیر است. فرهنگ‌سازی برای مجریان قانون و برنامه‌ریزی برای طراحی و ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز مانند آب، برق، جاده، ارتباطات و سیستم بانکی قوی و قابل‌اتکا همچنین برقراری روابط سیاسی و... از دیگر اقدامات بلندمدتی است که مسئولان کشور باید مدنظر داشته باشند.

▣ انتظارات و توقعات

به‌عنوان نخستین قدم باید پذیرفت که وضعیت چندان مناسبی برای بهره‌برداری از ظرفیت‌های معدنی کشور وجود ندارد. برای از بین بردن این فاصله، وزارت صمت و دیگر زیرمجموعه‌های دولت باید با ایجاد شفافیت در همه بخش‌های اقتصادی، رفع موانع و محدودیت‌های تولید، ضمانت و بهبود فضای کسب‌وکار با عمل‌گرایی و پاسخگویی، مبارزه واقعی و جدی با فساد و قاچاق کالا، هدایت منابع مالی به‌سمت بخش‌های واقعی و مولد اقتصادی موجبات افزایش امنیت سرمایه‌گذاری را فراهم آورند.

> بسیاری از قوانین را افراد بی‌تجربه یا فاقد تخصص لازم در امور معدنی تدوین کرده‌اند که معمولا در زمان کوتاهی دستخوش تغییر و تحول شده و مشکلات فراوانی برای فعالان حوزه معدن و صنایع معدنی ایجاد کرده است

رابطه سرمایه‌گذاری و امنیت

محمد مسن‌آبادی ـ کارشناس و فعال معدن:

امنیت اقتصادی، وضعیت باثباتی از شرایط و ساختار فعلی و افق معلوم و روشنی از آینده است که در آن فرد، جامعه، سازمان و دولت احساس رهایی از خطر می‌کنند و به‌طور بهینه می‌توانند به تولید، توزیع و مصرف ثروت بپردازند. به‌عبارتی، میزان سرمایه‌گذاری وابسته به متغیرهای مختلفی است که مهم‌ترین آنها امنیت اقتصادی است.

▣ مهم‌ترین شاخص‌ها و مبانی

مهم‌ترین مبانی ایجاد امنیت را می‌توان به موارد زیر محدود کرد؛ اول نهادها هستند که وظیفه آنها ایجاد ساختاری باثبات است. مهم‌ترین نهادها عبارتند از: نهادهای مالی (بانک‌ها و موسسات مالی)، نهادهای قضایی (دادگستری و نیروی انتظامی)، نهادهای اداری (وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و ادارات) و نهادهای اجتماعی (مجالس قانون‌گذاری، اتحادیه، اصناف، اتاق بازرگانی و نظام‌های مهندسی و احزاب سیاسی) است.

دومین نهاد اثرگذار دولت است که با ایجاد قوانین موردتایید و تصویب اکثریت جامعه و کوشش برای ثبات آنها نقش مهمی در ایجاد امنیت دارد.

دیگر نهاد موثر قوانین و مقررات است. دستیابی به امنیت اقتصادی، بدون وجود قوانین و مقررات شفاف و باثبات امکان‌پذیر نیست. قوانین و مقررات مربوط به تجارت، مالیات، مالکیت، سرمایه‌گذاری خارجی، کار و مالکیت معنوی، از مهم‌ترین قوانینی هستند که ارتباط زیادی با موضوع امنیت اقتصادی دارند.

در نهایت باید گفت امنیت اقتصادی در کوتاه‌مدت و بلندمدت باتوجه به متغیرهای اقتصادی از جمله سپرده‌های بانکی، نرخ بهره و سود سرمایه‌گذاری، توزیع درآمدها، تراز پرداخت‌ها، سرمایه‌گذاری مولد (جلوگیری قاچاق و دلالی)، نرخ ارز، سطح قیمت‌ها و قدرت خرید پول ملی، رشد اقتصادی، پایه مالیاتی و درآمدهای موثر دولت تغییر می‌کند.

▣ امنیت سرمایه‌گذاری داخلی

چندی پیش، مرکز پژوهش‌های مجلس نتایج پیمایش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران را در سال ۱۴۰۰ منتشر کرد. در این گزارش، براساس داده‌های آماری و پیمایش از حدود ۳۱ هزار فعال اقتصادی سراسر کشور، وضعیت «امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» طی سال ۱۴۰۰ به تفکیک ۳۱ استان، ۳۸ مولفه، ۷ نماگر و ۹ حوزه کسب‌وکار نشان داده شده است. نکته جالبی که در این مطالعه به‌چشم می‌خورد، این است که معدن در صدر جدول امنیت سرمایه‌گذاری قرار دارد. براساس بررسی انجام‌گرفته عوامل منفی اصلی بر سرمایه‌گذاری شامل اعمال‌نفوذ و تبانی در معاملات اداری، عمل مسئولان ملی به وعده‌های اقتصادی و عمل مسئولان محلی و استانی به وعده‌های اقتصادی داده شده است.

▣ چالش‌های اصلی

چالش‌های اصلی تامین امنیت سرمایه‌گذاری در حوزه معادن بیشتر متاثر از مواردی شامل تغییرات قوانین و مقررات، اختلال ناشی از تحریم‌ها و مشکل واردات ماشین‌آلات و مواد خام و فراتر از آن خود تحریمی است که سنوات گذشته مانع ورود ماشین‌آلات معدنی شد، مشکل صادرات مواد معدنی، تعریف نشدن واژه‌هایی مانند خام‌فروشی، معارضان دولتی و محلی، سهم‌خواهی یا به‌عبارت بهتر، باج‌خواهی بخش‌های دولتی، نهادها و مردم محلی از معادن، برخوردهای متغیر نهادهای قضایی و انتظامی با معدنداران و معارضان، ضوابط مبهم زیست‌محیطی و منابع طبیعی، بدون هیچ‌گونه تعریف مشخص، بی‌ثباتی نرخ ارز، تعیین حقوق دولتی بدون توجه به پارامترهای گوناگون از جمله نوع ماده معدنی، رانت‌های سازمانی، اداری و نهادها، تغییر پی‌درپی مسئولان، مشکلات زیرساخت‌ها، حقوق دولتی اخذشده به‌منظور ایجاد رفاه برای ساکنان محلی توسط دولت، تصمیم‌گیری افراد فاقد تخصص لازم درباره معادن به‌ویژه در مجلس، اطلاع‌رسانی نادرست و استفاده از افراد دارای تریبون مانند ائمه‌جمعه و مسئولان بلندپایه برای فشار به معدنکاران بدون هیچ دلیل موجه یا برای تسویه‌حساب‌های شخصی یا جزئی، کمبود نیروی متخصص، بلوکه شدن اطلاعات نزد برخی نهادها و سازمان‌ها، اقتدار فراوان برخی سازمان‌ها و نهادها مانند انرژی اتمی، اداره منابع‌طبیعی و محیط‌زیست و مواردی از این دست است.

از چالش‌های عمده دیگر، نرخ غیرواقعی بسیاری از محدوده‌های اکتشافی و معادن است، همچنین تعدادی از گواهی‌های کشف و پروانه‌های بهره‌برداری واقعی نیست و تناژ و ذخیره اعلام‌شده در آنها بیش از مقدار واقعی است. متاسفانه تعداد کارشناسان خبره آشنا به معدن نیز بسیار کاهش پیدا کرده و افراد خبره به‌دلیل دستمزد کم خدمات کارشناسی تمایلی به انجام بازدیدهای صحرایی ندارند.

نکته مهم دیگر، بی‌توجهی به ظرفیت تولید بسیاری از صنایع مانند فولاد است و از این‌رو در حال حاضر کارخانه‌های فرآوری بی‌شماری مازاد بر ذخایر کشف‌شده و استخراجی معادن، با دلار نیمایی و دولتی ایجاد شده است، اما امکان تامین مواد اولیه آنها وجود ندارد.

▣ جامع باشد و مانع

اکثر قوانین در کشورمان ثبات لازم را ندارند و جامعه معدنی از این طریق دچار آسیب‌های فراوانی شده است. همان‌طور که پیش از این هم اشاره شد، بسیاری از قوانین را افراد بی‌تجربه یا فاقد تخصص لازم در امور معدنی تدوین کرده و به‌طورمعمول در زمان کوتاهی دستخوش تغییر و تحول شده‌اند و همین امر مشکلات فراوانی برای فعالان حوزه معدن و صنایع معدنی ایجاد کرده است. متاسفانه تفاسیر انتخابی و دلخواه از کلیه موارد قانونی در کشورمان دیده می‌شود و زمینه‌ساز رانت و فساد اداری است.

▣ مشکلات و راهکارها

در کوتاه‌مدت تنها از طریق برقراری عدالت برای معدنکاران، در قوانین تعریف‌شده فعلی، می‌توان بخشی از مشکلات را رفع کرد. علاوه بر این، تضمین بخشی از دارایی سرمایه‌گذاران، مانند فعالیتی که امروز صندوق سرمایه‌گذاری بیمه فعالیت‌های معدنی انجام می‌دهد، بازنگری حقوق دولتی، تسهیل در امور واردات ماشین‌آلات متناسب با شرایط جغرافیایی و تعریف برنامه‌های جامع کوتاه‌مدت برای هر یک از مواد معدنی براساس حاشیه سود فعالیت‌های معدنی می‌تواند در کوتاه‌مدت باعث ارتقای امنیت در سرمایه‌گذاری شود.

▣ ضرورت شفاف‌سازی

دستیابی به امنیت اقتصادی، بدون وجود قوانین و مقررات شفاف و باثبات امکان‌پذیر نیست. در بلندمدت نیز مهم‌ترین پارامترها عبارتند از: ثبات قوانین و مقررات، انتخاب مسئولان متخصص در امور معدنی و همچنین تعریف حدود اختیارات آنها، برخورد جدی نهادهای قضایی با معارضان، دسترسی به اطلاعات و داده‌های پایه تبدیل‌شده توسط نهادها و سازمان‌های دولتی، سرمایه‌گذاری دولت در تولید داده‌های پایه، در نظر گرفتن معافیت‌های مالیاتی برای تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی، اعطای تسهیلات مناسب به طرح‌هایی که به‌طورواقع عملی خواهند شد؛ شناور بودن حقوق دولتی براساس میزان سود واقعی معادن، تعریف برنامه‌های جامع کوتاه، میان و بلندمدت توسط متخصصان امر و هزینه حقوق دولتی توسط نهادهای مربوط برای ایجاد زیرساخت در مناطق معدنی.

سخن پایانی

کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه معدن بر این باور هستند که یکی دیگر از علل مهم کاهش سرمایه‌گذاری در بخش معدن تلاطم بازار جهانی محصولات معدنی است. گفته می‌شود باتوجه به اینکه بانک مرکزی ایالات‌متحده امریکا سیاست‌هایی برای افزایش نرخ بهره دلار در سال ۲۰۲۳ در پیش‌گرفته است، انتظار می‌رود نرخ مواد معدنی کاهش چشمگیری داشته باشد، بنابراین بیشتر قریب به‌اتفاق سایت‌های تحلیلی و پیش‌بینی اقتصادی سال ۲۰۲۳ و حتی ۶ماهه اول ۲۰۲۴ را سال‌های سخت اقتصاد جهان دانسته‌اند و به‌این‌ترتیب می‌توان پیش‌بینی کرد میل و رغبت سرمایه‌گذاری در بخش معدن کشور ما هم کاهش یابد و سرمایه‌ها به‌سمت بازارهای موازی مثل ارز، خودرو ، طلا و مسکن جاری شوند.

صدرنشینان اخبار کشاورزی

معـاون بازرگانی وزارت جهاد کشـاورزی در نامـه‌ای رفع محدودیت صادرات سیب و پرتقال را خواستار شد این در حالی است که در توزیع میوه ایام نوروز مردم نسبت به کمبود این اقلام گلایه‌مند بودند.

در همین حال به گفته رئیس بنیاد ملی گندمکاران امروز در جلسـه شـورای قیمت‌گذاری نـرخ خرید تضمینـی این محصول کشـاورزی مشـخص خواهد شد. عطاالله هاشمی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه در کمیسیون کشـاورزی مجلس جلسه‌ای برگزار و توافقاتی نیز حاصل شد، گفت: بنیاد ملی گندمکاران برای خرید تضمینی گندم نرخ هر کیلو ۱۷ هزار تومان را پیشنهاد داد که کمیسیون کشاورزی مجلس نیز با آن موافقت کرد ولی این نرخ باید به رئیس‌جمهوری اعلام شـود و تاییدیه نهایی بگیرد.در خبری دیگر رئیس اتحادیه دام سـبک خاطر نشان کرد: وزارت کشـاورزی نیز برای تنظیم بازار اقدام به واردات گوشت از روسیه و اسـترالیا کـرد که این موضوع افت جزیی نرخ دام زنده و گوشـت در بازار را به همراه داشـت، اما کیفیت گوشت‌های وارداتی بنا به اظهارات مسئولان سازمان میادین و مردم مناسب نبود چراکه چربی آن زیاد و با حذف چربی از آن همان نرخ گوشت داخلی برای خریدار تمام می‌شد.

افشین صدر دادرس در گفت‌وگو با ایلنا، با بیان اینکه تقاضا در ۶ ماه نخست سال کاهش پیدا می‌کند از این رو به انباشت دام انجام می‌شود، گفت: تجربه سال‌های گذشته نشان می‌دهد که بعد از ماه رمضان رکود بر بازار گوشت حاکم می‌شـود از این رو امیدواریم که وزارت کشاورزی برنامه‌ای تدوین تا انباشتگی تولید را مدیریت کند.

مشکلات جدی در حوزه تجهیزات پزشکی در سال ۱۴۰۲

آمارسازی امید نمی‌بخشد

اواخر اسـفند سـال گذشـته بود که بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشـت با بیان اینکه بالغبر ۲۰ کشـور دنیا متقاضی دریافت دارو و تجهیزات پزشـکی ایران هستند، افزود: چشم‌انداز مـا به صادرات دارو و تجهیزات پزشـکی اسـت. همچنین در زمینه تامیـن نیازهای دارویی کشـور، ۹۹ درصد خودکفایی ایجاد شـده اسـت. این صحبت‌ها در حالی بیان می‌شـود که حسـینعلی شهریاری، رئیس کمیسیون بهداشـت مجلس چند روز بعد از آن گفت: در سال ۱۴۰۲ در حوزه تجهیزات پزشـکی مشـکل جدی خواهیم داشت و امروز این مسئله را اعلام می‌کنیم که در شـروع سـال نگویند چرا نگفتیـد. اگر ارز مورد نیاز تامین نشـود به چالش بر می‌خوریم. ۳ میلیارد دلار برای تجهیزات در نظر گرفته شـده اسـت تا بتوان بخشـی از نیازهـا را رفع کرد، بیمه‌ها محدودیت‌هایی دارند که نمی‌توانند خلق پول کنند و پیشـنهاد شـد که این حوزه از ریال جدا شـود تا مشـکلاتش رفع شود، اما متاسـفانه گوش شنوایی وجـود ندارد. ایـن تناقض‌گویی‌ها نتیجه‌ای جز کمبود دارو در کشـور نـدارد که در ماه‌های بسـیاری از سال گذشته شـاهد آن بودیم. همچنین در حالی مسـئولان وزارت بهداشت بر وجود وضعیت مطلوب تجهیزات پزشکی در کشور تاکید دارند که عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس و برخی از اسـاتید دانشگاه‌های علوم پزشکی وضعیت موجود را آزاردهنده می‌دانند. صمت در این گزارش به مناسـبت روز جهانی بهداشـت مصادف با ۱۸ فروردین به بررسی مشکلات صنعت دارو و تجهیزات دارویی پرداخته است.

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

می‌خواهیم خودکفا شـویم، تولید داخل داشته باشیم و بسیار هم خوب است، اما همین‌ها نیاز به بودجه دارند. اگر نقدینگی در دست ارگان‌های مرتبط قرار نگیرد، همین تولید هم انجام نمی‌شود

واردات ۱.۵ میلیارد دلاری تجهیزات پزشکی

تأمین کالاهای سـلامت‌محور به‌ویـژه تجهیزات و ملزومات پزشکی ازجمله مهم‌ترین مؤلفه‌های دخیل در درمان و تأمین نیازهای بیماران جامعه اسـت. در این راستا، تأمین به‌موقع و بهبود کیفیت محصولات سـلامت‌محور بر اساس سیاسـت‌های کلان سلامت و اقتصـاد مقاومتی ابلاغی مقـام معظم رهبری و در پرتو نظارت‌های حاکمیتـی، می‌تواند منجر به قطع وابستگی به خارج از کشور و تأمین به موقع کالاهای مورد نیاز و با کیفیت در داخل کشور شود.

به گزارش تسنیم، حوزه تجهیزات پزشکی در کشور با چالش‌ها و مشـکلات جدی و متعـددی از جمله نابسـامانی زنجیره توزیع و عرضـه، عرضه کالاهای قاچاق و تقلبی، گرانفروشـی، کمبودهای تجهیزات و ملزومات پزشکی، وابسـتگی زیاد به واردات، تعارض منافـع، وجـود امضاءهای طلایی، فقدان شـفافیت، نفوذ مافیای تجهیزات پزشکی، حلقه بسته مدیریتی در اداره کل تجهیزات پزشـکی و وابستگی به خارج مواجه می‌باشد؛ درحال‌حاضر نزدیک به ۱.۵ میلیارد دلار واردات تجهیزات و ملزومات پزشـکی در کشور اتفاق می‌افتد که متأسفانه بیشترین میزان واردات به کشـور از مبدأ امریکا (بیش از ۲۵ درصد) می‌باشـد. بیش از ۷۵ درصد از واردات در سـال‌های اخیر با ارز ترجیحی صورت گرفته است.

درحال‌حاضر استنت‌های دارویی، فیکسچر دندانی و نوار تست قند خون در صدر کالاهای ارزبر وارداتی هسـتند که باید جهت داخلی‌سـازی آنها و حمایت از تولیدکنندگان این عرصه گام‌های مؤثری برداشته شود.

تولید ۹۹ درصد نیاز دارویی در داخل

۱۴ فروردین بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشـت گفت: ۴۰ درصد تجهیزات پزشکی مصرفی در کشور، تولید داخل است. مهار تورم و رشـد تولید در زمینه تجهیزات پزشـکی و دارو از اولویت‌های سال ۱۴۰۲ وزارت بهداشت است.

به گزارش مهر، وی ادامه داد: یکی از مأموریت‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی کشـور همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان و ایجاد زمینه‌های سـرمایه‌گذاری در تولید تجهیزات پزشکی و داروهای مورد نیاز در هر اسـتان اسـت. عین‌اللهی اضافه کرد: بر اسـاس آمارهـا ۹۹ درصـد از داروهـا در داخل کشـور تولید می‌شـود، اما باید در نظر داشـت مواد اولیه برخـی از این داروها وارداتی اسـت که بایـد در زمینه تولید مواد اولیه دارو نیز خودکفا شویم.

وزیر بهداشت یادآور شد: از آنجا که برخی تجهیزات پزشکی با جان بیماران در ارتباط است، تولیدات به کیفیت و دقت بالا نیاز دارد که می‌توان با مهندسان پزشکی در این زمینه همکاری کرد.

پیشرفت خوب صنعت تجهیزات پزشکی

علیرضـا چیذری، عضو هیات مدیـره انجمن رفع موانع تأمین ملزومات و تجهیزات پزشکی و عضو انجمن تولید و عضو انجمن مهندسـی پزشکی ایران، در پاسخ به این سوال که وضعیت بازار سلامت کشـور در سال ۱۴۰۲ را چگونه ارزیابی می‌کنید، گفت: در سـال ۱۴۰۲ نباید تصور حتی حفظ وضعیت فعلی را داشـته باشیم. با بودجه‌ای که در نظر گرفته‌اند، باید منتظر پس‌لرزه‌های آن باشیم.

وی افـزود: تا پیشـگیری را مد نظر قرار ندهیـم به هیچ کجا نمی‌رسیم. اگر در پیشگیری ۱۰ درصد هزینه کنیم در درمان ۵۰ درصد صرفه‌جویی خواهیم کرد. با این حال گوش شنوایی نیست و هنوز مسئله‌ای به نام پیشگیری را در کشور شاهد نیستیم.

پیشرفت خوب صنعت تجهیزات پزشکی

بـه گزارش مهر، چیذری ادامه داد: صنعت تجهیزات پزشـکی بـه لحـاظ تکنولوژی پیشـرفت خیلـی خوبی کـرده و کیفیت محصولات نیز بسـیار بالا است، اما سـطح مدیریتی بسیار تنزل یافته اسـت. البته به‌هیچ‌عنوان نمایشگاه‌هایی که در ایران برگزار می‌شـود با عرب هلث و سـایر رویدادهـای بین‌المللی در حوزه تجهیـزات پزشـکی قابل قیاس نیسـت؛ چرا کـه در آنها حجم بالایی از تکنولوژی‌های روز را شـاهد هسـتیم. ما هم می‌توانیم تکنولوژی‌هایمـان را ارتقـا دهیـم امـا متأسـفانه به دلیل عدم تعامل تجاری با کشورهای خارجی چه به لحاظ واردات و چه صادرات، از دنیا عقب مانده‌ایم.

وی افـزود: وقتـی واردات را محـدود می‌کنیم، بروز این اتفاقات هم عجیب نیسـت. سرنوشت صنعت خودروی کشور جلوی چشمان ماست و می‌بینیم که نمی‌توانیم متناسـب با پیشـرفت روز دنیا در این صنعت دستاوردی داشته باشـیم. از این رو دور از انتظار نیسـت که نمونه همین اتفاق در تجهیزات پزشکی و سایر صنایع هم رخ دهد. بنابراین هر کالایی که واردات «های تک» داشـته باشـد در آینده پیشرفت می‌کند اما اگر واردات نداشـته باشیم ۲۰ سال دیگر هم همین کالاها به همین شکل تولید خواهد شد.

حذف رقابت از بازار داخلی

چیذری تاکید کرد: باید به انتخاب مشـتری احترام بگذاریم و بـازار رقابتی فراهم کنیم، اما اگر بـه این نکته مهم توجه نکنیم ادامه این وضعیت و حذف رقابت از بازار داخلی باعث می‌شود در آینده در صنعت تجهیزات پزشکی، خودرویی همچون سمند اما با نرخ بنز داشته باشیم.

مشکل جدی صنعت تجهیزات پزشکی

حسینعلی شـهریاری، رئیس کمیسیون بهداشـت مجلس شورای اسـلامی با اشـاره به اینکه در هر حاکمیتی تامین امنیت و سـلامت مردم از اهمیت بالایی برخوردار است، اظهار کرد: خوشبختانه امنیت کشور به همت سربازان گمنام امام زمان حاصل شده است و در بحث سلامت نیز موفقیت‌هایی حاصل شده است.

وی با اشاره به افزایش نرخ دارو و با بیان اینکه این مسئله به کرات مطرح شده است، افزود: در تمام جلسات بدون استثنا مشکلات حوزه سـلامت به رئیس‌جمهوری منتقل شده است و دسـتوراتی هم از سوی وی داده می‌شود، اما چالش‌ها همچنان وجود دارند و نتوانسته‌ایم در مفهوم سلامت به نتیجه‌ای مشخص با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برسیم.

به گزارش ایسنا، شهریاری با بیان اینکه در قانون مقرر شد که ۱۵ هزار میلیارد تومان اعتبار توسـط بانک مرکزی برای تامین نقدینگی شرکت‌های دارویی اختصاص داده شود و ارز مورد نیاز به موقع تامین شـود اما این امر محقق نشـد، گفت: از مهر ۱۴۰۰ نگرانی جدی در حوزه دارویی کشور را مطرح کرده‌ام و مکاتبات بسیاری با سران سه قوه داشتم. تمام مشکلات امروز در صنعت دارویی کشور از سال گذشته در حال مطرح‌شدن است.

وی تصریح کرد: ۹۷ درصد داروی مصرفی کشـور تولید داخل است، اما سالانه ارز بسیاری برای مواد اولیه هزینه می‌شـود و شـاید حدود ۷۰ درصد مواد اولیه از چین و هندوستان وارد می‌شـود. این مواد براسـاس ارز در اختیار تامین می‌شود، البته مواد اولیه‌ای که چین به اروپا می‌دهد به دلیل دریافت پول بیشتر، مرغوب‌تر است.

رئیس کمیسـیون بهداشـت مجلس شورای اسـلامی با تاکید بر اینکه مسـئله دارو بسیار حسـاس اسـت و نمی‌توان با آن بازی کرد، گفت: متاسـفانه با سازمان برنامه و بودجه به یک زبان مشترک نرسیده‌ایم و در سال ۱۴۰۲ قطعا در بحث دارو با چالش جدی روبه‌رو خواهیم بود، ارز مورد نیاز تامین دارو امسال به‌صورت کامل تخصیص نیافت درحالی‌که باید مشکلات را پذیرفت.

وی افزود: در سـال ۱۴۰۲ در حوزه تجهیزات پزشکی مشکل جدی خواهیم داشت و امروز این مسـئله را اعلام می‌کنیم که در امسـال نگویند چرا نگفتید. اگر ارز مورد نیاز تامین نشود به چالش بر می‌خوریم.

وی اضافه کرد: سه میلیارد دلار برای تجهیزات در نظر گرفته شده است تا بتوان بخشی از نیازها را رفع کرد، بیمه‌ها محدودیت‌هایی دارند که نمی‌توانند خلق پول کنند و پیشنهاد شد که این حوزه از ریال جدا شود تا مشکلاتش رفع شود، اما متاسفانه گوش شنوایی وجود ندارد.

حوزه تجهیزات پزشکی در کشور با چالش‌ها و مشکلات جدی و متعددی مواجه است

دلایل اصلی کمبود تجهیزات پزشکی چیست؟

چندی پیش همایون سامه‌یح، عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی وضعیت نامناسب در بازار تجهیزات پزشکی و اقلام دارویی کشور را تأیید کرد. وی با بیان اینکه در هر دو حوزه دارو و تجهیزات پزشکی وضعیت خوشایندی حاکم نیست، اظهار کرد: باید این مشکلات هرچه زودتر جمع شود، چرا که دیگر آزاردهنده شده است.

به گزارش ایلنا، سامه‌یح در رابطه با دلایل اصلی کمبود تجهیزات پزشکی است، گفت: تحریم یک مسـئله اساسی اسـت که اجازه نمی‌دهد به سهولت اقلام مورد نیاز را وارد کنیم، ما در همه موارد خودکفا نیستیم و باید برخی از تجهیزات را از کشورهای خارجی وارد کنیم.

او ادامه داد: ما می‌خواهیم خودکفا شـویم، تولید داخل داشته باشیم و بسیار هم خوب است، اما همین‌ها هم نیاز به بودجه دارند، اگر نقدینگی در دست ارگان‌های مرتبط قرار نگیرد، همین تولید هم انجام نمی‌گیرد.

عضو کمیسـیون بهداشـت و درمان مجلس شـورای اسـلامی در ادامه با بیـان اینکه هم تحریم‌ها و هم عـدم تامین نقدینگی به هم ارتباط دارند، گفت: در ۲ سال گذشته، ۳ سال گذشته وضعیت کشور همین‌گونه بوده و تفاوت چندانی با الان نداشتیم با این حال این معضلات را در حوزه دارو و تجهیزات نیز نداشته‌ایم.

سخن پایانی

تولیدکننـدگان و تامین‌کننـدگان تجهیـزات و ملزومـات پزشـکی در کشـور، معتقدند کـه راه‌حل عبـور از بحران کمبـود اقلام مصرفی بیمارسـتان‌ها، تامین ارز مورد نیاز اسـت که متاسـفانه سازمان غذا و دارو، موضـوع را چنـدان جدی نمی‌گیـرد. به نظر می‌رسـد شـرایط بحرانی دارو در ماه‌های اخیر، حالا سـراغ تجهیزات پزشـکی آمده و اگر قرار باشد اقدام عاجلی در تامین تجهیزات پزشکی صورت نگیرد، جان بیماران به خطر خواهد افتاد.

دریچه

چالش بیمارستان‌ها در تعطیلات عید

گزارش‌هـا و بازدیدهـای میدانـی از نقـاط مختلف کشور، نشان می‌دهد که مراکز درمانی بخـش دولتی در ایـام نوروز با کمبود شـدید پزشک متخصص مواجه بودند. در همین حال، بخش خصوصی هم تقریبا تعطیل بوده است.

قبـل از آغاز سـال نـو، وزارت بهداشـت از آماده‌باش بیمارسـتان‌های دولتی در تعطیلات عید خبر داده بـود و اصرار بر این بود که هیچ مشـکلی متوجـه بیمارانی نخواهد بـود که به بیمارسـتان‌ها بیاینـد. اما، آنچـه در تعطیلات نوروزی، مـورد گلایه مردم و بیمـاران و البته برخی از نمایندگان مجلس بود، کمبود پزشک متخصص در بیمارستان‌ها بود.

بنابر گزارش صداوسـیما، نظرسنجی از ۱۹۰ نماینده مجلس نشـان می‌دهد که ۵۵ درصد از آنها شکایت‌هایی از کمبود پزشک در ایام نوروز دریافت کرده‌اند.

در همین حال، برخی از مدیران دانشگاه‌های علوم پزشکی در تهران، در بازدیدهای نوروزی از برخی بیمارسـتان‌های پایتخت، به کمبودهایی اشاره کرده‌اند.

به‌طـوری که، مجتبی پارسـا پزشـک مقیم ستاد هدایت دانشـگاه علوم پزشکی تهران، در بازدید از بیمارسـتان مرکز طبـی کودکان، از اینکه بیشـتر حجم مراجعات به این بیمارستان از شهرسـتان‌ها بـوده اسـت، گفـت: انتظـار مـی‌رود وزارت بهداشـت در تعطیلات نوروزی با هماهنگی میان دانشـگاه‌های علوم پزشـکی کشـور به‌گونـه‌ای عمـل نماید کـه ارجاعات بی‌مـورد بـه مراکـز درمانـی تهـران کاهش یابـد. بیمارسـتان مرکز طبی، ملجـا و آخرین پنـاه بیماران اسـت و افزایش حجـم ارجاعات موجـب اختـلال در خدمت‌رسـانی بـه آنهـا می‌شود.

وی همچنیـن، عمـده شـکایت بیمـاران یا همراهـان آنها را به دلیـل بی‌اطلاعی از فرآیند و رونـد درمان عنـوان کرد و افـزود: در اغلب بازدیدها شکایت می‌شود که پزشک، بیمار ما را ویزیت نکرده در حالی که در بررسی‌ها مشخص می‌شـود که توسـط چندین متخصـص مورد معاینه قرار گرفته‌اند. این مشکلات مختص ایام عید و تعطیلات هم نیسـت و به نظر می‌رسـد که پزشـکان خود را ملزم بـه ارائه اطلاعات به بیمار نمی‌دانند. اطلاع‌رسـانی از فرآیند درمان می‌تواند تأثیر زیادی در کاهش شکایات داشته باشـد. به گزارش مهر، در همین حال، تعدادی از نماینـدگان مجلـس کـه در ایام نـوروز در حوزه انتخابیه خود بوده‌اند، از کمبود پزشـک متخصـص در بیمارسـتان‌های دولتـی گلایه داشتند. به‌طوری که نمایندگان گلستان، اهواز، اصفهان، ملایر و...، در گزارش‌های صداوسیما، از کمبود پزشک متخصص گلایه کرده‌اند.

از سـوی دیگر، بار کمبود پزشـک متخصص در بیمارستان‌ها بر دوش رزیدنت‌ها بوده است. به‌طوری که گفته می‌شـود رزیدنت‌ها به جای پزشکان متخصص نشسته‌اند و کار آنها را انجام می‌دهند. بـه گفته وزیر بهداشـت، روزانه ۴۷ هـزار متخصص و ۴۵۰۰ فوق تخصص در ۶۶۴ بیمارسـتان دانشگاهی مشغول به کارند و تمام ۱۰۶۶ بیمارستان ما آماده‌باش هستند.

ایـن ادعا در حالی از سـوی وزیر بهداشـت مطرح می‌شود که نسخ الکترونیک که پزشکان تجویز کرده‌اند، کمتـر از روزهای قبل از پایان سـال بوده اسـت. به‌طوری که در ۲۰ اسـفند ۱۴۰۱، تعداد ۲۹ هزار نسخه الکترونیک تجویز شـده اسـت؛ در حالی که در فاصله ۲۹ اسفند ۱۴۰۱ تا ۴ فروردین ۱۴۰۲، حدود ۵ تا ۶ هزار نسـخه الکترونیک تجویز شده است. همچنین در ۷ فروردیـن ۱۴۰۲ نیـز ۱۴ هـزار نسـخه الکترونیک صادر شده است.

این آمار و ارقام نشان می‌دهد که میزان ارائه خدمات در ایام نوروز به مراتب کمتر از روزهای عـادی سـال بوده اسـت؛ در حالـی که حجم مراجعات به بیمارستان‌های دولتی در تعطیلات عید، افزایش داشته است. زیرا، بیمارستان‌های خصوصی، مطب‌ها و کلینیک‌ها، تقریباً تعطیل یا نیمه‌تعطیل بوده‌اند.

گپ‌وگفت

اخطارهای لازم داده شد!

کیمیا ملکی: وزیر بهداشت در دی ۱۴۰۱ درباره نرخ داروها در سال ۱۴۰۲ اعلام کرده بود: افزایش نرخ دارو انجام شده، زیرا ارز ترجیحی به نیمایی تبدیل شده و نرخ دارو در سال آینده افزایش چندانی نخواهد داشت؛ این در حالی است که چندی پیش حیدر محمدی، رئیس سازمان غذا و دارو گفت: اگر نرخ ارز دارو ثابت بماند، باز هم ۲۰ درصد افزایش نرخ دارو بر اثر تورم خواهیم داشت. افزایش نرخ همه کالاها به‌تناسب تورم امری طبیعی است و داروسازی نیز مانند صنایع دیگر هزینه‌های جانبی دارد که ممکن است افزایش یابد.

صمت اکنون در روزهای ابتدایی سال ۱۴۰۲ با توجه به این تناقض‌ها برای بررسی بیشتر وضعیت حوزه دارو به گپ‌وگفت با ناصر ریاحی، رئیس اتحادیه واردکنندگان دارو پرداخت.

چندی است صمت در این ستون به بررسی مشکلات اصناف یا مردم می‌پردازد و درباره آن با اعضای اتحادیه مربوطه گفت‌وگوی کوتاهی دارد. صفحه تجارت صمت آماده دریافت نظرات فعالان صنفی و انعکاس مشکلات شهروندان است.

◉ ابلاغیه معافیت واردات مواد اولیه دارویی از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده به کجا رسید؟

تصور ما این بود که کالای وارده مشمول پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده با نرخ یک درصد شود که شاهد تصویب نرخ ۲ درصد بوده‌ایم، زیرا برای واردات دارو این عدد یک درصد است. کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه دارویی تاثیر چندانی بر بازار نخواهد داشت و تنها ممکن است در حوزه نقدینگی به تولیدکنندگان کمک کند.

◉ نرخ ارز بر واردات دارو چه مقدار تاثیرگذار است؟

میزان تولید در حال حاضر کاهش نیافته، زیرا ماده اولیه به‌طور روزانه خریداری نمی‌شود و معمولا برای ۳ تا ۶ ماه خریداری و ذخیره می‌شود؛ در نتیجه افزایش نرخ ارز تاثیرات خود را در بلندمدت بر نرخ دارو می‌گذارد. البته باید تاکید کنیم بعد از نوسانات نرخ ارز، بهای ۸ هزار قلم کالا در صنعت دارو افزایش پیدا کرده، به همین دلیل تولید با قیمت‌های قبلی برای تولیدکنندگان دیگر به‌صرفه نیست و بر همین اساس آنها درخواست‌های خود برای افزایش نرخ را ارائه کرده‌اند. همچنین شرکت‌های دارویی عرضه خود را کاهش نداده‌اند. سال‌ها جلسات کمیسیون قیمت‌گذاری در حوزه دارو هر ۲ هفته یک بار براساس ۱۸ مؤلفه تاثیرگذار در بهای داروها، درخواست‌های تغییر نرخ را موردبررسی قرار می‌داد و در صورت تایید نهایی نسبت به تغییرات قیمتی اقدام می‌کرد. در آن سال‌ها نرخ ارز ثابت بود، اما حالا به‌واسطه تغییر بهای ارز نرخ حدود ۸ هزار قلم کالا افزایش پیدا کرده است. باتوجه به این حجم از تغییرات قیمتی باید کمیسیونی را ایجاد کرد که بتواند هر روز جلسه برگزار کند و درخواست‌های جدید را موردبررسی قرار دهد و قیمت‌های جدید برای داروها تعیین کند.

◉ تخصیص ارز چه مقدار در روند واردات تاثیرگذار است؟

مشکل اساسی این است که مطالبات شرکت‌ها به‌موقع پرداخت نمی‌شود. یکی دیگر از مشکلات در صنعت دارو نرخ ارز است، زیرا با قیمتی که اعلام می‌شود، نمی‌توانند ارز موردنیاز را تخصیص بدهند، این در حالی است که تغییری در روال تخصیص ارز صورت نگرفته است؛ به‌طوری که ما برای دریافت ارز باید به سامانه نیما مراجعه کنیم، اما از آنجایی که عرضه ارز به این سامانه برای مدتی ازسوی بانک مرکزی متوقف شده بود، در نهایت در دوره‌ای فعالان اقتصادی برای تامین ارز خود دست به دامن بازار آزاد شدند. البته هم‌اکنون اوضاع به حالت عادی برگشته است. پیشنهاد ما این است که بانک مرکزی ارز را به‌صورت نسیه به شرکت‌های دارویی بفروشد و ۳ تا ۶ ماه بعد پول آن را دریافت کند. بانک مرکزی حتی در صورت نیاز می‌تواند سود این پول را هم دریافت کند. در این حالت دیگر نیازی به دریافت تسهیلات و اجبار بانک‌ها به پرداخت وام هم نیست. هم‌اکنون حجم زیادی از داروها پشت درهای گمرکات کشور معطل مانده است.

◉ وضعیت صنعت دارو در سال ۱۴۰۲ را چگونه می‌بینید؟

فعالان حوزه دارو اخطارهای لازم را به مسئولان مربوطه داده‌اند. اگر به همین روال پیش برویم قطعا در سال جاری وضعیت بدتر می‌شود و با کمبود روبه‌رو می‌شویم، اما باید منتظر ماند قیمت‌گذاری‌ها انجام شود تا نظر قطعی داد.

افزایش تعرفه‌ها متناسب با تورم باشد

ایرج خسرونیا، رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران، با عنوان این مطلب که معتقدیم جامعه پزشکی جدا از سایر صنوف و حرفه‌ها نیست و تعرفه‌های پزشکی باید متناسب با تورم تغییر کند، افزود: همان طور که دستمزدها تغییر می‌کند، تعرفه‌های پزشکی نیز باید همسان با دستمزدها تغییر کند.

وی ادامه داد: با فریز کردن تعرفه‌ها، مشکل حل نمی‌شود، زیرا شاهد افزایش نرخ سایر کالاها هستیم که بر هزینه جامعه پزشکی همچون سایر اقشار جامعه تاثیرگذار است. خسرونیا ادامه داد: ادعا می‌کنند نرخ تورم ۴۰ درصد است که البته واقعی نیست، اما همین ۴۰ درصد را هم در نظر نمی‌گیرند. به گزارش مهر، رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران، با تاکید بر اینکه ما نمی‌خواهیم پرداخت از جیب مردم افزایش یابد، تصریح کرد: از سازمان برنامه و بودجه درخواست کرده‌ایم تعرفه‌ها مطابق با تورم باشد. وی افزود: دولت باید بیمه‌ها را تقویت کند تا پرداخت از جیب مردم افزایش نیابد. متاسفانه همیشه جامعه پزشکی را تحت فشار قرار می‌دهند که آنچه را خودشان تصمیم می‌گیرند، قبول کنند. موضوع واقعی شدن تعرفه‌های پزشکی، سالیان سال است که همواره مطرح می‌شود، اما هیچ وقت چاره‌ای برای آن اندیشیده نشده تا یک بار برای همیشه، پرونده تعرفه‌ها بسته شود. همواره در ماه‌های پایانی سال شاهد موضع‌گیری جامعه پزشکی نسبت به نحوه افزایش تعرفه‌ها هستیم و در نهایت، با افزایش چند درصدی که صورت می‌گیرد، جنجال تعرفه‌ها به پایان می‌رسد.

عکس: آیدا فریدی

باوجود هشدارها بودجه ۶۹ هزار میلیارد تومانی یارانه دارو تصویب شد

هیاهو بر سر هیچ!

احتمال افزایش نرخ دارو در سال جدید

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

کمبود دارو درد همیشگی بیماران است که هیچ درمانی ندارد. سال ۱۴۰۱، کشور در هر ماه با کمبود برخی از داروها مواجه بود و پس از گذشت مدتی صحبت از کمبود دارویی دیگر می‌شد. حتی در مقاطعی در حالی که کمبود دارو به‌طور شفاف در بازار نمایان بود، مشکل تامین دارو با قاطعیت ازسوی مسئولان تکذیب می‌شد. مدت‌هاست شرایطی ایجادشده که اگر درد بیماری، برخی از بیماران را از پای در نیاورد، درد بی‌پولی و کمبود دارو، بیمار و نزدیکان او را از پای خواهد انداخت. حال سالی جدید را آغاز کردیم؛ به امید رفع مشکلات سال گذشته که یکی از مهم‌ترین آنها کمبود دارو است. درباره مشکلات حوزه دارو چندی پیش مسعود پزشکیان، عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس با اشاره به بودجه اختصاصی به دارو و تجهیزات گفت: وضعیت تامین دارو در سال ۱۴۰۲ بدتر خواهد شد. واقعیت این است که با برداشتن ارز دارو، صنعت پزشکی دچار مشکلات زیادی خواهد شد و ممکن است در ادامه سال وضع بدتر هم شود.

صمت در این گزارش به‌مناسبت روز جهانی بهداشت مصادف با ۱۸ فروردین به بررسی وضعیت واردات دارو در سال ۱۴۰۲ پرداخته است.

۲۲ تیر سال ۱۴۰۱ ارز ۴۲۰۰ تومانی دارو حذف و ارز نیمایی جایگزین آن شد

ارز نیمایی با صنعت دارو چه کرد؟

کمبودهای دارویی به‌ویژه آنتی‌بیوتیک در سراسر کشور از تیر سال گذشته شروع شد و در آبان به اوج خود رسید؛ به‌طوری‌که ذخایر دارویی یک‌ماهه کشور در وضعیت قرمز قرار گرفت و داروهای در دسترسی همچون شربت سرفه، سرم، شربت استامینوفن کودکان، قرص ایبوپروفن، قطره‌های چشم و... در برخی داروخانه‌ها نایاب شد.

براساس اخبار در آن ایام گاهی برخی شهروندان مجبور بودند برای پیدا کردن ساده‌ترین داروها که همیشه در دسترس بود، تمام داروخانه‌های شهر را زیر پا بگذارند. در بازه زمانی دیگری، در ماه‌های پایانی سال برخی داروهای بیماران اعصاب و روان، اسپری‌های تنفسی و... در داروخانه‌ها کمیاب شد و شهروندان را با مشکلاتی مواجه کرد.

در آن زمان بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت قول داد ظرف یکی دو ماه آینده کمبود چند قلم دارو جبران شود و گفت: داروخانه‌ها مملو از دارو هستند، اما ممکن است تنها در چند قلم دارو با کمبود مواجه باشیم. البته همیشه چنین مشکلاتی در کشور وجود داشته و مسئله تنها مربوط به این دولت نیست.

هرچند معضل کمبود در همه سال‌ها برای برخی از داروهای خاص وجود داشته، اما سال گذشته این چالش به مرز بحران رسید. اگر بخواهیم دقیق‌تر موضوع کمبود دارو را ریشه‌یابی کنیم بد نیست گذری به ۲۲ تیر سال ۱۴۰۱ داشته باشیم که ارز ۴۲۰۰ تومانی دارو حذف و ارز نیمایی جایگزین آن شد. حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی علاوه بر اینکه نرخ داروهای وارداتی را چندین برابر کرد، بسیاری از شهروندان را مجبور کرد به سمت داروهای مشابه ایرانی بروند. این اتفاقات منجر به کاهش تولید انواع دارو در کارخانه‌ها شد. در ادامه نابسامانی‌ها در حوزه دارو آنچه که نباید می‌شد، شد و می‌توان گفت بودجه سال ۱۴۰۲ بدون توجه به نگرانی‌ها بدترین سال را برای صنعت دارو نسبت به سال‌های گذشته رقم زد و نمایندگان مجلس شورای اسلامی میزان یارانه دارو در سال ۱۴۰۲ را ۶۹ هزار میلیارد تومان (همت) تعیین کردند.

کمبود دارویی در راه است؟

علی فاطمی، نایب رئیس انجمن داروسازان کشور درباره تصویب یارانه دارو در بودجه سال ۱۴۰۲ به صمت گفت: بودجه‌ای که سازمان غذا و دارو، برای دارو پیش‌بینی کرده بود حدود ۱۰۵ تا ۱۱۰ هزار میلیارد تومان بود، اما چیزی که سازمان برنامه و بودجه در لایحه بودجه ارائه کرد خیلی ناچیز و حتی کمتر از بودجه سال ۱۴۰۱ است. ۶۹ هزار میلیارد تومان اصلا جوابگوی نیاز دارویی کشور نیست و شاید حدود ۶۰ درصد نیازها را پاسخگو باشد؛ با این بودجه فقط می‌توان نصف سال ۱۴۰۲ را سر کرد.

وی با اشاره به پیگیری‌های صورت‌گرفته برای اصلاح بودجه اختصاصی یارانه دارو اظهار کرد: در جلسات متعدد، دولت متعهد شده در صورت کمبود بودجه دارو، این هزینه را از سایر قسمت‌ها جبران کند، اما اینکه تا چه اندازه این موضوع می‌تواند پاسخگوی مشکلات صنعت دارو باشد برای ما نیز مبهم است.

نایب‌رئیس انجمن داروسازان کشور با اشاره به نحوه تعیین اعتبار یارانه دارو گفت: در واقع باید بودجه تامین دارو، همان میزانی که سازمان غذا و دارو پیش‌بینی می‌کند تعیین شود.

وی افزود: اینکه در آینده در صورت کمبود اعتبار، این هزینه از سایر بخش‌ها جبران شود یا از محل صندوق ذخیره ارزی نسبت به تامین یارانه واردات دارو و تجهیزات پزشکی اقدام شود، قطعی نیست و به‌نظر می‌رسد، این روش خیلی پاسخگو نباشد. فاطمی با تاکید بر اینکه یک کارخانه تولیدکننده با هر تاخیر زمانی برای تامین اعتبار واردات مواد اولیه دچار اختلال در تولید می‌شود، گفت: یارانه دارو در بودجه سال ۱۴۰۲ بدون توجه به تمام نگرانی‌ها و پیش‌بینی‌ها تصویب شد.

▣ آسیب‌های واردات فوری دارو

فاطمی با اشاره به آسیب‌های تاخیر در تامین اعتبار واردات دارو گفت: هنگامی‌که تخصیص بودجه برای واردات مواد اولیه با تاخیر حتی یک‌ماهه مواجه شود، تولید دارو دچار اختلال می‌شود و در نتیجه شاهد کمبود دارویی خواهیم بود. در این صورت دولت سریع‌ترین راهکار خود که واردات داروی کامل است را اعمال می‌کند که این اقدام مشکلاتی را برای تولیدات داخلی به همراه خواهد داشت. این فرآیند برای صنایع داروسازی مضر است و این صنایع نه‌تنها با مشکل تامین مواد اولیه مواجهند، بلکه با مشکل از دست دادن بازار داخل نیز مواجه خواهند شد. از سوی دیگر هنگامی‌که به اجبار و با فوریت اقدام به واردات دارو می‌کنیم باید چند برابر نرخ واقعی تولید داخل هزینه کنیم. فاطمی با اشاره به مشکلات کمبود اعتبار یارانه دارو و تجهیزات پزشکی برای صنعت دارو در سال جاری گفت: بی‌شک مشکلاتی برای کارخانه‌های داروساز ایجاد می‌شود. علاوه بر محدودیت این منابع، محدودیت زمانی پرداخت ارز به تولیدکنندگان از موارد دیگری است که می‌تواند محل چالش شود. وی با انتقاد از روند تخصیص این اعتبار گفت: در واقع دولت به‌جای اینکه یارانه را به شرکت‌های تولیدکننده به‌عنوان حلقه اول تامین دارو پرداخت کند، آن را توسط بیمه‌ها به حلقه آخر زنجیره تامین که داروخانه‌ها هستند پرداخت می‌کند. وقتی دولت پولی نداشته باشد که بخواهد پول داروخانه‌ها را بدهد قطعا داروخانه‌ها نمی‌توانند با بیمه‌ها همکاری کنند.

▣ طرح دارویار به خودی خود خوب بود

نایب رئیس انجمن داروسازان کشور درباره طرح دارویار اظهار کرد: طرح دارویار به خودی خود ایرادی ندارد، اما در نحوه اجرای آن باید پیش‌بینی‌هایی می‌شد که متاسفانه نشد. برای موفقیت در اجرای این طرح باید سازکار گسترده‌ای برای هماهنگی بین نظام توزیع، تولیدکننده و نظام بانکی و بیمه‌ای انجام می‌شد که نشد. در نهایت اگر در سال ۱۴۰۲ برای اعمال این هماهنگی فکری نشود شاهد شرایط بدتری خواهیم بود.

▣ کاش مسئولان نگران بودند!

فاطمی ضمن انتقاد از بودجه در نظر گرفته شده برای یارانه دارو در سال ۱۴۰۲ گفت: کاش مسئولان نگران نگرانی مردم بودند و پیش‌بینی‌های لازم را انجام می‌دادند تا شاید امسال شاهد کمبود دارویی نباشیم.

ارز ترجیحی تنها برای واردات مواداولیه دارویی است

علیرضا سالم، دبیر انجمن کارفرمایی داروسازان موسس داروخانه‌ها درباره بودجه یارانه دارو و تجهیزات پزشکی به صمت گفت: براساس تبصره ۱۴ لایحه بودجه ۱۴۰۲ سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها موظف است با ابلاغ و تخصیص سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به پرداخت مبلغ ۶۹ هزار میلیارد تومان بابت یارانه دارو اقدام کند؛ در نتیجه در سال ۱۴۰۲ شاهد کاهش ۵.۵ درصدی رقم یارانه دارو نسبت به رقم سال گذشته که ۷۳ هزار میلیارد تومان بود، هستیم، این در حالی است که طبق برآورد سازمان غذا و دارو، دارو نیاز به ۱۶۰ هزار میلیارد تومان یارانه دارد.

وی ضمن تاکید بر اینکه مشکل اصلی فرآیند تخصیص ارز به تولیدکننده است که از اواخر سال ۱۴۰۱ طولانی‌تر شده و از دست رفتن زمان تولیدکننده را با مشکل جدی مواجه می‌کند، افزود: نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جریان تصویب حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی الزاماتی برای دولت قائل شدند. براساس قانون باید دارو به نرخ مصوب شهریور ۱۴۰۰ به‌دست مردم برسد که به همین دلیل کماکان ارز ۴۲۰۰ تومانی برای تامین دارو پابرجاست و در اصل پرداخت مابه‌التفاوت آن با ارز نیمایی برعهده واردکننده است. این در حالی است که آنچه که به‌عنوان حمایت دولت از تولیدکننده پرداخت می‌شود تنها شامل هزینه ماده اولیه دارو می‌شود و مشمول سایر هزینه‌ها شامل دستمزد، سود داروخانه، هزینه‌های گمرکی و... که تابعی از تورم و نرخ دلار آزاد است، نمی‌شود. با این فرمول در واقع ۳۵ درصد ارز موردنیاز تولیدکننده از محل ارز ترجیحی و ۶۵ درصد این اعتبار از محل ارز آزاد تامین می‌شود. دبیر انجمن کارفرمایی داروسازان موسس داروخانه‌ها در ادامه افزود: کاهش یارانه دارو حتی می‌تواند منجر به رکود اقتصادی در داروخانه‌های سطح کشور شود و در نهایت شاهد افزایش نرخ و کمبود دارو خواهیم بود.

▣ قیمت دستوری چاره‌کار نیست

سالم با اشاره به تاثیر نوسانات نرخ ارز بر تامین دارو اظهار کرد: بودجه اختصاص‌یافته با احتساب نرخ دلار ۵۰ هزار تومانی بوده؛ این در حالی است که باتوجه به افزایش نرخ تورم و نرخ ارز، در نهایت قیمت تمام‌شده کالا برای تولیدکننده بسیار بالاتر خواهد بود؛ هرچند دولت سعی دارد با اعمال قیمت دستوری نرخ فروش دارو را ثابت نگه دارد.

وی افزود: تجربه نشان داده با قیمت‌های دستوری نمی‌توان ثبات را در بازار دارو ایجاد کرد. برای جلوگیری از افزایش پرداختی از جیب مردم بابت دارو، باید منابع لازم پیش‌بینی شود؛ در غیر این صورت طرح دارویار و سیستم جبران هزینه از محل بیمه نیز با مشکل مواجه خواهد شد.

▣ گرانی دارو در سال ۱۴۰۲

دبیر انجمن کارفرمایی داروسازان موسس داروخانه‌ها درباره وضعیت تامین دارو در سال ۱۴۰۲ اظهار کرد: نباید در ابتدای سال ناامید صحبت کرد. نمی‌توان به‌راحتی پیش‌بینی کرد که کمبود دارو ایجاد می‌شود یا خیر؛ زیرا دلایل متفاوتی برای این کمبود وجود دارد که باید شناسایی شود تا برای رفع آنها اقدام کرد، اما باتوجه به نرخ تورم کشور، افزایش نرخ دارو در سال ۱۴۰۲ دور از ذهن نیست، زیرا موضوعات مختلفی همچون دستمزد کارگر تا بسته‌بندی هم متوجه تولید است و نمی‌توان به‌صرف اختصاص ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، انتظار داشت نرخ دارو افزایش نیابد.

نمایندگان مجلس شورای اسلامی میزان یارانه «دارو» در سال ۱۴۰۲ را ۶۹ هزار میلیارد تومان (همت) تعیین کردند

سخن پایانی

روزگار سفره‌های کوچک، کم‌وبیش می‌گذرد اما با درد بی‌درمان چه باید کرد؟ برخی معتقدند مسئولان بی‌توجه به نگرانی‌ها و پیش‌بینی‌های صورت گرفته به‌جای بودجه ۱۰۵ تا ۱۶۰ هزار میلیارد تومانی یارانه دارو و تجهیزات پزشکی، به اختصاص بودجه ۶۹ هزار میلیارد تومانی رای دادند. در نهایت کاری که همه نهی کردند انجام شد و مشخص نیست چه آسیب‌هایی به همراه دارد. دلار هر روز یک ساز می‌زند و بازار با ساز ناکوک خود مدت‌هاست روان مردم را می‌آزارد؛ بی‌توجه به جان‌های محتاج درمان. امید است در سال جدید مسئولان مربوطه درمانی برای درد کمبود و گرانی دارو پیدا کنند.

خطای انسانی و حوادث کارگری

به گفته مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان همدان، بررسی‌ها نشان می‌دهد که حدود ۹۰ درصد حوادث ناشی از کار به‌علت رفتارهای غیرایمن و خطاهای انسانی روی می‌دهد، بنابراین مهم‌ترین و اساسی‌ترین راه افزایش رفتارهای ایمن و کاهش رفتارهای غیرایمن، آموزش کارگران و کارفرمایان در زمینه ایمنی و بهداشت کار است. به‌گزارش ایرنا، یوسف شعبانی افزود: استان همدان دارای ۲۰ بازرس کار است که این افراد در سال گذشته ۸هزار و ۸۶۰ بازرسی ادواری و موردی از واحدهای کارگری انجام دادند. مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تاکید بر اینکه امروزه بحث پیشگیری از حوادث و پیروی از آیین‌نامه‌های قانونی یک هدف نهایی در بازرسی کار به‌شمار می‌رود، اظهار کرد: این مقوله در کاهش هزینه‌های اضافی ناشی از حوادث موثر است و از سویی، به‌دلیل منافع بلندمدت اقتصادی و اجتماعی از جمله حفظ نیروی کار، قدرت تولید و کیفیت، باعث ایجاد انگیزه در کارفرمایان و ایجاد امنیت شغلی می‌شود.

شعبانی، بازرسی کار را وظیفه و مسئولیتی خطیر دانست و گفت: همکاری نزدیک بین بازرسان کار، کارگران و کارفرمایان می‌تواند در اجرای قوانین کار و اعمال آن در کارگاه‌ها و بررسی مشکلات و ارائه راهکار به‌منظور بهبود شرایط کار و اطلاع‌رسانی درباره توجه به الزامات قانونی، محقق شود. وی افزود: حدود ۹ هزار مورد بازرسی در سال گذشته از کارگاه‌های مشمول قانون کار استان با هدف صیانت از نیروی کار و منابع مادی انجام شده است. مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان همدان تاکید کرد که کارفرمایان داشتن مسئول ایمنی و انجام امور ایمنی را به‌عنوان یک هزینه نبینند، بلکه به‌عنوان یک سرمایه‌گذاری به آن توجه کنند.

صمت شرایط اجرای HSE در کشور را بررسی کرد

بهداشت محیط کار یک حق است

کامیار فکور
editor@smtnews.ir

عباس سلیمی، کارشناس ایمنی و بهداشت در محیط کار در گفت‌وگو با صمت می‌گوید: مدیریت مراکز صنعتی نسبت به HSE و مسائل بهداشتی و امنیتی پشتیبانی کافی را ندارد. از طرف دیگر، کارشناس HSE از مدیر پروژه دستور می‌گیرد و چون حقوق کارشناس دست مدیر است، در بسیاری از موارد مجبور می‌شود از او تبعیت کند. به این ترتیب نمی‌تواند کار خود را با اصول حرفه‌ای به انجام برساند و حکم صریح بدهد، بنابراین علاوه بر مشکلات زیرساختی با چنین مشکلات مدیریتی نیز در سازکار HSE روبه‌رو هستیم. صمت در این گزارش به سیستم HSE و بهداشت و ایمنی در محیط کار پرداخته است.

عکس: صمت

ایمنی و بهداشت در محیط کار نیازمند زمینه‌سازی است، اما در ایران ساختارها برای رعایت ضوابط HSE بسیار ضعیف است

جایگاه پایین ایران در بهداشت و ایمنی کار

بسیاری از کارگران در ایران باوجود دستمزد زیر خط فقر و نداشتن رفاه و معیشت مناسب، در شرایطی مشغول به کار هستند که امنیت جانی، سلامت و بهداشت آنها به‌شدت در خطر است. رعایت و حفظ نکات HSE تا حدودی امکان صیانت از امنیت، بهداشت و محیط‌زیست را در شرایط کاری برقرار می‌کند که اجرای این ضوابط برعهده کارفرما است. به‌طور مثال، استفاده از کلاه ایمنی، کفش ایمنی، لباس کار ایمنی، دستکش ایمنی و... می‌تواند ایمنی کارگران را فراهم کند. در کشورهای پیشرفته کارگران به نسبت از سطح بالاتری از بهداشت در محیط کار برخوردار هستند و این مسئله سرمایه‌داران و کارفرمایان را به نسبت بیشتری موظف به رعایت ضوابط HSE می‌کند. به‌طور مثال، زمانی که کارفرما قصد بیمه کردن کارخانه را داشته باشد، اگر سطح HSE محیط کارخانه‌اش بالا باشد، میزان پرداخت بیمه او کسر خواهد شد. به‌همین ترتیب، صنایع تلاش می‌کنند ایمنی و بهداشت محیط کار را ارتقا دهند. در ژاپن نیز اگر کارگران دچار حادثه کاری شوند، رتبه مدیر سایت کاهش پیدا می‌کند و ممکن است به جایگاه یک کارشناس معمولی برسد، در واقع آنچه باعث می‌شود HSE در محیط‌های کاری کشورهای پیشرفته از سطح بالایی برخوردار باشد، نسبت آن با میزان اعتبار شرکت‌ها است، چرا که هر حادثه می‌تواند اعتبار آن مرکز صنعتی را کاهش دهد. در ایران قوانین و سازکار اجرای HSE توانایی ارتقای جدی ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست در محیط کار را ندارد و هر ساله با آمار هولناکی از حوادث کار و بیماری‌های مختلف در محیط‌های کار روبه‌رو هستیم. صنایع گاز و اتمی بالاترین سطح HSE را در ایران دارا هستند و پتروشیمی‌ها نسبت به این ۲ صنعت سطح پایین‌تری دارند. صنعت نفت نیز در این مورد با سایر صنایع بسیار متفاوت است. مهم‌ترین دلیل این تفاوت در سیاست‌گذاری کلان کشور و نبود قوانین منضبط و با ضمانت اجرایی در وزارت کار و وزارت بهداشت است. کارگران در نبود تشکل‌های مستقل کارگری در عمل امکان چانه‌زنی برای بهبود شرایط بهداشت و محیط‌زیست خود در کار را از دست می‌دهند. از طرفی، نبود امنیت شغلی و شرایط بی‌ثبات کاری و سخت معیشتی آنچنان گلوی طبقه کارگر ایران را فشرده که شاید این مطالبه اساسی به اولویت‌های دست چندم کارگران هم نرسد. قوانین در ایران به‌صورتی نیست که شرکت‌ها و صنایع را به‌طورجدی ملزم به رعایت موازین HSE کند. اجرای ضوابط HSE ممکن است نیازمند سرمایه‌گذاری در بخش‌های بهداشتی و ایمنی در محیط کار باشد. زمانی که هیات‌مدیره و سهامداران می‌خواهند سطح HSE را تعیین کنند، هیچ اهرم فشار قدرتمندی برای ملزم کردن آنها به بالا بردن سطح HSE وجود ندارد. از طرفی، پرداخت حق بیمه حوادث کاری از طرف شرکت‌های بیمه خیال کارفرمایان را تا حدی برای بالا نبردن سطح بهداشت راحت می‌کند. وقتی صنایع نفت و گاز را در کنار صنعت معدن می‌گذاریم، شاهد سطح بسیار پایین ایمنی و بهداشت در معادن خواهیم بود.

> آنچه باعث می‌شود HSE در محیط‌های کاری کشورهای پیشرفته از سطح بالایی برخوردار باشد، نسبت آن با میزان اعتبار شرکت‌ها است، چرا که هر حادثه می‌تواند اعتبار آن مرکز صنعتی را کاهش دهد

خطر آلودگی هوا برای کارگران

به‌گفته بسیاری از فعالان اقتصادی و صنعتی، شواهد حاکی از آن است که در منطقه‌ای مثل عسلویه، کارگران و به‌ویژه کارگران پیمانی با شرایط محیط‌زیستی و بهداشتی بسیار وخیمی روبه‌رو هستند. برای مثال تنها درباره آلودگی هوا می‌توان به پژوهشی که توسط جمعی از دانشگاهیان از دانشگاه‌های علوم‌پزشکی بوشهر، علوم‌پزشکی تهران و خلیج‌فارس بوشهر با عنوان «بررسی آلودگی‌های زیست‌محیطی ناشی از صنایع گاز و پتروشیمی و اثرات آن بر سلامت ساکنان منطقه عسلویه، پایتخت انرژی ایران: یک مطالعه مروری» اشاره کرد که در سال ۱۳۹۷ انجام شده است.

این مقاله نشان می‌دهد که صنایع گاز و پتروشیمی در منطقه عسلویه انواع مختلفی از آلاینده‌ها شامل ذرات معلق فلزات سنگین و آلاینده‌های خطرناک در هوا مانند هیدروکربن‌های آروماتیک چندحلقه‌ای، بنزن، هگزان، تولوئن، گزیلن و پروپیلن، نیکل، سرب و کادمیوم را به محیط انتشار می‌دهند. این آلاینده‌ها اثرات سوء جبران‌ناپذیری بر سلامت انسان و اکوسیستم دارند. حضور آلاینده‌های خطرناکی مثل فلزات سنگین و هیدروکربن‌های آروماتیک چندحلقه‌ای در رسوبات ساحلی منطقه پارس‌جنوبی در مطالعات متعددی ردیابی شده است. مطالعات انجام‌شده روی ساکنان منطقه عسلویه نشان داده، سطح ادراری فلزات سنگین آرسنیک، وانادیوم، منگنز و نیکل افزایش قابل‌ملاحظه‌ای دارد. بیماری‌های آسم، آلرژی بینی و اگزما نیز در منطقه عسلویه نسبت به سایر شهرهای ایران شیوع بالاتری دارد. درباره شرایط بهداشتی این منطقه نیز کارگران می‌گویند در بسیاری از کمپ‌ها برای ۱۰۰ نفر، ۲ دستشویی و ۲ حمام وجود دارد و ممکن است کارگر تا ساعت ۱۲ شب در صف حمام منتظر بایستد. از طرفی، در کمپ‌ها ممکن است در یک اتاق ۱۰ متری، ۹ نفر آدم بدون هیچ امکاناتی، جز یک موکت و کولر گازی، کنار هم بخوابند.

ناایمنی در محیط کار

به‌گفته علی حسین رعیتی‌فرد، معاون روابط کار وزارت کار حدود ۴۸ درصد از آمار فوتی‌های ناشی از حوادث کار مربوط به بخش ساختمانی است و این بخش یکی از پرخطرترین کارگاه‌های کشور است. آمارهای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی حاکی است که گیر کردن داخل یا بین اشیا و ماشین، سقوط کردن و لغزیدن، برخورد با اشیا و تجهیزات، سقوط اشیا، ریزش و ماندن زیر آوار، آتش‌سوزی، انفجار، خفگی و تماس یا مواد شیمیایی خطرناک به‌ترتیب بیشترین دلایل حوادث ناشی از کار را در سال ۱۴۰۰ شامل شده‌اند.

براساس ماده ۹۱ قانون کار، کارفرمایان و مسئولان واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون مکلف هستند که براساس مصوبات شورای‌عالی حفاظت فنی برای تامین حفاظت، سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار، وسایل و امکانات لازم را تهیه و در اختیار آنان بگذارند و چگونگی کاربرد وسایل مذکور را نیز آموزش دهند.

کارفرمایان و مسئولان واحدهای ایمنی کارگاه‌ها وظیفه دارند درباره رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نیز نظارت کافی را داشته باشند و کارگران نیز ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشتی فردی و اجرای دستورالعمل‌های مربوطه کارگاه هستند.

قانون‌گذار در ماده ۹۵ قانون کار، کارفرما را مسئول اجرای قوانین و مقرارت ایمنی و بهداشتی دانسته و شخص وی را مسئول و جبران‌کننده خسارت وارده در اثر حادثه ناشی از کار به کارگران می‌داند. به‌عقیده کارشناسان، اگر نظارت کارشناسی HSE رعایت شود، در گام نخست، منجر به حفاظت از جان و صیانت از سلامت پرسنل و کارگران خواهد شد.

کاهش حوادث و مرگ‌ومیر و بیماری‌های ناشی از کار و افزایش طول عمر و سطح سلامت افراد از نتایج اجرای کامل HSE است. با رعایت ضوابط HSE شرایط محیط‌زیستی نیز بهبود پیدا می‌کند، اگرچه باید در نظر داشت که بیشتر صنایع و کارخانه‌های کشور از جمله صنایع نفت و گاز و معادن، آسیب‌های جدی به محیط‌زیست و اکوسیستم وارد می‌کنند که در بسیاری موارد رعایت کامل ضوابط HSE نیز تنها نقش ویترینی خواهد داشت.

سودگرایی علیه بهداشت و سلامت

عباس سلیمی، کارشناس HSE در گفت‌وگو با صمت بااشاره به اینکه در ایران و به‌ویژه در محیط صنعتی و پالایشگاهی و پتروشیمی HSE بین ۵۰ تا در نهایت ۷۰ درصد بیشتر رعایت نمی‌شود، گفت: ایمنی و بهداشت در محیط کار نیازمند ایجاد زمینه‌سازی است، اما در ایران ساختارها برای رعایت ضوابط HSE بسیار ضعیف است، در نتیجه این ضعف مشخص است که سالانه شاهد حوادث، مشکلات و ضربه‌های مالی و جانی باشیم.

سلیمی گفت: در حال حاضر بسیاری از محیط‌های صنعتی ۱۰۰ درصد انتظارات بهداشتی را برای آشپزخانه‌ها رعایت نمی‌کنند. در این آشپزخانه‌ها که گاهی به ۷۰۰ نفر پرسنل سرویس می‌دهند، غذاهایی باکیفیت بسیار نازل پخته می‌شود و سلامت کارگران را به خطر می‌اندازد، چرا که در این محیط‌های صنعتی، سوددهی بر رعایت مسائل بهداشتی ارجحیت دارد.

وی بیان کرد: مدیریت مراکز صنعتی نسبت به HSE و مسائل بهداشتی و امنیتی پشتیبانی کافی را ندارد. از طرف دیگر، کارشناس HSE از مدیر پروژه دستور می‌گیرد و چون حقوق کارشناس دست مدیر است، در بسیاری از موارد مجبور می‌شود از او تبعیت کند. به این ترتیب، نمی‌تواند کار خود را با اصول حرفه‌ای به انجام برساند و حکم صریح بدهد. بنابراین، علاوه بر مشکلات زیرساختی با چنین مشکلات مدیریتی نیز در سازکار HSE روبه‌رو هستیم.

وی بااشاره به اینکه کارگران به‌ویژه در مناطق جنوبی کشور در مراکز صنعتی نفت و گاز از وضعیت بهداشتی و محیط‌زیستی بسیار ضعیفی روبه‌رو هستند، گفت: کارگر پروژه‌ای در این مناطق هر روز در هوای آلوده به سر کار می‌رود و نه غذای باکیفیتی می‌خورد، نه آب شرب درستی دارد. در این منطقه ممکن است کارگران یک پتروشیمی از حقوق نسبتا خوب، بیمه تکمیلی، خوابگاه و غذای نسبتا باکیفیت برخوردار باشند، اما در پتروشیمی کناری که کارگران پیمانی در آن کار می‌کنند، شرایط بسیار سختی وجود داشته باشد. این کارگران هیچ امنیت شغلی ندارند و ممکن است هر لحظه حکم عدم‌همکاری به آنها اعلام شود.

این کارشناس HSE اظهار کرد: من در حدود ۱۵ سالی که در مناطق نفت و گاز جنوب کار می‌کنم، اصلا از وضعیت بهداشتی و ایمنی در اینجا راضی نبوده‌ام. عملکرد کارفرمایان نسبت به شرایط کاری کارگران راضی‌کننده نیست. اگر hse راندمانی هم داشته باشد، کارشناس آنقدر باید دلیل علمی برای مدیران پروژه بیاورد تا کمی قانع شوند که برای مثال آب شرب مشکل بهداشتی دارد. با این حال، هزینه‌ای هم که برای بهبود شرایط بهداشتی اختصاص داده می‌شود، کفاف نمی‌دهد. وخامت شرایط اقتصادی کشور هم باعث می‌شود، کارفرما از حق و حقوق کارگر کم کند تا به سودی که پیش‌بینی کرده است، برسد.

سخن پایانی

آمار حوادث، بیماری‌ها و مشکلات سلامتی که کارگران در محیط کار در ایران با آن روبه‌رو می‌شوند، نشان‌دهنده ضعف اجرایی HSE است. از جمله دلایلی که می‌توان برای وجود این ضعف برشمرد، مشکلات ساختاری و همچنین عدم‌استقلال کافی سیستم HSE در محیط کار است.

دریچه

آنچه باید درباره HSE بدانید

HSE مخفف سه واژه Health (بهداشت)، Safety (ایمنی) و Environment (محیط‌زیست) است. در تعریف ایمنی محیط کار HSE آمده است: HSE مجموعه‌ای از فرآیندهایی است که خطرات بالقوه را برای یک محیط مشخص شناسایی می‌کند، بهترین روش‌ها را برای کاهش یا حذف آن خطرات ایجاد می‌کند و سپس کارکنان را برای پیشگیری از حوادث و واکنش به آنها آموزش می‌دهد. هدف از ایجاد این دانش، تامین، نگهداری و بالا بردن سلامت نیروی کار و در نهایت، ایمن نگه داشتن جامعه است.

این هدف به مرور زمان باعث ایجاد پارامترهایی همچون استانداردسازی امور، درک قانون‌مداری در جامعه و حفظ آرامش می‌شود. بگذارید پیش از هر چیز، ببینیم موضوع اصلی «بهداشت»، «ایمنی» و «محیط‌زیست» در حیطه دانش HSE چیست؟

مفاهیم ویژه HSE چیست؟

در هر دانشی، مفاهیم ویژه‌ای وجود دارند که بسامد کاربردشان در آن حرفه، بیشتر از سایر کلمات و مفاهیم است. اینکه مفاهیم ویژه HSE به چه معنا است و چه مفهومی دارد، سوالی است که در این بخش به آن پاسخ داده می‌شود.

حادثه (INCIDENT): یک حادثه در محیط کار، یک رویداد ناخواسته است که عملکرد عادی را مختل می‌کند. سازمان ایمنی و بهداشت شغلی (OSHA) یک حادثه را رویداد برنامه‌ریزی‌نشده و ناخواسته‌ای تعریف می‌کند که بر تکمیل یک کار، تاثیر نامطلوب می‌گذارد. شدت حوادث از تصادفات کوچک تا تصادفات مرگبار متفاوت است.

ایمنی (SAFETY): هدف نهایی هر برنامه ایمنی، فراهم کردن امن‌ترین محیط کاری و به حداقل رساندن احتمال آسیب، تصادف و مرگ در هنگام کار است. رعایت دستورالعمل‌های ایمنی می‌توانند هزینه‌های پزشکی، ناتوانی و بیکاری را کاهش دهند.

مخاطره (DANGER): مخاطره به معنی قرار گرفتن در معرض یک خطر است. به‌عبارت دیگر، مخاطره خطرات بالفعل موجود در محیط کار است که ایمنی (Safety) درصدد حذف این خطرات بالفعل در محیط کار است. با این تعریف، مخاطره (Danger) متضاد ایمنی (Safety) است.

خطر (HAZARD): خطر در محیط کار به موقعیتی گفته می‌شود که به‌طور بالقوه مستعد صدمه به افراد، آسیب‌رسانی به تجهیزات، از بین بردن مواد یا کم شدن کارآیی در انجام یک عمل از پیش تعیین‌شده باشد.

از تاریخچه HSE چه می‌دانید؟

علاقه به ایمنی و بهداشت شغلی با آغاز تمدن آغاز شد، به‌طوری که پژوهشگران دریافتند که حمورابی، پادشاه بابل در قرن ۱۸ قبل از میلاد، قوانینی را برای محافظت از ایمنی کارگران صادر کرد؛ از جمله «اگر سازنده خانه‌ای برای کسی بسازد و آن را درست نسازد و در خانه‌ای که ساخته است، بیفتد و صاحب آن را بکشد، آن سازنده کشته می‌شود» یا برای مثال «اگر کارگری در اثر اشتباه یا سهل‌انگاری ناظر، دست خود را از دست بدهد، بازوی ناظر نیز باید به همین ترتیب قطع شود».

برای تکمیل تاریخچه HSE مصریان باستان نیز قوانینی را درباره تعداد ساعات کار و زمان استراحت کارگران در ساخت اهرام و تهیه غذای گرم برای آنها ثبت می‌کردند. آنها همچنین برخی بیماری‌های ناشی از صنایع خاص را تعریف کردند.

در سال ۱۵۵۶ در بوهمیا، آگریکولا مطلبی درباره بیماری‌های شایع در میان کارگران معدن و نیز استفاده از تجهیزات حفاظتی برای سیستم تنفسی برای کنترل شدن در معرض گازها و گردوغبار نوشت. در حدود ۳۰۰ سال بعد، در سال ۱۸۵۸ جان استانهاوس، نخستین ماسک آغشته به زغال‌سنگ را برای کنترل شدن در معرض گازها و بخارات ارائه کرد.

اما تاریخ ظهور واقعی ایمنی محیط کار HSE را باید از قرن ۱۹میلادی دنبال کرد. در واقع، نخستین قدم‌هایی که به‌سمت HSE برداشته شد، در سال ۱۸۳۳ میلادی بود. در آن سال، گروهی از بازرسان برای بررسی وضعیت سلامت و ایمنی کودکانی که در کارخانه‌های نساجی مشغول به کار بودند، گروهی را تشکیل و باتوجه به مخالفت کارفرمایان به کار خود ادامه دادند. ۹ سال بعد در سال ۱۸۴۲ به‌منظور بررسی ایمنی و سلامت کارکنان معدن گروهی تشکیل شد. با تشکیل این گروه بود که رعایت قوانین مربوط به ایمنی و سلامت کارکنان معدن اجباری شد، چرا که گزارش‌های مربوط به وضعیت اسفبار کارکنان، افکار عمومی را برآشفته کرد. پس از آن، قوانین جدیدی درباره امنیت و سلامت کارکنان در قرن بیستم تصویب شد و این آغازی خوشایند در این‌باره بود.

در سال ۱۹۵۶ نخستین قوانین مربوط به ایمنی کشاورزانی که احتمال داشت با ماشین‌آلات کشاورزی تماس داشته باشند، تصویب شد. این قوانین استانداردهایی را نیز شامل می‌شد که برای حفظ محیط‌زیست لازم بود. درست ۳ سال بعد، دولت بریتانیا گروهی را برای بررسی ایمنی نیروگاه‌های اتمی تشکیل داد، تا تحقیقات‌شان درباره حادثه ۱۸اکتبر سال ۱۹۵۷ که در نیروگاه اتمی ویندااسکیل رخ داد، کامل شود.

رخ دادن حادثه مرگبار کارخانه مواد شیمیایی فلیکسبرو در سال ۱۹۷۴ که موجب تلفات جانی و آلودگی شدید هوا شد و مشکلات زیست‌محیطی را ایجاد کرد، رویداد دیگری در تاریخچه HSE بود که باعث شد در همان سال کمیسیون HSE تشکیل شود. هدف این سازمان این بود که استانداردهایی را برای حفاظت از امنیت و سلامت کارکنان تعیین کند. یک سال بعد، سازمان بین‌المللی HSE در اول ژانویه سال ۱۹۷۵ به شکل امروزی آن تشکیل شد.

این سازمان مسئول اجرایی کردن قوانین مربوط به ایمنی و سلامت کارکنان در محیط کار یا به طور خلاصه‌تر ایمنی محیط کار HSE است و مسئولیت آن، بازرسی و ارائه گواهینامه استاندارد برای همه محیط‌های کاری است. بدین طریق، نخستین گزارش سالانه HSE در سال ۱۹۷۶ منتشر شد.

یادداشت

ضعف سرمایه‌گذاری در بخش انرژی

محمدعلی خطیبی
کارشناس انرژی

در سال‌های اخیر الگوی مصرف انرژی به‌گونه‌ای بوده که بخش تولید از میزان بالای تقاضا فاصله گرفته است، در نتیجه حجم بالای مصرف، کمبود گاز را در فصل سرد سال به یک امر عادی تبدیل کرده، همان‌گونه که کمبود برق در فصل تابستان طبیعی است.

این اتفاقات از گذشته قابل پیش‌بینی بوده و هشدارهایی برای افزایش تولید انرژی داده شده بود.

اما به‌دلیل مشکلات مختلف، سرمایه‌گذاری‌های لازم در بخش زیرساختی انرژی آن‌طور که باید انجام نگرفت و این موضوع کمبودهایی را به‌وجود آورد.

در سال‌های اخیر، میزان مصرف گاز در بخش خانگی و در بخش صنعت گسترش زیادی یافته است،بنابراین این موضوع ضرورت دارد تا با تقویت زیرساخت‌ها توان تولیدی هرچه سریع‌تر افزایش پیدا کند.

باتوجه به وابستگی بالای بخش خانگی به گاز، باید تحولات اساسی در سیاست‌گذاری‌های انرژی اعمال شود، چرا که در حال حاضر این حجم از انرژی خانگی به یک سوخت وابسته است.

از سوی دیگر، باید در فصل سرد سال از ظرفیت‌های ذخیره‌سازی به‌نحو احسن استفاده شود و در فصل‌های دیگر تولید معطل نماند، به‌طبع در چنین شرایطی نیازمند مدیریت هوشمندی هستیم که ذخیره‌سازی‌ها در شرایط پرمصرف به کمک بیایند و اگر به این موضوع نگاه جدیدی نشود، نمی‌توان به تغییر در روند ناترازی‌های بخش انرژی در کشور امیدوار بود.

در گذشته، شرکتی با نام شرکت ذخیره‌سازی گاز در کشور فعالیت داشت که کار این شرکت، ذخیره‌سازی گاز در نقاط مختلف کشور بود، متاسفانه این شرکت به دلایل مختلف مطرح در آن زمان، منحل شد و حالا نتیجه آن را می‌بینیم.

باید به این موضوع توجه داشت که بخش خانگی می‌تواند برای مصرف از ۲ یا چند سوخت استفاده کند، اما به‌دلیل نبود سرمایه‌گذاری‌های مناسب و به‌ویژه ادامه‌دار شدن تحریم‌ها و انحلال شرکت ذخیره‌سازی در دولت قبل و نبود تمهیدات لازم برای ذخیره‌سازی‌ها این کمبودها به وجود آمده است.

همچنین، سیستم‌های مصرف در کشور بهینه‌سازی نشده‌اند و با هدررفت انرژی مواجهیم و باید با سرمایه‌گذاری کیفیت این سیستم‌ها را ارتقا داد و بهره‌وری را هم بالا برد تا با کاهش مصرف، رفاه برای مردم ایجاد شود.

اگر بخواهیم مقایسه‌ای داشته باشیم؛ با مقایسه‌ای ساده نسبت به سایر کشورها به‌لحاظ میزان جمعیت و اندازه مصرف انرژی درمی‌یابیم که میزان مصرف ما نسبت به جمعیتی که داریم، بالا است.

البته بخشی از این قضیه به‌دلیل فرهنگ مصرفی در کشور است که بهینه نیست و بیش‌ازاندازه انرژی مصرف می‌کنیم که این موضوع را می‌توان درباره میزان مصرف بنزین در کشور هم مشاهده کرد، در حالی که در دنیا متوسط مصرف بنزین ۴ لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر است، خودروهای ما به‌طورمتوسط بیش از ۱۰ لیتر در ۱۰۰ کیلومتر مصرف دارند که باید این عوامل در بخش صنعت موردبررسی قرار گیرد.

البته لازم است، بررسی‌هایی نیز به‌منظور جلوگیری از اتلاف انرژی در بخش خانگی و در بخش صنایع و نیروگاه‌ها انجام گیرد تا اسراف انرژی کمتر شود و راندمان انرژی افزایش یابد و میزان بهره‌وری هم رشد کند.

دولت باید صنایع را موظف کند تا بهره‌وری وسایل گازسوز تولیدی را افزایش دهند و همه دارای گرید A شوند.

ضرورت مقابله با قاچاق سوخت

نماینده مردم کازرون در مجلس شورای اسلامی بااشاره به اینکه زمانی که انسجام مدیریتی در داخل کشور به‌وجود می‌آید، فشار خارجی افزایش پیدا می‌کند، اظهار کرد: علت این مسئله آن است که اگر ما بخواهیم در داخل قوی شویم، فشار خارجی روی ما زیاد می‌شود که همین اتفاق در چندین ماه از سال ۱۴۰۱ افتاد و دشمنان تمام قوای خود را به کار گرفتند تا کشور ما را به هم بریزند، چرا که یکپارچگی بین ۳ قوه به وجود آمده بود، اما راه به‌جایی نبردند. فریدون عباسی در گفت‌وگو با مهر بیان کرد: دولت سیزدهم در ابتدای سال ۱۴۰۱ به فکر جراحی اقتصادی افتاد و ارز ۴۲۰۰ تومانی را برای سال ۱۴۰۱ به ۲۳ هزار تومان رساند و در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ هم، ارز نیمایی به ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان رسید؛ یعنی نرخ ارز رسمی ما در این مدت ۶ برابر تغییر کرد و مطمئنا این موضوع بر سفره مردم و همه بخش‌های اقتصادی کشور تاثیر گذاشت و مطابق با آن حقوق و دستمزدها بالا نرفت. وی گفت: ما در سال ۱۴۰۲ در گام نخست باید جلوی هدررفت منابع انرژی را بگیریم، یعنی در جاهایی که سیستم‌های اندازه‌گیری نداریم و ورودی و خروجی خط لوله‌های ما مشخص نیست و قاچاق سوخت انجام می‌شود، باید جلوی آن را بگیریم. باید گازهای فلر را کنترل کنیم و راندمان نیروگاه‌ها را بالا ببریم. عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: لازم نیست که ما در گام نخست نرخ حامل‌های انرژی را بالا ببریم. ما باید ابتدا اقدامات بهینه‌سازی را انجام دهیم و بالا بردن راندمان بخش‌های انرژی‌بر را در دستور کار داشته باشیم که از این طریق می‌توانیم صرفه‌جویی زیادی داشته باشیم و از آن درآمد به‌دست بیاوریم و حتی سوخت هم صادر کنیم.

عوامل هدررفت منابع نفت و گاز از نگاه کارشناسان بررسی شد

ریخت‌وپاش انرژی در ایران

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

به‌عقیده برخی کارشناسان، سالانه معادل ۵۰۰ میلیون بشکه نفت خام با ارزش ۲۵ میلیارد دلار در کشور اتلاف انرژی وجود دارد که بهینه‌سازی ۵۰ درصد از این ظرفیت در کشور امکان‌پذیر است. یکی از مشکلات جدی حوزه انرژی در سال‌های اخیر، تمرکز بیشتر روی عرضه به‌جای تقاضا بوده است، چنانچه در ۲۰ سال اخیر و در جریان برنامه‌های توسعه‌ای، تمام برنامه‌ها به‌جای مدیریت تقاضا، بر تولید و عرضه انرژی تمرکز داشته و تنها مصرف‌کننده نهایی آن هم در بخش خانگی و تولید ملزم به کاهش مصرف شده است. از سوی دیگر، ایران با وجود اقلیم معتدل دارای شدت مصرف انرژی در مقایسه با میانگین جهانی بوده و جزو ۱۰ کشور نخست مصرف‌کننده انرژی جای می‌گیرد. علاوه بر شدت بالای مصرف، عمده انرژی در بخش غیرمولد استفاده می‌شود، این باعث شده تا شکاف عرضه و تقاضا سال‌به‌سال بیشتر و به بحرانی برای تامین انرژی تبدیل شود. این در حالی است که به گفته بسیاری از تحلیلگران نمی‌توان تیر مقصریابی شدت مصرف یا هدررفت منابع انرژی را تنها به سمت مصرف‌کنندگان خانگی و تولیدی نشانه رفت و بر سیاست‌گذاری‌های اشتباه دولت‌ها در ساماندهی تولید و مصرف چشم‌پوشی کرد. با توجه به اینکه بخش دولتی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان انرژی است، می‌توان با سیاست‌گذاری درست در مسیر بهینه‌سازی و جلوگیری از هدررفت انرژی در این حوزه گام برداشت.

صمت در این گزارش عوامل موثر هدررفت انرژی در ایران را موردنقد و بررسی قرار داده است.

مصرف انرژی در کشور باتوجه به حجم اقتصادی موجود بسیار بالا است،اما به این معنی نیست که مصرف‌کنندگان عامدانه انرژی را هدر می‌دهند

ضرورت بهینه‌سازی مصرف انرژی

نقش‌آفرینی نفت به‌عنوان منبع درآمد برای کشورهای صادرکننده از اهمیت بسزایی برخوردار است و بررسی میزان وابستگی بودجه کشورها به درآمدهای نفتی می‌تواند دولت‌ها را در سیاست‌گذاری‌های پولی و مالی و برنامه‌های زیربنایی و توسعه‌ای کمک کند. تحقق افزایش تولید گاز طی یک دوره ۸ساله به روزانه ۱.۵ میلیون مترمکعب و رسیدن تولید نفت به رقم ۵.۷ میلیون بشکه از برنامه‌های وزارت نفت بود که از ابتدای دولت سیزدهم برای اجرای آن اقدام‌های شاخصی انجام شد. اما در کنار موضوعات یادشده، بهینه‌سازی مصرف انرژی به‌اندازه تولید آن از اهمیت زیادی برخوردار است و باید هرطور که شده، جلوی اتلاف انرژی را گرفت، چرا که هزینه‌های زیادی را به کشور تحمیل می‌کند. اگر در درازمدت صرفه‌جویی انجام بگیرد و توسعه مخازن انجام شود، ایران می‌تواند از فرصت‌ها استفاده کند و این مسئله تنها منوط به شرایط کنونی نمی‌شود و در صورت فراهم شدن شرایط می‌تواند از مزایای توسعه صادرات بهره ببرد.

مصرف بهینه باید اتفاق بیفتد و در کنار آن نیز، توسعه مخازن انجام بگیرد. علاوه بر این، حفظ و پایداری شرایط موجود و توسعه سرمایه‌گذاری نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که اگر محقق شود، می‌توانیم آینده خوبی را برای صنعت نفت و گاز ترسیم کنیم. هر زمانی ایران انرژی مازاد داشته باشد، این فرصت برایش وجود دارد که به بازارهای اروپایی راه پیدا کند. همچنین، امکان صادرات گاز ایران به اروپا وجود دارد، اما باید به بحث مدیریت مصرف، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، توسعه و پایداری تولید گاز و سرمایه‌گذاری در مخازن جدید توجه شود.

از طرفی، باید روی این مسئله فکر شود و اگر با روش فعلی پیش برویم، امکان صادرات گاز به اروپا وجود نخواهد داشت؛ در شرایط کنونی، طبق اعلام مسئولان صنعت گاز به ۱۵۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز داریم. اگر سیاست‌گذاری‌ها به‌درستی انجام شود، می‌توانیم تا ۲۰۰ میلیارد مترمکعب در سال صادرات گاز به اروپا داشته باشیم. در حال حاضر باتوجه به تحولات سیاسی در دنیا، بازار انرژی تحت‌تاثیر نوسان عرضه قرار گرفته است، در نتیجه یک بی‌نظمی در عرضه و توزیع انرژی اتفاق افتاده که می‌تواند نیاز صنایع، مصارف خانگی و کارخانه‌ها را به انرژی بیشتر کند.

زیرساخت‌های بهینه‌سازی وجود ندارد

مرتضی بهروزی‌فر، نایب‌رئیس انجمن اقتصاد انرژی ایران و عضو هیات‌علمی موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی در رابطه با ضرورت توجه به بهینه‌سازی مصرف انرژی و جلوگیری از اتلاف آن به صمت توضیح داد: مصرف انرژی در کشور باتوجه به حجم اقتصادی موجود بسیار بالا است،اما به این معنی نیست که مصرف‌کنندگان عامدانه انرژی را هدر می‌دهند، چرا که برای مثال شهروندان در ایران از خودروی استاندارد و سیستم حمل و نقل مناسب و کم‌مصرف برخوردار نیستند. همچنین، عایق‌بندی و بهینه‌سازی در ساخت‌وساز رعایت نمی‌شود. از سوی دیگر، تجهیزات تجاری و خانگی که با قیمت بسیار بالاتر از سایر کشورهای دنیا به‌فروش می‌رسند، بسیار پرمصرف هستند و باعث اتلاف شدید انرژی می‌شوند. با این جریانات می‌توان چه انتظاری داشت که انرژی در کشور ما بهینه مصرف شود؟ وی در ادامه افزود: رتبه‌های دوم و سوم ذخایر گاز و نفت جهان در اختیار ایران است و باید جایگاه بسیار بالاتری در بازارهای انرژی دنیا داشته باشیم، اما متاسفانه این جایگاه را نداریم. این موضوع اول به این دلیل است که ما به‌خاطر مشکلات موجود نتوانستیم در بالادست هزینه کنیم و به فناوری و دانش فنی روز دسترسی داشته باشیم. مورد بعدی که حائزاهمیت است اینکه نتوانستیم مبنای اقتصاد کشور را برپایه بهینه‌سازی مصرف انرژی قرار دهیم، در نتیجه این موضوعات باعث شد تا متناسب با ذخایر خودمان تولید انرژی در کشور ما انجام نگیرد. اگر برای چنین چالش‌هایی در کشور چاره‌جویی و برنامه‌ریزی نشود، در نهایت کشور باوجود منابع عظیم نفتی و گازی به یک واردکننده انرژی در سال‌های آینده تبدیل خواهد شد.

چالش‌های جدی، سد راه تولید انرژی

بهروزی گفت: اکنون پارس‌جنوبی به‌عنوان بزرگ‌ترین پالایشگاه گازی دنیا با کشور قطر مشترک است که این کشور با تلاش‌های بی‌وقفه، کسب دانش فنی به‌روز و فرصت‌طلبی، از این میدان گازی نهایت استفاده را می‌برد و در مدت کوتاهی تبدیل به یک قدرت اقتصادی بزرگ در دنیا شده است؛ اما کشور ما قدر این فرصت را نمی‌داند و در حد نیاز از این میدان گازی برداشت می‌کند. اگر کشور ما در استفاده از ذخایر گازی خود تعلل کند و نهایت استفاده را نبرد، در نهایت هر سال شاهد کاهش تولید و ناترازی در بحث انرژی می‌شویم. از طرفی، هرچند ذخایر نفتی و گازی زیادی در کشور ما وجود دارد، اما به‌دلیل تحریم‌های مختلف به‌ویژه تحریم‌های غرب، چالش‌های بزرگی برای ورود تکنولوژی و سرمایه‌گذاری خارجی به این بخش به وجود آمده است. نایب‌رئیس انجمن اقتصاد انرژی ایران در پایان به صمت گفت: وزارت نفت باوجود در اختیار داشتن شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، نهاد اصلی اصلاح مصرف نیست و حتی قرار گرفتن این شرکت در زیرمجموعه‌های وزارت نفت اشتباه است. در کاهش هدررفت انرژی، نهادهای متعددی از وزارت صمت، سازمان ملی استاندارد، وزارت راه و شهرسازی و وزارت نیرو نقش دارند. برای مثال وزارت صمت درباره افزایش بهره‌وری در صنعت و نوسازی تجهیزات و دستگاه‌ها، تولید و واردات وسایل برقی و گازی کم‌مصرف، تولید خودروهای استاندارد و مواردی ازاین‌دست مسئول است. وزارت راه و شهرسازی وظیفه نظارت بر اجرای مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان و توسعه حمل‌ونقل عمومی را برعهده دارد. وزارت نیرو مسئول افزایش راندمان نیروگاه‌ها و فرهنگ‌سازی در این زمینه است. نهادهای دیگری نیز در این امر دخیل هستند که باید به بهینه‌سازی مصرف انرژی و کاهش هدررفت آن بپردازند.

ضرورت دارد یک اصلاح ساختاری در بحث صرفه‌جویی و جلوگیری از اتلاف انرژی شکل بگیرد و بهینه‌سازی از یک ساختار دست‌چندم فاصله بگیرد

اتلاف انرژی یک چالش بزرگ!

حسن مرادی، کارشناس انرژی و نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی در رابطه با عملکرد دولت در راستای جلوگیری از اتلاف انرژی در کشور به صمت گفت: اتلاف انرژی در کشور ما تبدیل به یک چالش بزرگ شده است، چرا که جدا از مصرف زیاد شهروندان، در بسیاری از ادارات و نهادهای دولتی، اتلاف انرژی به‌وضوح دیده می‌شود و هیچ نهادی آن‌طور که باید به این موضوع ورود نمی‌کند. هدررفت نفت و گاز در بخش کلان وجود دارد و غیرقابل‌چشم‌پوشی است و سرمایه‌های زیادی را هدر می‌دهد؛ اما جدا از این مسئله، زمانی که دولت تلاش می‌کند تا شهروندان اصول صرفه‌جویی در مصرف انرژی را رعایت کنند، ضرورت دارد که نهادهای دولتی نیز در این اقدام پیشقدم شوند و جلوی هدررفت انرژی را بگیرند. وی در ادامه توضیح داد: اتلاف انرژی در کشور شامل هدررفت گاز فلر در پالایشگاه‌ها، وجود وسایل گرمایشی و سرمایشی غیراستاندارد، نشتی دستگاه‌ها، هدررفت انرژی در ساختمان‌ها و... می‌شود. اگر اسراف انرژی کنترل شود، مسلما رقم بسیار زیادی صرفه‌جویی انجام می‌گیرد و کسری بودجه احتمالی رخ نمی‌دهد. همچنین، جلوگیری از اتلاف انرژی در کشور باعث خواهد شد تا طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای سرعت بیشتری به خود بگیرند و به رشد اقتصادی کمک زیادی شود، چرا که منبع اصلی درآمد کشور ما از تولید و فروش نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی به‌دست می‌آید.

سیاست‌های غلط، سد راه بهینه‌سازی

این کارشناس به صمت توضیح داد: در حال حاضر جدا از موضوعات ذکرشده، نه‌تنها دولت و مجلس اقدام موثری برای جلوگیری از اتلاف انرژی در کشور انجام نداده‌اند، بلکه با سیاست‌گذاری‌های غلط، در مسیر این اقدام مهم و سودمند سنگ‌اندازی می‌کنند. نمونه یکی از این سیاست‌گذاری‌های غلط، تصویب قانون تغییر نیافتن ساعت کشور بود که می‌توان از آن به‌عنوان یکی از عقب‌مانده‌ترین مصوبات مجلس یاد کرد، چرا که با جلوگیری از تصویب این قانون، حداقل به‌اندازه نیروگاه بوشهر از هدررفت انرژی جلوگیری می‌شد. کشور ما به‌دلیل جایگاه جهادی خود باید در برابر برخی موضوعات ایستادگی و ساعت کاری ادارات به ۶ صبح تغییر کند، با این اقدام نه‌تنها بازده کارمندان بالاتر می‌رود، بلکه با کاهش مصرف انرژی در ساعات پایانی شب، صرفه‌جویی قابل‌توجهی انجام می‌گیرد.

تعرفه‌ها اصلاح شود

این کارشناس در ادامه اظهار کرد: متاسفانه مصرف گاز خانگی گاهی به‌علت عادت‌های غلط و گاهی در اقشار مرفه به‌دلیل مالکیت خانه‌های ویلایی و استخردار به‌صورت غیرمتعارف است. باید افراد مرفه با دقت بسیار شناسایی شوند و تعرفه‌های پرداختی آنها با سایر افراد کم‌مصرف تفاوت قابل‌توجهی داشته باشند. از سوی دیگر، طی سال‌های گذشته قرار بر عایق‌بندی موتورخانه‌ها بود، شاید ۳۰ الی ۴۰ درصد موتورخانه‌ها از عایق‌بندی برخوردار نیستند و این یک فاجعه محسوب می‌شود، با اعزام افراد متخصص به منازل و بررسی موتورخانه‌ها باید میزان مصرف و استاندارد بودن آن مشخص شود.

مرادی در پایان گفت: در کل، باید تاکید کرد که لازم است اصلاح ساختاری در بحث صرفه‌جویی و جلوگیری از اتلاف انرژی شکل و بهینه‌سازی از یک ساختار دست‌چندم فاصله بگیرد، زیرا شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، ذیل شرکت ملی نفت است و شرکت ملی نفت مسئله اصلی خود را افزایش تولید تعریف کرده است، بنابراین بهینه‌سازی در شرکت ملی نفت موردتوجه قرار نمی‌گیرد و باید به یک نهاد یا سازمان مستقل تفکیک شود.

سخن پایانی

میزان هدررفت انرژی در کشور با ارقام متفاوتی اعلام می‌شود که بسیار تاسف‌برانگیز است. این در حالی است که بررسی ترازنامه انرژی سال ۱۳۹۸ به‌عنوان آخرین ترازنامه منتشرشده، نشان می‌دهد که ایران سالانه معادل ۵۰۰ میلیون بشکه معادل نفت خام هدررفت انرژی دارد. با احتساب قیمت‌های فعلی و در نظر گرفتن ۹۰ دلار برای هر بشکه نفت خام، میزان هدررفت انرژی کشور رقمی در حدود ۴۵ میلیارد دلار خواهد شد. البته این رقم برای سال ۱۳۹۸ است و در ۲ سال گذشته افزایش داشته است؛ اما باوجود این، بعید است که میزان هدررفت انرژی کشور به ۶۰میلیارد دلار نیز برسد، اما گذشته از اینکه میزان هدررفت انرژی در کشور چقدر است، باید به این سوال پاسخ داد که چرا این میزان اتلاف انرژی در کشور رخ می‌دهد و چه نهادی مسئول اصلاح این شرایط است.

کارشناسان معتقدند که تلاش‌ها برای جلوگیری از هدررفت انرژی و سرمایه‌گذاری برای توسعه صنعت نفت و گاز کافی نیست و نمی‌توان ناترازی‌های موجود در زمینه انرژی را تنها به یک سمت ربط داد و باید تمامی نهادها برای حل این چالش مهم پیشقدم شوند.

لزوم تجدیدنظر جدی در مکان‌یابی صنایع فولاد

رئیس مجلس بر لزوم تجدیدنظر درباره مکان‌یابی و استقرار محل صنایع فولادی تاکید کرد. به‌گزارش تحلیل بازار، محمدباقر قالیباف در حاشیه بازدید از کارخانه فولاد زرند بااشاره به تولید ۳۰ میلیون تن فولاد اظهار کرد: برنامه‌ریزی برای تولید بیش از ۵۰میلیون تن فولاد انجام شده است. وی با تاکید بر لزوم پرهیز از خام‌فروشی ادامه داد: فرآوری مواد معدنی باید موردتوجه ویژه باشد و در این راستا جلوگیری از صادرات مواد خام در دستور کار دولت و مجلس است. رئیس مجلس بر لزوم تجدیدنظر جدی در مکان‌یابی و نحوه استقرار صنایع فولاد تاکید کرد و افزود: صنعت فولاد از فرصت‌های بزرگ کشور است که باید از این ظرفیت به بهترین نحو استفاده شود تا اقتصاد غیرنفتی رونق بیشتری بگیرد. قالیباف عنوان کرد: تولید فولاد در برنامه ۵ ساله هفتم و در سیاست‌گذاری درازمدت در اولویت است. این اظهارات در حالی عنوان می‌شود که به‌گفته بسیاری از کارشناسان، برای پایداری توسعه در بلندمدت باید محدودیت‌های محیط‌زیست و منابع‌طبیعی موردتوجه قرار گیرد. یکی از راه‌های رسیدن به توسعه پایدار، ارزیابی آثار زیست‌محیطی طرح‌ها است. این موضوع نه با هدف جلوگیری از اجرای پروژه بلکه با هدف کاهش اثرات سوء آن تا حداقل ممکن انجام می‌پذیرد و جایگاه و رتبه عملکرد زیست‌محیطی را تا حد قابل توجهی بهبود می‌بخشد. بررسی نقشه‌های مکان‌یابی پایدار صنعت فولاد نشان می‌دهد که از لحاظ زیرساخت‌ها، دسترسی به معادن و بازار مصرف منطقه جنوب کشور به‌عنوان اولویت اول انتخاب می‌شود که باتوجه به منابع آبی باید مورد تجدیدنظر قرار گیرد.

در بررسی الزامات رشد تولید معدنی تاکید شد

مقررات‌زدایی و اصلاح سیاست‌های کلان

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

بسیاری از فعالان معدنی معتقدند در سال‌های گذشته برخی مقررات و سیاست‌گذاری‌های دولت مانع بازسازی یا نوسازی خطوط تولید شده است. این در حالی است که توجه به نوسازی بنگاه‌های اقتصادی از منظر ماشین‌آلات، خطوط تولید و حتی مدیریت و نیروی انسانی ضروری و حتی اجتناب‌ناپذیر است، چرا که فعالیت بنگاه‌های تولیدی با تجهیزات قدیمی یا فرسوده مانع ورود محصولات تولیدشده در کشور به بازارهای جهانی است.

از سوی دیگر، برخی آمارها می‌گویند برای تحقق اهداف توسعه‌ای، ارزآوری و رشد تولید در حوزه معدن سالانه حدود ۲۵ هزار ماشین راهسازی، معدنی و تجهیزات سنگین نیاز داریم. این در حالی است که به‌نظر می‌رسد حمایت از بومی‌سازی و ممنوعیت واردات در این بخش جواب نداده و سرمایه و منابع داخلی هم به‌نوعی معطل برخی شرکت‌های داخلی شده است. صنعت در این گزارش در گفت‌وگو با کارشناسان به ۲ الزام تحقق شعار سال در حوزه معدن پرداخته است.

عکس: صنعت

برای تحقق هدف نوسازی خطوط تولید فرسوده باید مقدماتی از سوی دولت و سیاست‌گذاران فراهم شود؛ از جمله آنکه چالش‌های ورود ماشین‌آلات رفع و همزمان مشکلات تامین ارز برطرف شود

حمایت از تولید به شعار محدود نشود

سعید برزگر ـ کارشناس اقتصاد: حمایت از تولید و تولیدکننده در طول سال‌های گذشته همواره در صدر برنامه‌های مسئولان و سیاست‌گذاران بوده است. با این وجود، در بسیاری از مواقع حمایت از تولید تنها به شعار محدود می‌شود، اما در عمل اقدام ویژه و عملیاتی برای حمایت از صنایع اجرایی نمی‌شود، بنابراین باتوجه به شعار سال، باید این روند به‌طورجدی اصلاح شود و تغییر کند.

تجربه پیشین نشان داده برخی سیاست‌گذاران نه‌تنها مسیر تولید را تسهیل نکرده‌اند، بلکه هر روز مانعی جدید در مسیر فعالیت صنعتگران ایجاد می‌کنند. در واقع، هر روز مقررات جدیدی وضع می‌شود که در نهایت به ضرر صنایع است. بی‌توجهی به فرسودگی خطوط تولید، تجهیزات و ماشین‌آلات مورداستفاده در روند فعالیت صنایع یکی از چالش‌های بزرگی است که روند فعالیت صنایع گوناگون را در کشور تحت‌تاثیر قرار داده است. با این وجود، مقررات و سیاست‌گذاری‌های دولت مانع بازسازی یا نوسازی خطوط تولید شده است. این در حالی است که توجه به نوسازی بنگاه‌های اقتصادی از منظر ماشین‌آلات، خطوط تولید و حتی مدیریت و نیروی انسانی ضروری و حتی اجتناب‌ناپذیر است، چرا که فعالیت بنگاه‌های تولیدی یا تجهیزات قدیمی یا فرسوده مانع ورود محصولات تولیدشده در کشور به بازارهای جهانی است. برای تحقق هدف نوسازی خطوط تولید فرسوده باید مقدماتی از سوی دولت و سیاست‌گذاران فراهم و از جمله چالش‌های ورود ماشین‌آلات رفع و همزمان مشکلات تامین ارز نیز رفع شود. موانع متعددی در مسیر نوسازی تجهیزات تولید در کشور وجود دارد که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به رانتی بودن وام‌ها و تسهیلات بانکی، ناتوانی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، بالا بودن نرخ تسهیلات، نبود اولویت‌بندی درست برای پرداخت تسهیلات به تولیدکنندگان یا صنایع، کاهش سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه به‌دلیل محدودیت‌های مالی، ناتوانی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی و... اشاره کرد. در همین حال در مواردی شاهد ورود ماشین‌آلات و تجهیزات دست‌دوم به کشور هستیم. این در حالی است که بیشتر این ماشین‌آلات عمر محدودی دارند و همین موضوع نیز فرآیند بازسازی و نوسازی خطوط تولید را با شکست روبه‌رو می‌کند.

با این وجود، نه‌تنها اقدام عملیاتی برای رفع چالش‌های یادشده اجرایی نمی‌شود، بلکه هر روز سیاستی جدید و ضدتولید مصوب می‌شود. به‌عنوان مثال، سال گذشته شاهد لغو معافیت گمرکی ورود ماشین‌آلات، تجهیزات صنعتی و خطوط تولید، بودیم. سیاستی که هزینه مضاعفی به عملکرد صنایع تحمیل و همزمان مانع نوسازی یا بازسازی صنایع وارد کرد. در چنین شرایطی، بسیاری از صنایع قدرت رقابت در بازار جهانی را از دست خواهند داد و حتی بهره‌وری تولید نیز کاهش خواهد یافت. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که حقوق ورودی از سوی دولت و با هدف حمایت از تولید داخلی وضع می‌شود، اما این حقوق ورودی باید در شرایطی وضع شوند که تولیدکنندگان با چالش‌های جدی برای تامین نیازهای خود روبه‌رو نشوند. در همین حال، انتظار می‌رود حقوق ورودی به‌گونه‌ای تعیین شود که نرخ واردات به‌قدری گران نشود که امکان رقابت میان کالای نهایی داخلی و خارجی از میان برود. در واقع، حمایت از تولید داخلی نباید به ضرر سایر صنایع کشور تمام شود یا به‌منزله اعطای رانت به گروهی از تولیدکنندگان باشد. حذف معافیت در تعیین حقوق ورودی، هزینه‌های تولید را به‌شدت افزایش خواهد داد. بدین‌ترتیب، از یک‌سو تولیدکنندگان داخلی متضرر می‌شوند و از سوی دیگر، کیفیت نهایی محصولات کاهش خواهد یافت و از رقابت‌پذیری آنها در بازار جهانی کاسته می‌شود؛ بنابراین تحت‌تاثیر شرایط یادشده و سیاست‌گذاری‌های نادرست، منابع کشور از دست خواهد رفت. از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که بازنگری و تخصص‌گرایی در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی کشور ضروری است. اگر سیاست‌گذاران در روند تغییر حقوق ورودی، به‌درستی عمل کنند، بسیاری از مشکلات کشور برطرف خواهد شد و همزمان گامی اساسی در راستای حمایت از تولید داخلی برداشته می‌شود. در غیر این صورت و در شرایطی که حساسیت‌های تولید نادیده انگاشته شود، عملکرد صنایع به‌شدت آسیب خواهد دید.

تولیدات داخلی پاسخگوی نیاز بازار نیست

محمدرضا بهرامن-رئیس خانه معدن ایران: ماشین‌آلات معدنی، عصای دست تولید است و فعالیت معدنی بدون آن هیچ معنا و مفهومی نخواهد داشت. روال کار معدن در سراسر دنیا به این ترتیب است که بهره‌بردار از ابتدا که در حال تنظیم طرح بهره‌برداری است، ماشین‌آلات موردنظر را براساس نیاز محدوده و اندازه سایت انتخاب می‌کند و در مرحله بعد باید آنها را از طریق بازار داخلی یا خارجی تامین کند. به‌عبارت ساده‌تر، تامین به‌موقع ماشین‌آلات از الزامات فعالیت‌های معدنی است و اگر این مرحله به هر دلیلی دچار مشکل شود، هیچ‌گونه فعالیتی شکل نخواهد گرفت. معدن امروزه از حوزه‌های استراتژیک کشور ما است که علاوه بر تامین بخشی از نیازهای ارزی، مواد اولیه بسیاری از صنایع کشور، از سنگ‌های ساختمانی، سیمان و گچ گرفته تا فولاد، سرب، روی، مس و مانند آن را تامین می‌کند؛ بنابراین ضروری است که تجهیزات موردنیاز این بخش به‌موقع تامین و ماشین‌آلات نوسازی شود تا کشور در زمینه تولید مواد اولیه موردنیاز دچار مشکل نشود و چرخ تولید کشور از حرکت باز نایستد. گذشته از این، برای حضور موفق در بازارهای جهانی باید تولیدات معدنی را به قیمتی رقابتی عرضه کرد، اما استهلاک بالا و ایرادات و نقایص فنی ماشین‌آلات قدیمی، نرخ تمام‌شده را برای تولیدکننده به‌شدت افزایش می‌دهد.

اگر موضوع را از زاویه دیگری بررسی کنیم، این سوال مطرح می‌شود که از اساس چرا ما باید از امکان نوسازی ماشین‌آلات خود محروم بمانیم. در حال حاضر عمر ماشین‌آلات معدنی ما بالغ بر ۱۵ تا ۲۰ سال است، بنابراین کاملا فرسوده و مستهلک به‌شمار می‌روند. این ماشین‌آلات خودرو سواری نیست که برای نیاز فردی خریداری شود یا به قول همکاران معدنی برای تفریح یا تفاخر مورداستفاده قرار گیرد. از سوی دیگر، توجه به این نکته هم ضروری است که اضافه شدن هرکدام از ماشین‌آلات معدنی به بخش تولید به‌دنبال خود چندین فرصت شغلی ایجاد می‌کند. به‌طورکلی، در دیگر کشورهای معدن‌خیز دنیا مانند کانادا، استرالیا، امریکا و امثال آن هم بخشی از ماشین‌آلات موردنیاز از طریق تولیدات داخلی و مابقی از طریق واردات تامین می‌شود. می‌توان ادعا کرد که هیچ کشور معدن‌خیزی نیست که در بخش تامین ماشین‌آلات معدنی کاملا خودکفا باشد، البته در راستای حمایت از تولید داخلی، باز هم تاکید می‌کنیم که اولویت تامین ماشین‌آلات از داخل است، اما نمی‌توان انکار کرد که در حال حاضر تولیدات داخلی، جوابگوی نیاز بخش معدنی کشور نیست و نمی‌تواند انحصار بازار را در دست داشته باشد.

اول اینکه حجم سالانه تولیدات داخلی پاسخگوی نیاز بازار نیست. دیگر اینکه ماشین‌آلات تولیدشده در داخل، بیشتر برای معادن کوچک و متوسط کاربرد دارند و نیاز معادن بزرگ را تامین نمی‌کنند و در نهایت نرخ ماشین‌آلات در بازار داخلی- حتی با احتساب ارز آزاد- ۶۰ تا ۷۰ درصد از نرخ نمونه مشابه در بازار بین‌المللی بیشتر است. باتوجه به اینکه ماشین‌سازان داخلی هم گرفتار مشکلات و محدودیت‌های خاص خود هستند، باید سیاست‌های کلی به‌گونه‌ای تعریف شوند که کارخانجات داخلی بتوانند با مشکلات کمتری به‌کار خود ادامه دهند و کمیت و کیفیت تولیدات خود را ارتقا دهند اما تا رسیدن به این نقطه و بی‌نیازی کامل از بازار خارجی، باید واردات آنقدر سهل و آسان شود که معدنکاران بدون دغدغه به کار خود ادامه دهند و در صورت نیاز برای نوسازی ماشین‌آلات خود اقدام کنند. امروزه متولیان بخش معدن هم به این نتیجه رسیده‌اند که باید دسترسی و ورود ماشین‌آلات برای مصرف‌کنندگان داخل کشور تسهیل و شرایطی مهیا شود که این مهم تحقق یابد، پس باید به استقبال این فرصت برویم و برای نوسازی سریع ماشین‌آلات موردنیاز برنامه‌ریزی کنیم. البته بدیهی است که این فرآیند ۶ ماهه یا یک ساله اتفاق نمی‌افتد. اگر همین امروز هم دست به کار شویم، شاید ۵ سال دیگر بتوانیم به نتیجه دلخواه برسیم و نقاط ضعف این بخش را برطرف کنیم، اما در هر حال باید فرصت را غنیمت دانست و عزم خود را جزم کرد تا بتوان ماشین‌آلات موردنیاز را وارد کرد و در اختیار بخش معدن قرار داد. در برنامه‌ریزی بلندمدت هم باید سیاست‌ها به‌گونه‌ای تنظیم شود که از این پس با مشکل فرسودگی ماشین‌آلات معدنی روبه‌رو نشویم. در آخر تاکید می‌کنم اولویت بر شکوفایی تولیدات داخلی است، پس باید امکانات آن فراهم شود و به‌هر صورت و به‌هر نحو ممکن چراغ تولید روشن بماند.

برای تحقق اهداف توسعه‌ای، ارزآوری و رشد تولید در حوزه معدن سالانه به‌حدود ۲۵ هزار ماشین راهسازی، معدنی و تجهیزات سنگین نیاز داریم

سخن پایانی

به‌گفته بسیاری از فعالان اقتصادی، یکی از گلوگاه‌ها و نقاط بحرانی بخش معدن، صنایع معدنی، تولید مواد اولیه و همچنین بخش‌های عمرانی و راهسازی، تولید و نگهداری و واردات ماشین‌آلات سنگین است.

در سال‌های اخیر باوجود عواملی مانند تحریم‌های ظالمانه، افزایش نرخ ارز، سقوط ارزش پول ملی و نیز مدیریت و سیاست‌گذاری نادرست در زنجیره تولید، نگهداری، واردات و توزیع ماشین‌آلات سنگین، این بخش از زنجیره تولید معادن دچار آسیب جدی شده است.

براساس برخی از آمار، در زنجیره تولید مواد معدنی حدود ۵۰۰ میلیون تن استخراج مواد معدنی در کل کشور انجام می‌گیرد، همچنین تنها در معادن کوچک‌مقیاس به ۱۵هزار دستگاه ماشین‌آلات معدنی اعم از لودر، شاول (بیل مکانیکی) و بولدوزر و ... نیاز داریم.

به‌گفته فعالان معدنی در صورتی که بخواهیم باتوجه به ظرفیت‌های ایجادشده در صنایع پایین‌دستی و البته برنامه دولت فعلی، ظرفیت‌ها را به ۷۰۰ میلیون تن تا سال ۱۴۰۴ برسانیم، حداقل به ۲۵۰۰۰ دستگاه نیاز داریم. به عبارت دیگر، در حال حاضر، اگر ۶۰۰۰ معدن فعال بخواهند ظرفیت خود را تنها ۵۰۰۰ تن در سال افزایش دهند تا حجم تولید افق ۱۴۰۴ محقق شود، نیاز به ۶۰۰۰ دستگاه لودر متوسط است. از سوی دیگر، نیازمند اصلاح برخی از سیاست‌های کلان و مقررات‌زدایی در حوزه معدن هستیم.

گپ و گفت

تجهیزات نوین، گره‌گشای چالش‌های معدنکاری

امروزه منابع‌طبیعی و ذخایر معدنی اهمیت ویژه‌ای برای کشورهای توسعه‌یافته دارند و همواره کشورهای صنعتی به‌دنبال استفاده بهتر از منابع‌طبیعی خود هستند. گسترش و پراکندگی ذخایر معدنی در ایران باعث شده است که این کشور به‌عنوان یکی از ۱۵ کشور معدنی جهان شناخته شود. در میان این مناطق مستعد، برخی نواحی ایران به‌دلیل عبور کمربندها و محورهای مواد معدنی از جمله کانی‌های فلزی و باارزش، ذخایر معدنی ارزشمندی را در خود جای داده‌اند، اما نکته‌ای که در این زمینه بسیار حائزاهمیت است، نحوه بهره‌برداری از ظرفیت عظیمی است که در کشور وجود دارد.

زمانی که تجهیزات مناسبی وجود نداشته باشد، جابه‌جایی مواد، طراحی نقشه و قدرت مانور در عملیات‌های معدنی از فعالان این حوزه گرفته می‌شود و دیگر توانی برای افزایش کیفیت ماده معدنی وجود نخواهد داشت. زمانی که نمی‌توانیم از نظر کیفیت و تعداد، ماده معدنی را افزایش دهیم، عملیات استخراج در عمل به‌صورت اجرایی غیراقتصادی خواهد شد که متاسفانه این فاجعه به‌مرور در حال وخیم‌تر شدن است. امروزه زمین‌شناسان دنیا با دسترسی به تکنولوژی‌های جدید و فناوری‌های روز می‌توانند فعالیت‌هایی را که به‌طورمعمول از نظر علمی بسیار دشوار است، به‌راحتی و با خطای بسیار کمی انجام دهند، بنابراین در بهره‌برداری هرچه بهتر از معادن، استفاده از فناوری‌های نوین نقش ویژه‌ای دارد؛ در همین زمینه گفت‌وگوی ایمنا با علی‌خان نصراصفهانی، دانشیار گروه زمین‌شناسی دانشگاه آزاد به شرح زیر است:

▣ فناوری‌های نوین چه تاثیری بر بهره‌برداری از معادن دارد؟

به‌طورکلی بهره‌برداری از معادن با استفاده از فناوری‌های نوین در جهان امروزی موضوع بسیار حائزاهمیتی است که مسائل بسیاری پیرامون آن مطرح می‌شود. در حال حاضر دنیا در مقطع انقلاب صنعتی چهارم قرار دارد و در حال طی کردن این نسل است که در این مسیر عامل اصلی برقراری ارتباط بین خدمات، افراد و اینترنت اشیا است.

▣ نقش انقلاب صنعتی چهارم در فعالیت‌های معدنی چطور ارزیابی می‌کنید؟

اگر بخواهیم تاثیرات انقلاب صنعتی نسل چهارم را بر بهره‌برداری از معادن مورد بررسی قرار دهیم، می‌توان چند دیدگاه ابزارهای عملیاتی دیجیتالی مفید در معادن را معرفی کرد. در بهره‌برداری از معادن یکی از ابزارهای کاربردی اینترنت اشیا است که در جمع‌آوری داده بسیار مفید واقع می‌شود، همچنین ابزارهای مدیریت داده‌های بزرگ، تحلیل داده‌های مشخصی در مقیاس زیاد و استفاده از هوش‌مصنوعی به‌عنوان ابزاری برای پردازش مجموعه داده‌های بسیار پیچیده در انقلاب صنعتی نسل چهارم موردتوجه قرار می‌گیرد.

▣ استفاده از تجهیزات نوین در بهره‌برداری از معادن چه اهمیتی دارد؟

در حال حاضر باتوجه به اینکه داریم نسل چهارم انقلاب صنعتی را طی می‌کنیم، تجهیزات متعددی در زمینه اکتشاف، استخراج و حتی فرآوری مواد معدنی تولید شده است که اگر از نظر تکنولوژیکی به این تجهیزات نگاه کنیم، متوجه می‌شویم که بیشتر آنها خودران و به یکدیگر متصل هستند. وجود چنین قابلیتی در تجهیزات مربوط به بهره‌برداری از معادن می‌تواند به تبادل داده‌ها از طریق اینترنت بسیار کمک کند. در این شرایط اگر بتوانیم به تکنولوژی که امروزه در دنیا مورداستفاده قرار می‌گیرد، دست یابیم، معادن کشور بسیار توسعه می‌یابد. در واقع، تجهیزات نوین نه‌تنها سرعت و دقت عملیات را افزایش می‌دهند، بلکه باعث ایمنی شرایط معدنکاران می‌شوند.

▣ پهپادها چه نقشی در اکتشاف و استخراج معادن ایفا می‌کنند؟

یکی دیگر از تجهیزاتی که امروزه در زمینه بهره‌برداری از معادن و برای جمع‌آوری داده‌ها مورداستفاده قرار می‌گیرد، پهپادها هستند؛ در واقع این تکنولوژی جایگزین نیروی ناظر انسانی است و به کمک آن می‌توان به عملکرد وسیع‌تری از نظر دقت و سرعت دست یافت.

▣ استفاده از پهپاد برای فعالیت‌های زمین‌شناسی چه مزایایی دارد؟

در گذشته و زمانی که بشر به تکنولوژی پهپادها دسترسی نداشت، برای اینکه بتوانیم منطقه وسیعی را از نظر مشخصات زمین‌شناسی مورد بررسی قرار دهیم یا از منطقه‌ای نقشه‌برداری کنیم، با هزینه‌های بسیار و به کمک تعداد زیادی از نیروهای متخصص، مجبور بودیم مدت زمان زیادی را صرف مطالعه زمین از طریق دوربین کنیم.

در حال حاضر بشر قادر است با کمک پهپادها محدوده بسیار وسیعی را در مدت زمان کوتاهی مورد مطالعه قرار دهد؛ این تکنولوژی از قدرت تفکیک و رزولوشن بسیار زیادی نیز برخوردار است و در عمل حضور پهپاد، انقلابی در زمینه اکتشاف و استخراج معادن محسوب می‌شود که منجر به افزایش دقت و سرعت پژوهشگران این حوزه شده است.

▣ پهپاد در زمینه اکتشافات ژئوفیزیکی چه تاثیری داشته است؟

نقش پهپادها در زمینه اکتشاف‌های ژئوفیزیکی و ژئوشیمیایی بسیار شگفت‌انگیز است، در واقع تجهیزاتی که می‌توان به این پرندگان متصل کرد و گیرنده‌هایی که در این تجهیزات وجود دارد، می‌توانند اطلاعات بسیار وسیع، دقیق و کاملی را از سطح زمین جمع‌آوری و در اختیار پژوهشگران قرار دهند؛ این ویژگی به‌طور قطع می‌تواند در حوزه اکتشاف و استخراج مواد معدنی مفید واقع شود. علاوه بر این موارد، تجهیزات دیگری نیز در زمینه اکتشاف، استخراج، حمل‌ونقل و بارگیری ماشین‌آلات صنعتی به همراه نرم‌افزارهای متعدد باعث پیشرفت فرآیند معدنکاری شده است.

استاندار پیشین گلستان در گفت‌وگو با صمت:

مسئولان فعلی توان مهار تورم را ندارند

امیرعباس آذرموند: با آغاز سال ۱۴۰۲ عمر دولت رئیسی هم به نیمه رسیده، اما برخی شاخص‌های اقتصاد مانند نرخ تورم در این چند وقت خلاف وعده‌های دولت اوضاع بغرنج‌تری پیدا کرده است. براساس آمار تورم نقطه به نقطه در پایان سال ۱۴۰۱ به ۶۳.۹ درصد رسید که رکوردی بی‌سابقه به‌شمار می‌رود. با این همه بسیاری از مسئولان و مقامات دولتی در گفت‌وگوهای متعدد خود تاکید کرده‌اند امسال قصد مهار تورم و کاهش آن به کمتر از ۳۰ درصد را دارند.

هادی حق‌شناس، استاندار پیشین استان گلستان در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: «امکان کاهش نرخ تورم و افزایش رشد اقتصادی در شرایطی وجود خواهد داشت که مذاکرات احیای برجام به نتیجه برسد، زیرا اقتصاد ما ظرفیت‌های خالی فراوانی دارد که اگر محدودیت‌های ناشی از تحریم و نقل‌وانتقال پول رفع شود به‌سرعت امکان احیای رشد اقتصاد وجود خواهد داشت.»

این نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی با اشاره به انتقاداتی که از تیم اقتصادی دولت می‌شود، تاکید کرد: «اقتصاد ما دچار مشکلات پیچیده و مزمنی است که درمان آنها قبل از هر چیز نیازمند مدیرانی متخصص و دانا است. تیم فعلی هنوز در این زمینه توانایی خاصی از خود نشان نداده است. روسیه کشوری است که تحریم‌هایی بیشتر از ایران را تحمل می‌کند، اما در کنترل تورم موفق بود. رئیس کل بانک مرکزی ما همچنان معتقد است نرخ ارز در میدان فردوسی بر شاخص‌های کلان بی‌اثر است. نتیجه این وضعیت این بود که روسیه در مقابل تحریم موفق عمل کرد، اما کشور ما در ۵ سال اخیر دچار تورم بالا است.»

مشروح گفت‌وگوی صمت با هادی حق‌شناس را در ادامه می‌خوانید.

شعار سال و مسائل مطرح‌شده از سوی دولتمردان نشان می‌دهد کاهش تورم هدف فوری دولت در سال جاری است. البته از ابتدای دولت رئیسی این موضوع مطرح شده بود، اما تاکنون نتیجه مثبتی حاصل نشده است. زمینه‌های اصلی تورم موجود در کشور که سبب رسیدن تورم نقطه به نقطه به بیش از ۶۳ درصد شده را چه می‌دانید؟

واقعیت این است که تورم یک مسئله جدید در اقتصاد ما نیست. از گذشته اقتصاد ما دچار تورم بالا بوده و این مشکل در طول دهه‌های مختلف ادامه داشته، به همین دلیل بحث کنترل و مهار تورم در اقتصاد ما بحث تازه‌ای نیست. آنچه سبب شده این روزها موضوع تورم دوباره در کانون توجه قرار بگیرد، از یک سو شرایط بغرنج این شاخص از ابتدای دهه ۹۰ است و از سوی دیگر رکوردشکنی‌های نرخ این شاخص کلان اقتصادی در دولت سیزدهم که موجب نگرانی شده است. به‌علاوه اینکه ریشه تورم در اقتصاد ما پنهان نیست. تقریبا همه قبول دارند یک بخش مهم و موثر در رشد تورم ایران، بخش تقاضا است. دولت ایران منابع محدودی در بودجه دارد، اما هزینه‌های آن نامحدود است. این امر به ناترازی مصارف و منابع بودجه کشور منجر شده است. تا زمانی که تحریم‌ها علیه اقتصاد ایران وجود نداشت دولت‌ها به منابع دولتی برای تامین هزینه‌های جاری خود دست‌درازی می‌کردند که این اقدام سبب می‌شد برای مدتی تورم به‌طور چشمگیر افزایش پیدا نکند، اما در شرایطی که تحریم‌ها امکان فروش نفت را کاهش داده و اگر نفتی هم فروخته شود، بازگرداندن منابع آن به داخل کشور، کاری طاقت‌فرساست، دیگر روی این ظرفیت نمی‌توان حساب کرد، به همین دلیل دولت‌ها به منابع بانکی کشور دست می‌زنند، این در حالی است که استقراض مستقیم و غیرمستقیم از بانک مرکزی سبب افزایش نقدینگی می‌شود و همزمان بی‌انضباطی‌های بزرگ در بخش مالی دولت را به‌دنبال دارد. به‌عنوان مثال می‌توان به این مهم اشاره کرد که باوجود رشد اندک یا حتی منفی اقتصاد در سال‌های گذشته، هر سال بودجه رشد چشمگیری داشته است. همین امسال حجم بودجه افزایشی ۴۰ درصدی نسبت به قانون مشابه سال گذشته داشته است. این مسئله در حالی رخ می‌دهد که همه به‌خوبی می‌دانند رشد اقتصاد ما در سال گذشته نه‌تنها ۴۰ درصد نبوده، بلکه حتی یک‌پنجم این رقم هم نبوده است. به این ترتیب باید تاکید کرد رشد اقتصادی در ایران ربط و تناسب چندانی با رشد بودجه ندارد که همین فاصله منجر به سرریز مابه‌التفاوت رشد اقتصادی و بودجه بر تورم کشور می‌شود.

دیگر عوامل اصلی رشد نرخ تورم چیست؟

برای پی بردن به سایر عوامل موثر بر رشد نرخ تورم باید ابعاد دیگری را هم در نظر گرفت. در بخش عرضه اقتصاد کشور دچار مشکلات متعددی است. رکود و تورم بالا که منجر به کاهش مصرف در ایران شده سبب می‌شود بنگاه‌های موجود با همه توان و ظرفیت اقدام به تولید نکنند. امروز شنیده می‌شود بخش بزرگی از بنگاه‌های موجود در کشور با حداقل توان تولید می‌کنند. این اتفاق سبب می‌شود در بخش عرضه با کاهش مواجه شویم، این در حالی است که هرگاه ناترازی میان عرضه و تقاضا رخ دهد، قیمت‌ها دچار تغییر می‌شوند؛ به این صورت که هرگاه عرضه کالاها و خدمات با کاهش مواجه می‌شود، قیمت‌ها افزایش می‌یابد که این امر نیز در نهایت به رشد فزاینده نرخ تورم منجر خواهد شد. علاوه بر این مسئله مهم تحریم را نیز باید مورد توجه قرار دهیم. تحریم‌ها مشکلات فراوانی برای اقتصاد ایجاد کردند، اما مهم‌ترین مشکل، مختل شدن تجارت است. در هر اقتصادی که ناترازی تجاری رخ می‌دهد، یعنی صادرات و واردات دچار اختلال می‌شوند، کمبود عرضه و تقاضا شکل می‌گیرد که این نیز به تورم بیشتر و رشد قیمت‌ها می‌انجامد. پایین بودن نرخ بهره‌وری نیز از عواملی است که هم به کاهش رشد اقتصادی منجر شده و هم به رشد بیشتر نرخ تورم. در تمام برنامه‌های توسعه پس از انقلاب، افزایش نرخ بهره‌وری مورد توجه جدی قرار گرفته و حتی در برخی از برنامه‌ها که رشد اقتصادی سالانه ۸ درصدی هدف‌گذاری شده بود، بنا بود سهم بهره‌وری در این رشد بزرگ، ۲.۵ واحد باشد که در عمل محقق نشد. سال گذشته آقای رئیسی وعده داده بود سهم بهره‌وری در رشد اقتصادی به ۳.۵ واحد برسد که این نیز در کنار دیگر وعده‌های محقق‌نشده دولت تنها در سطح حرف باقی ماند. امروز یک بررسی اجمالی هم به‌طور شفاف نشان می‌دهد نه‌تنها تمام اهداف تعیین‌شده محقق نشدند، بلکه حتی یک‌سوم اهداف هم جامه عمل نپوشیده‌اند.

گفته می‌شود بدون تحول در این بخش‌ها امکان کنترل و مهار تورم وجود ندارد. فکر می‌کنید برای افزایش بهره‌وری چه اقداماتی باید در دستور قرار بگیرد؟

افزایش نرخ بهره‌وری قبل از هر چیز نیازمند نیروی کار توانمند و فناوری روز و کارآمد است. در واقع در بنگاهی که نیروی کار آن خلاقیت و مهارت کافی دارد، بهره‌وری با سرعت بیشتری بهبود خواهد یافت. در میان نیروی کار هر محیطی، نقش مدیران از دیگران پررنگ‌تر است؛ بنابراین برای افزایش بهره‌وری باید مدیران بنگاه‌ها و اقتصاد کشور افرادی توانمند و باانگیزه باشند، وگرنه با حاکمیت مدیرانی ضعیف که تصویر روشنی از مشکلات موجود ندارند و حتی چشم‌اندازی هم برای رفع مشکلات فعلی متصور نیستند، اوضاع تغییر چندانی نخواهد کرد. از سوی دیگر ضروری است در بخش تولید کشور به‌نحوی فناوری را ارتقا دهیم. بخشی از مشکلات منجر به تورم در اقتصاد ایران به فناوری عقب‌مانده مربوط است. همین امروز اگر میزان فرآورده‌های حاصل شده در پتروشیمی کشورمان را با تولیدات دیگر کشورها در این بخش مقایسه کنیم به‌خوبی متوجه می‌شویم که تولید ما در این بخش به‌مراتب کمتر از دیگران است. طبیعی است که این امر به ناترازی بیشتر و افزایش نرخ تولید منجر خواهد شد.

در بخش‌های کلان‌تر چه تغییراتی باید صورت بگیرد؟

بخش پولی و مالی از بخش‌های تعیین‌کننده اقتصاد کلان هر کشوری هستند که اگر با دقت و وسواس موردبررسی قرار نگیرند، بی‌انضباطی‌های مالی گسترش خواهد یافت. برای تغییر در روند فزاینده تورم فعلی ضروری است سیاست‌های کلان نیز تغییرات شگرفی داشته باشند، وگرنه تداوم سیاست‌های کنونی جز نتایج فعلی، حاصل دیگری نخواهند داشت.

سال گذشته کدام تصمیمات کلان، حوزه پولی و مالی را دچار نوسان کرد؟

اغلب تصمیماتی که در این سال گرفته شد، به افزایش نوسانات انجامید. البته برخی از این تصمیم‌ها از پیش نیز مشخص بود که چنین تبعاتی داشته باشند. مثلا در سال گذشته شورای پول و اعتبار در تصمیمی حیرت‌انگیز تصویب کرد سود کوتاه‌مدت در نظام بانکی از ۱۰ درصد به ۵ درصد کاهش پیدا کند. این مصوبه به این معنا بود که سود سپرده‌گذاری در کشور ناگهان نصف می‌شود. این موضوع را باید در این بستر دید که نرخ سود ۱۰ درصدی نیز فاصله معناداری با تورم سالانه حدود ۵۰ درصدی کشور داشت و پیش از این مصوبه هم سپرده‌گذاری در نظام بانکی برگشت سرمایه کمتری از نرخ تورم داشت و سپرده‌گذاران در عمل با کاهش ارزش سرمایه خود مواجه می‌شدند. با نصف شدن نرخ سود فرار سرمایه از بانک‌ها تشدید شد و این سپرده‌ها نه‌تنها به بخش واقعی اقتصاد و تولید هدایت نشدند، بلکه دوباره به بازارهای موازی و سوداگرانه‌ای چون سکه و ارز سرازیر شدند که همین نیز سبب شد افزایش نرخ ارز در سال گذشته بر نگرانی‌ها بیفزاید. البته برخی در دفاع از تصمیم شورای پول و اعتبار مطرح کردند باید سود بلندمدت افزایش و سود کوتاه‌مدت کاهش یابد تا انگیزه برای سپرده‌گذاری طولانی‌مدت در نظام بانکی افزایش یابد، اما این مهم زمانی عملی خواهد بود که امکان پیش‌بینی در بخش اقتصاد وجود داشته باشد. در شرایطی که پیش‌بینی تصمیم‌گیری‌های دولت برای اغلب کارشناسان ممکن نیست، مردم عادی هم از چنین چیزی ناتوان خواهند بود و به همین دلیل به‌جای تمرکز بر چشم‌انداز بلندمدت به سود حداکثری در کوتاه‌مدت متمایل می‌شوند.

در بخش بودجه دولت باید چه کند؟

دولت در این بخش مجبور به اتخاذ تصمیمات دشوار است که اگر از گرفتن تصمیمات سخت خودداری کند به این معناست که شرایط فعلی را ادامه خواهد داد. دولت قبل از هر چیز باید کسری بودجه را به حداقل برساند و برای این مهم باید براساس واقعیات تصمیم بگیرد، نه آرزوها. شرایط امروز اقتصاد کشور ما، مشابه بیماری مبتلا به مریضی مزمن و سخت است که تنها با عمل جراحی پیچیده‌ای می‌توان از تداوم بیماری او جلوگیری کرد، اما کادر درمان، به هر دلیلی، از انجام عمل جراحی خودداری و به تجویز مسکن اکتفا می‌کند. اقتصاد ما نیز امروز نیازمند جراحی سختی است که بتواند دوباره او را سر پا کند، اما این جراحی بدون مراقبت‌های ویژه ممکن نخواهد بود. باید تاکید کنیم جراحی اقتصادی ما امروز باید متمرکز بر بخش مالی و پولی باشد.

> شرایط محاصره اقتصادی که گاه آن را جنگ اقتصادی هم می‌نامیم به‌گونه‌ای است که مدیران کشور باید از میان توانا‌ترین‌ها انتخاب شوند تا بتوانند از دردها و آلام مردم بکاهند. مشکل امروز اقتصاد مشکلی چندوجهی و پیچیده است که باز کردن گره آن نیاز به دستانی باکفایت دارد

اخیرا برخی کارشناسان که به جناح مقابل دولت تمایل دارند از این صحبت می‌کنند که تیم اقتصادی دولت از انجام اصلاحات گسترده ناتوان است. به‌نظر شما این صحبت‌ها سیاسی است یا مبنای علمی هم دارد؟

به‌نظر من این صحبت‌ها دلسوزانه است، زیرا کسانی که به این نکته اشاره می‌کنند از دلسوزان کشور و جمهوری اسلامی هستند و نکته‌ای هم که مدنظر آنهاست، درست است. همان‌طور که در سوال قبلی پاسخ دادم، برای یک عمل جراحی نیاز به یک دکتر حاذق است؛ حال آنکه برای درمان سرماخوردگی افراد گاه حتی نیازی نمی‌بینند به دکتر عمومی مراجعه کنند و با مقداری مراقبت به سمت بهبود می‌روند. امروز اقتصاد ما در گیر بیماری‌های پیش‌پاافتاده نیست، به همین دلیل نیاز به پزشکی حاذق و متخصص دارد. با خروج امریکا از برجام در سال ۹۷، اقتصاد ایران دچار یک شوک جدی شد. این اتفاق پیش از آن هم یک بار دیگر در ابتدای دهه ۹۰ افتاد که در آن زمان نیز نیاز به کارشناسان حاذق محسوس بود. شرایط محاصره اقتصادی که گاه آن را جنگ اقتصادی هم می‌نامیم به‌گونه‌ای است که مدیران کشور باید از میان توانا‌ترین‌ها انتخاب شوند تا بتوانند از دردها و آلام مردم بکاهند. مشکل امروز اقتصاد مشکلی چندوجهی و پیچیده است که باز کردن گره آن نیاز به دستانی باکفایت دارد.

دولت سیزدهم در حدود ۲ سال گذشته منفعلانه عمل کرده و نتوانسته مشکلات را آن‌طور که شایسته است کاهش دهد. پس طبیعی است دلسوزان کشور از رؤسای دولت بخواهند که در چیدمان مدیران خود دست به تغییراتی جدی بزنند. باید توجه داشته باشیم که استفاده از مدیران توانمند می‌تواند در شرایط بحرانی نیز کشور را در مقابل مشکلات مقاوم کند. همین امروز یک کشور دیگر جهان که تحریم‌هایی سخت‌تر و بزرگ‌تر از ایران را تجربه می‌کند، جمهوری فدراتیو روسیه است، اما در این کشور تورم به‌سرعت کنترل شد، چراکه رئیس بانک مرکزی همسایه شمالی، اقتصاددانی دانا و توانا است که توانسته در شرایط دشوار به کنترل شاخص‌های پولی و نرخ تورم دست بزند و عملا توان کشورش را در مقابل نظام تحریم دوچندان کند. این را مقایسه کنید با رئیس کل بانک مرکزی دولت رئیسی که سال گذشته، در میانه تکانه‌های بزرگ نرخ ارز از این صحبت می‌کرد که نرخ ارز در میدان فردوسی بر متغیرهای کلان تاثیر نخواهد داشت. این صحبت غیرمنطقی و نادرست بیانگر ضعف دانش این مقام مسئول بود و طبیعی است که اکنون میان شاخص‌های اقتصادی ایران و روسیه چنین تفاوتی محسوس باشد. باید توجه داشت در بین اعضای تمام طیف‌های سیاسی از اصلاح‌طلب و اعتدالی تا اصولگرا و محافظه‌کار، اقتصاددانانی توانمند وجود دارند و حتی از دولت سیزدهم این انتظار وجود داشت که از میان اصولگرایان بهترین‌ها را دستچین کند. برخی معتقدند نگاه سهمیه‌ای به تقسیم مناصب چنین رویکردی را نادیده گرفت و تیم فعلی را بر امور حاکم کرد.

فکر می‌کنید امکان افزایش رشد تولید و مهار نرخ تورم برای امسال وجود دارد؟

به‌باور من اگر مذاکرات جدی گرفته و شرایط برای احیای برجام فراهم شود، این امکان وجود دارد. نباید فراموش کنیم که اقتصاد ایران نیاز به ظرفیت‌سازی جدیدی ندارد، زیرا در کشور ما ظرفیت‌های فراوانی ایجاد شده که به‌دلیل مشکلات اقتصادی کمتر به‌کار گرفته می‌شود. امروز ما شاهد بنگاه‌های فراوانی در شهرک‌های صنعتی هستیم که به‌صورت نیمه‌فعال در حال گذران امور خود هستند و اگر تحولی در وضعیت صورت بگیرد این بنگاه‌ها به‌سرعت می‌توانند تولید خود را افزایش دهند. اخیرا آماری منتشر شده که نشان می‌دهد سهم اقتصاد ما از کل اقتصاد جهان به ۰.۲۴ درصد کاهش یافته است. در مقابل سهم ایران از کل جمعیت جهان یک درصد است که نشان می‌دهد اقتصاد ما در زمینه تجارت بین‌المللی در فشار است. افت سهم تجارت نشان می‌دهد ظرفیت بالقوه موجود در اقتصاد ما به‌مراتب زیاد است و اگر موانعی چون تحریم‌ها برطرف شوند به‌سرعت خواهیم توانست سهم خود را از اقتصاد جهان افزایش دهیم و همزمان تولید کشور را بیشتر کنیم.

در شرایط فعلی برخی انتقاد می‌کنند دولت در قبال افزایش حقوق کارمندان و دستمزد کارگران سختگیری می‌کند اما برخی هزینه‌های دیگر نه‌تنها روندی کاهنده را تجربه نکردند، بلکه رشد چشمگیری هم داشته‌اند. برای کنترل تورم این رویکرد را کارآمد می‌دانید؟

وقتی در یک خانواده مشکلی پیش می‌آید که هزینه‌هایی را تحمیل می‌کند در نخستین اقدام هزینه‌های غیرضروری را کاهش می‌دهند یا حذف می‌کنند. مثلا اگر خانواده‌ای بیماری دارد که هزینه‌های درمانی او بالاست، از هزینه‌های دیگر خود می‌کاهد تا بیمار خود را درمان کند. در یک اقتصاد ملی هم تا حدودی این مهم صدق می‌کند. چندان عجیب نیست که امروز دولت نمی‌تواند برای مزدبگیران دست‌ودلباز باشد و مزدی شایسته به آنها بپردازد، اما زمانی می‌توان این را پذیرفت که دوباره اولویت‌بندی اقتصادی انجام شود و دیگر هزینه‌های غیرضروری نیز حذف شوند. در شرایط جنگ اقتصادی اولویت‌های یک اقتصاد تغییر می‌کند و باید براساس شرایط موجود نیازهای مبرم را دوباره تعریف کنیم.

ایران‌دوب

آگهی تمدید مهلت استفاده از حق‌تقدم خرید سهام

شرکت صنعتی و تولیدی ایران‌ذوب (سهامی عام)

پیرو آگهی مندرج در روزنامه صمت مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۱ در مورد استفاده از حق‌تقدم خرید سهام شرکت، بدینوسیله به اطلاع کلیه سهامداران محترم **شرکت صنعتی وتولیدی ایران‌ذوب (سهامی عام)** به شماره ثبت ۴۱۴۷ و شناسه ملی ۱۰۲۶۰۲۵۲۹۹۴ که تاکنون موفق به استفاده از حق‌تقدم خرید سهام افزایش سرمایه (از مبلغ ۶۰ میلیارد ریال به مبلغ ۲،۴۴۰ میلیارد ریال از محل آورده نقدی) نشده‌اند می‌رساند مهلت استفاده از حق‌تقدم خرید سهام از تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۷ تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۳۱ تمدید می‌گردد. ضمنا شماره حساب ۶۵۳۰۷۳۲۱۶ بانک تجارت اعلام شده در گواهی حق‌تقدم جهت واریز وجوه تعیین گردیده است.

هیات‌مدیره شرکت صنعتی وتولیدی ایران ذوب (سهامی عام)

شرکت ذوب روی بافق

آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق‌العاده

شرکت ذوب روی بافق (سهامی خاص) به شماره ثبت ۸۹۰۸۲ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۳۳۴۷۰۹

بدینوسیله به‌اطلاع تمامی سهامداران محترم، وکیل یا نمایندگان قانونی آنان می‌رساند، جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام شرکت ذوب روی بافق رأس ساعت ۱۴:۰۰ روز **دوشنبه** مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۸ در محل تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی خیابان هشتم پلاک ۱۳ شرکت توسعه معادن روی ایران برگزار می‌گردد.

لازم به توضیح است برگه ورود به جلسه مجمع یک ساعت قبل از شروع جلسه با ارائه اصل کارت ملی، اصل وکالت‌نامه رسمی (برای اشخاص حقیقی) و معرفی‌نامه معتبر (برای اشخاص حقوقی) و ارائه کارت واکسیناسیون و رعایت کامل دستورالعمل‌های بهداشتی، پس‌از احراز هویت در همان مکان توزیع خواهد شد.

دستور جلسه:

۱- تصمیم‌گیری درخصوص افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی

۲- سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده می‌باشد.

هیئت‌مدیره شرکت ذوب روی بافق (سهامی خاص)

فرزند دارشدن ۵۰ هزار زوج نابارور با فناوری پژوهشگران ایرانی

۵۰ هزار زوج نابارور با تجاری‌سازی یک محصول دانش‌بنیان شرکت‌های عضو در پارک پردیس صاحب فرزند شدند. به‌گزارش پارک فناوری پردیس، فرهنگ عابد، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان مستقر در پارک فناوری پردیس و دکترای بیولوژی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بااشاره به فعالیت گسترده این شرکت در درمان نازایی گفت: با تلاش بیش از ۶ساله پژوهشگران این شرکت دانش‌بنیان، ۵۰ هزار زوج نابارور صاحب فرزند شدند که دستاوردی بزرگ در درمان این بیماری محسوب می‌شود. به‌گفته دکترای پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، این شرکت دانش‌بنیان در زمینه تجهیزات‌پزشکی و مصرفی‌های زنان، زایمان و نازایی فعالیت خود را از سال ۱۳۸۹ در پارک فناوری پردیس آغاز کرده است. تولیدات این شرکت دانش‌بنیان به‌صورت مستقل تولید و به فروش می‌رسد که از جمله این محصولات می‌توان به کتتر iui، آسپیراسیون و جمع‌آوری تخمک اشاره کرد. براساس اعلام مرکز ارتباطات و اطلاع‌رسانی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری چند سالی است آمارهایی از زبان مسئولان و کارشناسان شنیده و متعاقب آن پیش‌بینی‌هایی می‌شود که آینده نه چندان مطلوبی را برای جمعیت ایران ترسیم می‌کند. رشد پایین کلی جمعیت در ایران در ۲ تا ۳ دهه گذشته و در عوض نرخ رشد فزاینده جمعیت سالمندان از جمله آنها است. بر همین اساس، دولت و مجلس چند سالی است که به فکر ترمیم این آمارها و اجرای طرح‌هایی برای حمایت از خانواده و جوانی جمعیت هستند. ستاد توسعه زیست‌فناوری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری نیز در همین راستا اقدام به دعوت از شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان کرده است تا با ارائه طرح‌ها و خلاقیت‌های خود، گامی موثر در این مسیر بردارند و یاریگر کشور در این حوزه باشند.

ارزیابی توان دانش‌بنیان‌ها در تولید مکمل‌های دارویی

گرانی، دلیلی بر کیفیت تولیدات خارجی نیست

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

فعالان اکوسیستم دانش‌بنیانی در کشور معتقدند کیفیت مکمل‌های دارویی و غذایی داخلی همسان با نمونه‌های مشابه خارجی و اروپایی است؛ چرا که تولید این مکمل‌ها در ایران طبق دستورالعمل‌های سختگیرانه‌ای که از سوی سازمان غذا و دارو تدوین شده است، ساخته می‌شوند و تولیدکنندگان در فرآیند تولید مکمل، همان فرآیند تولید دارو را طی می‌کنند. گفتنی است، این روند در معدود کشوری اتفاق می‌افتد و حتی در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته تولید مکمل‌های دارویی، استاندارد داروهای اصلی را ندارند. بنابراین، معضلی در حوزه تولید باکیفیت در کشور وجود ندارد. بی‌شک تامین مواد اولیه از داخل به شرط بالا بودن کیفیت، می‌تواند صرفه‌جویی ارزی چندبرابری برای شرکت‌های بزرگ تولیدی به‌همراه داشته باشد. این در حالی است که بیشتر صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان که موفق به تولید مواد اولیه مورد نیاز برای تولید مکمل شدند، از نبود اعتماد شرکت‌های بزرگ تولیدی به‌منظور همکاری‌های گسترده گله‌مند هستند.

صمت در این گزارش به مناسبت ۷ آوریل مصادف با ۱۸ فروردین که به‌عنوان روز جهانی بهداشت نام گرفته است، به ارزیابی توان دانش‌بنیان‌ها در تولید مکمل‌های دارویی پرداخت.

عکس: صمت

کیفیت محصولات دارویی به‌ویژه مکمل‌هایی که از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی تولید می‌شود، با نمونه‌های مشابه خارجی برابری می‌کند

پاسخ به معضلات دارویی

صنعت دارو و داروسازی دومین صنعت سودآور و آینده‌محور جهان بدون در نظر گرفتن حوزه IT، پس از صنعت نفت، گاز و پتروشیمی محسوب می‌شود و در ایران نیز این صنعت از ظرفیت‌های بسیار زیادی برخوردار است. تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در تولید دارو و فرآورده‌های پیشرفته حوزه تشخیص و درمان رو به افزایش است، این حوزه در توسعه صنعت سلامت کشور نقش مهمی دارد. شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در این حوزه با استفاده از نیروی متخصص داخلی تاکنون توانسته‌اند محصولات ایران‌ساخت بسیاری تولید کنند و مانع از خروج ارز و وابستگی به واردات شوند. کالا و خدمات حوزه فناوری شامل تولید مواد اولیه سنتتیک دارویی و مکمل، فرمولاسیون‌های پیشرفته دارویی، مکمل‌ها و آرایشی ـ بهداشتی، دارو، فرآورده‌ها و خدمات‌زیستی و تشخیصی و داروهای گیاهی می‌شود. فعالیت‌های شرکت‌های دانش‌بنیان در این حوزه تاکنون باعث دستیابی به دستاوردهای مهم، رشد و توسعه شده است. پیش از شکل‌گیری زیست‌بوم فناوری و نوآوری و اعتماد به توانمندی متخصصان داخلی، تامین بسیاری از اقلام موردنیاز کشور با مشکلات و چالش‌های فراوان روبه‌رو بود، اما چند سالی است که به همت توانمندی‌های داخلی، نیازها در تولید دارو و فرآورده‌های پیشرفته حوزه تشخیص و درمان به‌شکلی بومی و تخصصی پاسخ داده می‌شود.

فرآیند ساخت مکمل با داروی اصلی فرقی ندارد

محمدرضا فاضلی، داروساز و رئیس یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه تولید مکمل‌های دارویی و غذایی در گفت‌وگو با صمت درباره شرایط تولید داروهای مکمل در ایران گفت: فرآیند تولید مکمل‌های دارویی و غذایی در ایران از استاندارد بالایی برخوردار است، چرا که همان شرایطی که سازمان غذا و دارو برای تولید دارو تدوین کرده است، در فرآیند تولید مکمل‌ها هم اعمال می‌شود. در واقع ایران جزو معدود کشورهایی است که شرایط تولید دارو و مکمل یکسان است، در حالی که حتی در امریکا و کشورهای اروپایی دستورالعمل تولید دارو و مکمل یکسان نیست و معمولا مکمل‌ها در شرایط کارگاهی و نه در آزمایشگاه‌های مجهز تولید دارو تولید می‌شوند.

تفاوت قیمتی از زمین تا آسمان با یک کیفیت

وی استاندارد تولید مکمل‌های دارویی و غذایی را در ایران بالاتر از بسیاری از کشورهای پیشرفته دانست و گفت: از آنجایی که دستورالعمل‌های ساخت مکمل‌های دارویی در ایران سختگیرانه‌تر از رقبای خارجی است، کیفیت داروهای مکمل ایرانی در برخی موارد حتی بالاتر از کشورهای پیشرو است و اصلا نگرانی درباره کیفیت وجود ندارد. این فرآیند در حالی است که نرخ این نوع از محصولات دارویی در ایران بسیار پایین‌تر از نمونه‌های مشابه خود در کشورهای اطراف است. گفتنی است، تفاوت نرخ مکمل‌های دارویی و غذایی در ایران به نسبت کشورهای اطراف بسیار بالاست و در ایران با نرخ بسیار ارزان به‌فروش می‌رسد. برای مثال، یک شیشه داروی فقر آهن در دوبی بالغ بر ۶۰۰هزار تومان است، در حالی که همان دارو با کیفیت بالاتر در ایران از ۲۰ تا ۷۰ هزار تومان به‌فروش می‌رسد. درست برعکس خودرو که در داخل چند ده برابر نرخ خودرو در کشورهای اطراف است. فاضلی بااشاره به تعداد اندک مکمل‌های وارداتی در داروخانه‌ها گفت: کمابیش مکمل وارداتی در کشور نداریم و شاید به‌ندرت محصولی وارد شود. در این بین، تعداد اندکی از شرکت‌ها برخی مکمل‌های دارویی را در قالب تحت‌لیسانس تولید می‌کنند که معمولا نرخ بسیار بالایی به نسبت نمونه داخلی دارند، اما به‌لحاظ کیفیت فرقی ندارند؛ چه‌بسا آن مکملی که تولید داخل است، کیفیت بالاتری دارد. در کل، خوشبختانه مجبور به پرداخت هزینه ارزی بالا برای تولید مکمل در کشور نیستیم و به این لحاظ شرایط خوبی داریم.

تولید بیشتر از واردات است

وی دلیل اصلی کم بودن واردات مکمل‌ها به کشور را بالا بودن هزینه وارد کردن این نوع داروها دانست و گفت: با تهیه مواد اولیه، علاوه بر افزایش حجم تولید، شرایط برای ساخت بیشتر فراهم می‌شود و حجم تولید بالاتر می‌رود. حال اگر شرکتی بخواهد همان دارو را وارد کند، مستلزم صرف هزینه بسیار بالایی خواهد بود. به همین دلیل ساخت مکمل در ایران دارای ارزش‌افزوده چندبرابری است. این فعال دانش‌بنیان درباره دسترسی آحاد مردم به مکمل‌های دارویی داخلی گفت: خوشبختانه در ایران توزیع مکمل‌ها مانند توزیع دارو است که از طریق پخش‌های دارویی به داروخانه‌ها می‌رسد و آنها مانند دارو، فروش غیرداروخانه‌ای ندارند و در بستر استانداردتری در اختیار مردم قرار می‌گیرند. وی در ادامه درباره پوشش بیمه برخی مکمل‌هایی که رویکرد درمانی پررنگ‌تری دارند، گفت: به‌طور معمول مکمل‌ها در هیچ کشوری پوشش بیمه‌ای ندارند. در ایران هم کمتر مکمل دارویی یا غذایی تحت‌پوشش بیمه قرار می‌گیرد؛ برای مثال مکمل‌هایی که برای درمان ناباروری استفاده می‌شوند، از پوشش بیمه‌ای برخوردار هستند.

تفاوت نرخ مکمل‌های دارویی و غذایی در ایران با کشورهای اطراف بسیار بالا است و این محصولات در ایران با نرخ بسیار ارزان به فروش می‌رسد

کارآیی بیشتر با حرکت روی مرز علم

در ادامه فرهاد بخشی، از دیگر فعالان تولید مکمل دارویی در اکوسیستم دانش‌بنیان بااشاره به یکسان بودن کیفیت مکمل‌های تولیدشده از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان با دیگر نمونه‌های مشابه خارجی در گفت‌و گو با صمت گفت: کیفیت محصولات دارویی به‌ویژه مکمل‌هایی که از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی تولید شده‌اند، کمابیش با نمونه‌های مشابه خارجی برابری می‌کنند، حتی تولیدات آن دسته از شرکت‌هایی که با ابزارهای فناورانه خاص نظیر نانو به تولید می‌پردازند و در مرز علم حرکت می‌کنند، علاوه بر کیفیت بالا، کارآیی بیشتری هم دارند.

جلب اعتماد یک چالش بزرگ

وی بااشاره به نرخ رقابتی گفت: باتوجه به نرخ ارز، با حساب سرانگشتی، نرخ محصولات دانش‌بنیان یک‌دوم تا یک‌سوم نمونه‌های خارجی هستند، یعنی تولیدات این شرکت‌ها به‌لحاظ قیمتی هم با نمونه‌های مشابه اروپایی رقابت می‌کنند. چالش اصلی شرکت‌های دانش‌بنیان در تولید مکمل‌های غذایی و دارویی، همکاری شرکت‌های بزرگ با این شرکت‌ها به‌ویژه در زمینه تامین مواد اولیه است. گفتنی است، این شرکت‌ها به‌تدریج با دانش‌بنیان‌ها همکاری می‌کنند و در ابتدای امر به آنها اعتماد ندارند. بخشی بااشاره به چالش‌های شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه تولید مکمل‌های دارویی گفت: به‌طور معمول اعتماد به شرکت‌های دانش‌بنیان بعد از یک همکاری شکست‌آور با شرکت‌های دیگر رخ می‌دهد. در واقع، زمانی که شرکت‌های بزرگ تولیدی از همکاری با شرکت‌هایی که توانی کیفیت محصول خود را حفظ نکرده‌اند، شکست خوردند، قانع به همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان شدند. شرکت‌هایی هستند که موفق به توالی کیفیت نشدند و محصولی که در ابتدا تولید می‌کردند با محصولی که در ادامه به تولید آن پرداختند، یکسان نبوده است. محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان به‌دلیل نظارتی که از سوی نهادهای بالادستی انجام می‌شود و تاییدیه‌ها و گواهینامه‌هایی که دانش‌بنیان‌ها دریافت می‌کنند، شایسته اعتماد کافی هستند. این شرکت‌ها ملزم هستند که نه‌تنها کیفیت محصول را حفظ کنند، بلکه به ارتقای آن هم بپردازند.

دلالی حذف شود

وی بااشاره به سنگ‌اندازی دلالان گفت: چالش بعدی در مسیر توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان در مسیر توسعه دلالی‌هایی هستند که معمولا منفعت شخصی افراد را در پی دارند. در این شرایط، مسئول خرید یا بازرگانی با خرید از شرکت خارجی نفع می‌برد؛ تجربه ثابت کرده است که چنین روندی ادامه‌دار نیست و دوامی نخواهد داشت، چرا که بعد از مدتی صاحبان شرکت‌های بزرگ تولیدی با در نظر گرفتن ضررهای مالی و هزینه‌های بالا متوجه می‌شوند که سود در همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان است. این فعال دانش‌بنیان چالش سوم را در روند کند صدور مجوزها دانست و گفت: متاسفانه همچنان در حوزه سلامت باوجود اینکه ارزیابی‌ها به‌طوردقیق انجام می‌شود، همچنان شاهد دست‌وپاگیر بودن روند صدور مجوزها هستیم؛ برای مثال در سازمان غذا و دارو، تغییر مدیران و مسئولیت‌ها منجر به کند شدن صدور مجوزها شده است. گفتنی است، بیشتر نظارت‌های عملی نظیر بازرسی‌ها و نمونه‌برداری‌ها، راحت انجام می‌شود، اما روند اداری برای صدور مجوز زمان زیادی می‌برد. به‌گفته وی، تسهیلگری دولت در فرآیند همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان می‌تواند کارساز باشد. به عبارت روشن‌تر، اگر مواد اولیه یا محصول نهایی مشابهی با همان کیفیت در داخل تولید می‌شود، خوب است دولت شرکت‌های بزرگ را تشویق به همکاری و خرید از شرکت‌های داخلی و دانش‌بنیان کند، البته سازکارهایی از جمله ممنوعیت واردات انجام شده است، اما نقص‌هایی دارد. وی بااشاره به نیازسنجی برای شرکت‌های دانش‌بنیان به‌منظور حضور پررنگ‌تر آنها در بازار گفت: دولت باید نیازهای بازار را به دانش‌بنیان‌ها در قالب فراخوان‌هایی اعلام کند تا دانش‌بنیان‌ها متناسب با نیاز بازار دست به تولید بزنند.

توانایی مهار تورم را داریم

این فعال دانش‌بنیان درباره کنترل تورم دارویی با توان دانش‌بنیان‌ها گفت: در تولید برخی مکمل‌ها، مواد اولیه بیشتر داخلی هستند؛ مزایایی که دارند، این است که قیمت‌های آنها از دلار پیروی نمی‌کند. گفتنی است، مشکلی که شرکت‌های دارویی دارند، این است که اگر بخواهند مواد اولیه خود را از خارج تهیه کنند، مستلزم صرف هزینه بالایی هستند. به‌همین دلیل، مجبور می‌شوند که مواد اولیه را از داخل تهیه کنند. یک شرکت دانش‌بنیان به‌عنوان یک شرکت اقتصادی تعریف می‌شود که باید منابع مالی و هزینه‌های خود را پوشش دهد. معمولا این شرکت‌ها برای اینکه بتوانند محصول خود را وارد بازار کنند، باید هزینه تولید خود را کم کنند. یکی از راه‌های کاهش هزینه، خرید مواد اولیه داخلی است. این باعث می‌شود حتی محصول به نرخ کمتری هم در اختیار عموم قرار گیرد، بنابراین باتوجه به تولیدات داخلی و شرکت‌های دانش‌بنیان، در واقع می‌توانیم تورم را در حوزه دارویی هم کمتر کنیم.

سخن پایانی

ناگفته نماند که نرخ محصولات دارویی و مکمل‌ها تنها وابسته به مواد اولیه نیست. وقتی در کل کشور تورم ۴۰ تا ۴۵ درصدی وجود داشته باشد، به‌معنای افزایش هزینه در همه بخش‌های تولید است که روی نرخ کالا تاثیر جدی می‌گذارد که دارو از آن مستثنا نیست، چرا که همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، تمام هزینه آن وابسته به مواد اولیه نیست، اما اگر نرخ اولیه را ثابت نگه داریم، افزایش قیمت‌های سالانه دارو به مردم و سازمان‌های بیمه‌گر فشار وارد نمی‌کند. به‌اعتقاد کارشناسان، اگر بتوانیم توان دانش‌بنیان‌ها را هم در کیفیت مهندسی داروسازی و هم در تولید مواد اولیه افزایش دهیم، افزون بر افزایش میزان تولید، نرخ دارو هم روند منطقی‌تری به خود می‌گیرد. به‌عبارت روشن‌تر، دانش و علم کافی در تولید و ساخت مواد اولیه را در اختیار داریم، معضل اصلی در کمبود ظرفیت و امکانات تولید است که هزینه بسیار بالایی را می‌طلبد. به‌همین‌دلیل، موجب اختلاف نرخ بالا با داروهای خارجی و گرانی آن در داخل می‌شود.

یادداشت

تحقق درمان فراتر از مرزها

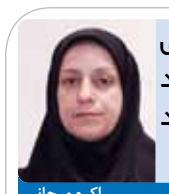

محمد مجددی
فعال حوزه خدمات سلامت آنلاین

حوزه سلامت الکترونیک در سال‌های گذشته سرمایه‌گذاری‌های زیادی را به خود جذب کرده است، به‌طوری که در سال ۲۰۲۱، بیش از ۷۶ استارت‌آپ سلامت یونیکورن شده‌اند. همچنین، همه ما به‌احتمال زیاد با خدمات آنلاین پزشکی توسط وب‌سایت‌ها آشنایی داشته و از آن استفاده کرده‌ایم. حوزه پزشکی آنلاین در جهان سابقه بیشتری داشته و از سال‌های گذشته بین کاربران محبوب بوده است. حضور استارت‌آپ‌ها در دنیای سلامت و درمان باعث شد، روندهای جدیدی ایجاد شود و با استفاده مداوم، مردم به آن عادت کنند که این امر شرایط خوبی را برای پیشرفت و توسعه استارت‌آپ‌ها خلق کرد. گفتنی است، نخستین و مهم‌ترین امکانی که پزشکی آنلاین به مردم می‌دهد، بهره‌گیری از دانش پزشکی فراتر از مرزها است. مراکز درمانی می‌توانند از خدماتی که در بستر اینترنت به مردم ارائه می‌دهند، نهایت استفاده را ببرند و هزینه‌های خود را کاهش دهند. یکی از امکانات مهمی که روش پزشکی آنلاین به مردم می‌دهد، برقراری عدالت‌درمانی در کشور است که می‌تواند برای دولت به‌عنوان یک برگ برنده به‌حساب بیاید. پزشکی آنلاین علاوه بر اینکه برای مراکز خدمات‌درمانی می‌تواند به‌صرفه باشد، برای بیماران و مراجعه‌کنندگان هم دارای صرفه اقتصادی است، چرا که هم هزینه کمتری بابت ویزیت درمان پرداخت می‌کنند و هم هزینه برای رفت‌وآمد پرداخت نمی‌شود. به‌طور کلی چالش‌های زیادی برای مجموعه‌هایی که می‌خواهند از فناوری اطلاعات برای سلامت و درمان بهره بگیرند، وجود دارد. این چالش‌ها عبارتند از عقب‌ماندگی نظام‌های دولتی از سرعت فناوری. از آنجایی که همواره ساختار دولتی از فناوری‌ها عقب‌تر هستند، به‌طورمعمول نبود قوانین برای اجرایی کردن دقیق‌تر این جریان، به‌عبارت دیگر، سکوت قانون مانع از رفع این معضلات می‌شود. همین امر منجر می‌شود که رقابت ناسالم شکل بگیرد و زمینه فروپاشی فعالان این عرصه به‌راحتی فراهم شود. به‌طورعلنی، دست قانون‌شکنان باز است و امکان پیگیری هم برای دیگر فعالان فراهم نیست. همواره در نظام‌های سنتی مقاومت در برابر نوگرایی‌ها و فناوری‌های نوین امری رایج و طبیعی است. باتوجه به اینکه یکی از دغدغه‌های بیماران بی‌اعتمادی آنها نسبت به اطلاعات درج‌شده خود در پلتفرم‌ها است، خوشبختانه سازکار قانونی آن در کشور وجود دارد که هم از حقوق بیمار و هم از حقوق پزشک دفاع می‌کند. راه‌حلی که فعالان عرصه سلامت آنلاین ارائه می‌دهند، باید به‌گونه‌ای باشد که هرکدام از جوامع و قشرهای متفاوت در سنین گوناگون بتوانند از بخش‌های متنوع استفاده کنند. به‌همین دلیل، ارائه خدمات در بستر آنلاین می‌تواند سناریوهای گوناگونی را شامل شود و برمبنای آن خدمات مشخصی را ارائه دهد. به‌عبارت روشن‌تر، راه‌حل‌هایی که از سوی استارت‌آپ‌ها ارائه داده می‌شود، می‌تواند در سطوح مختلف کاربرد خود را نشان دهد تا همه آحاد جامعه بتوانند به فراخور نیازشان از این امکانات بهره بگیرند. تنها انتظاری که از دولت می‌رود، این است که در بخش سلامت آنلاین تصدیگری نکند و اجازه دهد که فعالان این عرصه در راستای توسعه سلامت آنلاین اقدامات لازم را انجام دهند. تجربه ثابت کرده است، وقتی جریانی با حاکمیت دولت پیش می‌رود، در عمل خلاقیتی در آن وجود نخواهد داشت، موردمطلوب مصرف‌کننده هم نخواهد بود. به‌اعتقاد من، دولت نباید تصدیگری و تنها به قانون‌گذاری و ارائه چارچوب بسنده کند. در شرایط ورود دولت به این عرصه رقابت و ارائه خدمات مطلوب‌تر به جامعه از بین می‌رود، چرا که مشتری گزینه دیگری برای استفاده از خدمات بهتر ندارد و مجبور است از همان خدماتی بهره بگیرد که دولت از آن حمایت کرده است. در واقع، خوب است دولت در ارائه گواهینامه‌ها و چینش استانداردها و ارائه قوانین دخالت کند و تصدیگری همه‌جانبه نداشته باشد. ارائه خدمات و محصولات سلامت آنلاین بازار خوبی در خارج از کشور دارد و می‌تواند در حوزه صادرات نقش مهمی را ایفا می‌کند و افراد را به درآمد دلاری بالایی برساند، اما امیدواریم مانند بسیاری از محصولات که در داخل کشور عرضه نمی‌شوند، شاهد ارائه و فروش آنها فقط به خارج از کشور نباشیم، چرا که این نوع خدمات و محصولات ابتدا باید در داخل کشور توزیع شوند و مورداستقبال قرار گیرند.

یادداشت

خدمات درمانی باید رایگان شود

اکرم مرجانی
کارشناس صنعت بیمه

دولت‌ها وظیفه حفظ سلامت تمامی شهروندان را برعهده دارند، اما دولت‌ها به شیوه‌های مختلفی این وظیفه خطیر را انجام می‌دهند. در برخی جوامع حوزه بهداشت و درمان به‌طور کامل به بخش خصوصی واگذار شده و در خلاف این جهت در کشورهایی با سرانه بالای کیفیت زندگی کلیه خدمات بهداشتی و درمانی رایگان به شهروندان ارائه می‌شود. این کشورها معتقدند اساسا سازکارهای حاکم بر بخش سلامت مانند سایر بخش‌های اقتصاد نیست و در نتیجه نمی‌توان این بخش را کاملا به‌دست اقتصاد بازار آزاد سپرد. در ایران نیز هزینه‌های مربوط به بخش دارو و درمان بالاست؛ بنابراین بهتر است دولت از نظر اقتصادی ایفای نقش اساسی در حوزه سلامت داشته باشد و سهم اساسی تامین مالی نظام سلامت را برعهده گیرد. متاسفانه در ایران سهم دولت در بخش تامین مالی سلامت هر روز کمتر از بخش خصوصی می‌شود و بخش خصوصی کاملا منفعت‌طلبانه به این بخش پا گذاشته است.

در خوشبینانه‌ترین حالت بخش خصوصی و دولت تقریبا نقش یکسانی در نظام سلامت ایران دارند؛ یعنی هر یک از این بخش‌ها ۵۰ درصد تامین مالی حوزه سلامت را بر عهده دارند. با اینکه دولت ایران حدود ۱۵ درصد GDP خود را در حوزه سلامت هزینه می‌کند، می‌بینیم که خروجی قابل قبولی نسبت به سایر کشورهای توسعه‌یافته یا حتی کشورهای حوزه خلیج‌فارس ندارد.

دولت باید سیستم تامین مالی را برای بخش درمان اصلاح کند تا به‌طور غیرمستقیم وابسته به مردم باشد و اقشار گوناگون جامعه مجبور نباشند به‌طور مستقیم برای دارو و درمان هزینه کنند. منطقی‌ترین راه تامین مالی بخش سلامت مالیات‌ستانی است، زیرا تنها مالیات است که مردم در پرداخت مستقیم آن نقش دارند، اما سازکار آن به‌صورتی است که اگر فردی بیمار شد، خیلی دغدغه مالی ندارد، زیرا می‌داند دولت پولی را از وی گرفته و انباشت کرده و حال که وی احتیاج دارد، از آن استفاده می‌کند و به‌صورت رایگان درمان می‌شود.

بنابراین شایسته است که دولت علاوه بر ارائه خدمات در حوزه سلامت، یک سیستم تامین مالی مناسب برای آن در نظر بگیرد که در واقعیت متکی به مردم است، اما بار مالی در طول یک دوره زمانی روی دوش مردم پخش شود. در شرایطی که مردم اطمینان خاطر داشته باشند که مالیات پرداخت شده در شرایط ضروری به خودشان بازمی‌گردد با طیب خاطر در پرداخت مالیات مشارکت می‌کنند.

در شرایط فعلی تامین مالی حوزه سلامت کاملا ناپایدار و از اساس اشتباه است. در زمان اجرای طرح تحول سلامت، منبع پایدار برای تامین مالی حوزه سلامت، دریافت مالیات بر ارزش افزوده پیش‌بینی شده بود و تا حد اندکی پایداری مالی ایجاد شد، اما با افزایش هزینه‌های مرتبط با درمان و ورود بی‌چون‌وچرای بخش خصوصی به مقوله سلامت تامین مالی دوباره ثباتش را از دست داد. همچنین با نبود نظارت کافی بر عملکرد بخش خصوصی در حوزه بهداشت و درمان این عرصه به جولان برخی سودجویان برای کسب درآمد از جیب بیماران مبدل شد. برای ارتقای کیفیت زندگی و سلامت افراد جامعه دولت باید علاوه بر قانون‌گذاری، خود نیز ارائه‌کننده خدمت باشد. با این همه، سازکارهایی که در بخش سلامت کشور ما مورد استفاده است، حداقل در حوزه تامین مالی صحیح نیست. باید سازکارهای تامین مالی سلامت اصلاح و ارتباطی بین کانال تامین مالی این بخش و درآمدهای مردم ایجاد شود. به این صورت، دولت می‌تواند ارائه خدمات در بلندمدت را، خود بر عهده بگیرد.

ایران نیز باید مانند کشورهای توسعه‌یافته به‌گونه‌ای عمل کند که همه افراد جامعه بتوانند با خیال راحت از خدمات بهداشتی و درمانی استفاده کنند. همچنین می‌توان سیستمی طراحی کرد که در برخی بخش‌های لوکس مثل خدمات زیبایی هر فردی که توانایی مالی دارد، از بخش خصوصی کمک گیرد و دولت در این زمینه کمکی به مردم نکند؛ بنابراین واجب است برای ارتقای سلامت و کیفیت زندگی مردم ایران دولت خدمات پایه و اساسی را که پیش‌نیاز سلامت مردم است، با سازکارهای صحیحی ارائه کند.

نرخ سود بازار «بین‌بانکی» باز هم رکورد زد

بانک مرکزی در تازه‌ترین گزارش اعلام کرد: نرخ سود بازار بین‌بانکی با رشد ۰.۲۲ درصدی نسبت به آخرین نرخ هفتگی در فروردین به ۲۳.۳۶ درصد رسید.

به گزارش ایبنا، طبق آمار بانک مرکزی، میانگین وزنی نرخ بهره بین‌بانکی در هفته‌ای که گذشت نسبت به هفته کاری قبلی در سال ۱۴۰۱ از ۲۳.۱۴ درصد به ۲۳.۳۶ درصد رسید. براساس آخرین گزارش بانک مرکزی نرخ سود بین‌بانکی در هفته منتهی به ۶ فروردین ۲۳.۳۶ درصد اعلام شد. لازم به ذکر است منظور از نرخ سود بین‌بانکی نرخی است که در بازار بین‌بانکی تعیین می‌شود. این نرخ بر سایر بازارها تاثیر می‌گذارد؛ به این صورت که افزایش آن هزینه تامین کسری را افزایش می‌دهد و بانک‌ها حاضر می‌شوند با نرخ‌ها بالاتری به سپرده‌گذارها سود پرداخت کنند تا کسری خود را جبران کنند. در واقع این نرخ، نرخ ذخایر بانک‌هاست و زمانی که آنها در پایان دوره مالی کوتاه‌مدت اعم از روزانه یا هفتگی، دچار کسری ذخایر می‌شوند، از سایر بانک‌ها در بازار بین‌بانکی یا از بانک مرکزی استقراض می‌کنند که این نرخ در حال حاضر به بالاترین محدوده خود در ۲ سال اخیر رسیده است. همچنین افزایش نرخ بهره بین‌بانکی در کل بازار پول تاثیر می‌گذارد و زمانی که نرخ‌ها تغییر می‌کند این حرکت وجوه به سمت بانک‌ها می‌تواند بازارهای دیگر را با رکود همراه کند. پیش از این آخرین نرخ سود بین‌بانکی ثبت شده در سال گذشته ۲۳.۱۴ درصد بود که به هفته منتهی به ۲۴ اسفند ۱۴۰۱ تعلق داشت.

بی‌مهری دولت به بخش سلامت ادامه دارد

سایه سنگین گرانی بر بیمه درمان

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

در نخستین ماه از سال ۱۴۰۲ کارشناسان هزینه‌های دارو و درمان را برای اقشار مختلف مردم بالا تخمین زده‌اند و معتقدند در سال جاری هزینه‌های دارو و درمان برای عموم مردم به‌ویژه قشر آسیب‌پذیر سرسام‌آور خواهد شد. همچنین این گمانه وجود دارد که بسیاری از بخش‌های کشور با نبود یا کمبود دارو مواجه شوند. بنا بر همین شرایط کشور نیاز داریم موضوعاتی چون لحاظ شدن سلامت و ارتقای بهداشت عمومی جامعه در همه سیاست‌ها، تقویت همکاری بخش‌های سلامت و غیرسلامت و تمرکز محرک‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی بر سلامت و رفاه برجسته‌سازی شود. مطالعات نشان می‌دهد، توسعه و تعمیق نظام‌های بیمه‌ای و پوشش‌های همگانی می‌تواند در کنار سایر عوامل در جامعه به بهبود شاخص توسعه انسانی و ارتقای سطح کیفیت زندگی و بهداشت کمک کند؛ بنابراین براساس قانون برنامه پنجم توسعه، یکی از اهداف اصلی سازمان‌های بیمه‌گر کمک به حفظ سلامت جامعه است. سازمان‌ها و دولت‌ها، از جمله دولت جمهوری اسلامی ایران، هر سال روز جهانی بهداشت را فرصتی برای معطوف کردن توجه جهانی به یکی از موضوعات مهم در حوزه بهداشت عمومی تلقی می‌کنند که یکی از این مباحث مهم و تاثیرگذار پوشش بیمه همگانی یا همان بیمه سلامت است. صمت در این گزارش نقش بیمه سلامت را در کاهش هزینه مربوط به دارو و درمان از کارشناسان صنعت بیمه جویا شده است

گسترش پوشش‌های بیمه‌ای و حمایتی در کشور، نقش مهمی در افزایش امید به زندگی، بهبود کیفیت زندگی افراد، افزایش سطح بهداشت و سلامت، کاهش فقر و گسترش عدالت دارد

وظیفه بیمه، کاهش هزینه‌ها از جیب مردم است

مسعود همتی گل‌سفیدی، کارشناس صنعت بیمه در امور درمان درباره نقش شرکت‌های بیمه‌گر در ارتقای سلامت به صمت گفت: امروزه نظام سلامت در حال تحول و نیازمند همدلی و همگرایی برای تامین منابع، سیاست‌گذاری و نظام ارائه خدمات است. ارکان نظام سلامت موظف به حفظ و تامین سلامت برای آحاد جامعه هستند و سازمان‌های بیمه‌گر نیز ۳ رسالت پوشش فراگیر بیمه سلامت، ارتقای بسته خدمتی و کاهش پرداخت از جیب مردم را برعهده دارند و برای تحقق این ۳ رسالت باید همه ظرفیت‌های خود را به کار گیرند. متاسفانه در سال‌های گذشته بیمه‌ها در جایگاه واقعی خود قرار نگرفته‌اند و از وظیفه اصلی خود که ارتقای سطح سلامت مردم است غفلت کرده‌اند.

▣ لزوم ورود دولت به بیمه سلامت

وی افزود: در سال‌های اخیر شرکت‌های بیمه‌گر در قالب انواع پوشش‌های بیمه‌ای سعی کرده‌اند هزینه کمتری از جیب بیمار در بخش دارو و درمان پرداخت شود. در جهت ارتقای پوشش بیمه سلامت دولت باید به شرکت‌های بیمه‌گر کمک کند تا برخی از این شرکت‌ها که به‌خاطر گرانی یکباره هزینه دارو و درمان در معرض ورشکستگی قرار گرفته‌اند از این مشکل رهایی یابند.

همتی گل‌سفیدی با اشاره به اینکه در گذشته بیمه‌ها، سلامت‌محور نبوده و نتوانسته‌اند جلوی هزینه‌های القایی و غیرضروری را بگیرند، گفت: شرکت‌های بیمه‌گر برای ارتقای سلامت جامعه باید از داده‌های خود برای ارتقای خدمات پیشگیرانه استفاده کنند، زیرا گسترش پوشش های بیمه‌ای و حمایتی در کشور، نقش مهمی در افزایش امید به زندگی، بهبود کیفیت زندگی افراد، افزایش سطح بهداشت و سلامت، کاهش فقر و گسترش عدالت دارد.

▣ تحقق عدالت در سلامت با بیمه

این کارشناس صنعت بیمه در امور درمان تاکید کرد: کشورها با تدوین سیاست‌هایی برای بهره‌مندسازی همه از فرصت برابر برای سالم بودن، مشارکت دادن جوامع و اقشار آسیب‌پذیر در تصمیم‌گیری‌ها و اجرای راه‌حل‌ها، جمع‌آوری داده‌های معتبر برای شناسایی نابرابری‌ها و سیاست‌های مبتنی بر شواهد، داشتن نگاهی جامع و عمل کردن فراتر از مرزها می‌توانند به عدالت در سلامت دست پیدا کنند؛ بنابراین کمک به توسعه شرکت‌های بیمه‌گر در زمینه بیمه سلامت می‌تواند به دستیابی دولت‌ها به اهداف بلندمدت‌شان در زمینه ارتقای کیفیت زندگی و سلامت تمامی اقشار جامعه کمک کند.

وی با تاکید بر اینکه بیمه راهی برای تسهیل دسترسی به خدمات اجتماعی سلامت است، اظهار کرد: متاسفانه راهکارهای لازم در این زمینه از طرف سیاست‌گذاران اعم از دولت و مجلس در نظر گرفته نشده، در حالی که توسعه بیمه سلامت در کشور ارتباط مستقیمی با کاهش سرانه هزینه دارو و درمان برای هر فرد دارد که در نهایت جامعه را به سمت ارتقای کیفیت زندگی سوق می‌دهد.

▣ درمان، بدون دغدغه مالی

همتی گل‌سفیدی متذکر شد: بیمه عمومی نخستین راه سرمایه‌گذاری برای ارتقای سلامت جامعه و افزایش اقبال عمومی برای استفاده از خدمات پزشکی و دارویی است. سرمایه‌گذاری در این زمینه باعث می‌شود افراد با پیش آمدن هر مشکلی بدون نگرانی از هزینه‌های خدمات به مراکز درمانی مراجعه کنند.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: اگر افراد یک جامعه دغدغه تامین هزینه‌های دارو و درمان را نداشته باشند و این اطمینان خاطر وجود داشته باشد که هزینه‌ها توسط شرکت بیمه‌گر پرداخت خواهد شد، در مراحل اولیه بیماری یا حتی برای چکاپ‌های دوره‌ای به کلینیک‌های درمانی مراجعه می‌کنند و بیماری به مرحله حاد و پرهزینه نخواهد رسید. اگر این روند به‌طور کامل در کشور اجرا شود و بیمه سلامت همگانی برای تمامی امور رایگان باشد، هزینه‌های جاری کشور تاثیر خواهد گرفت و سرانه هزینه دارو و درمان به‌طور چشمگیری کاهش خواهد یافت.

این کارشناس صنعت بیمه در امور درمان با تشریح اقدامات سال‌های اخیر دولت در ارتقای جایگاه بیمه سلامت همگانی گفت: گام‌هایی برای تحت پوشش قرار گرفتن جمعیت روستایی و عشایری کشور برداشته شده، اما متاسفانه ارقام پرداختی ازسوی دولت برای تحت پوشش قرار دادن این جمعیت بسیار ناچیز است و باتوجه به سرسام‌آور شدن هزینه‌های دارو و درمان به‌ویژه درباره بیماری‌های نادر و خاص بیمه‌ها نمی‌توانند از پس تمامی این هزینه‌ها برآیند و بخش عمده‌ای از هزینه‌های درمان برعهده فرد بیمار قرار می‌گیرد.

> اگر بیمه سلامت همگانی برای تمامی امور رایگان باشد، این موضوع بر هزینه‌های جاری کشور تاثیر خواهد گذاشت و سرانه هزینه دارو و درمان کشور به‌طور چشمگیری کاهش خواهد یافت

بیمه سلامت، مختص افرادی که هیچ بیمه‌ای ندارند

نادر رحیمی، کارشناس صنعت بیمه درباره مزایای بیمه سلامت و تاثیر آن بر ارتقای کیفیت زندگی به صمت گفت: هزینه‌های درمانی و جراحی، به‌ویژه در سال‌های اخیر به‌شدت بالا رفته و افرادی هم در جامعه کنونی ایران زندگی می‌کنند که هیچ پوشش بیمه‌ای ندارند. این افراد برای پرداخت هزینه‌های درمان با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند. بیمه سلامتی که برای این افراد در نظر گرفته شده، در واقع کمکی است به اقشار بی‌بضاعت جامعه تا بتوانند از خدمات درمانی استفاده کنند.

▣ مفید اما بی‌کاربرد

وی در ادامه افزود: بیمه سلامت در سال ۱۳۹۳ برای افرادی که تحت پوشش هیچ بیمه‌ای نیستند و به‌خاطر هزینه‌ها، نمی‌توانند برای درمان بیماری خود اقدام کنند، راه‌اندازی شد. شاید در آن زمان این بیمه می‌توانست جوابگوی هزینه‌های درمان باشد، اما در شرایط حاضر به‌ویژه در چند سال اخیر که هزینه‌ها در بخش دارو و درمان به‌شدت بالا رفته، این بیمه عملا کارآیی خود را از دست داده است. رحیمی با اشاره به اینکه بیمه سلامت در ایران انواع مختلفی دارد، توضیح داد: سازمان بیمه سلامت، خدمات این بیمه را به اقشار مختلفی ارائه می‌دهد که در قالب بیمه سلامت همگانی، بیمه سلامت روستاییان و همچنین بیمه سلامت ایرانیان بیمه شده‌اند.

وی ادامه داد: بیمه سلامت کارکنان دولت و بیمه سلامت سایر اقشار هم جزو بیمه سلامت کشوری است. براساس بیمه سلامت سایر اقشار، خانواده شهدا، مددجویان سازمان بهزیستی، طلبه‌های حوزه علمیه، دانشجویان و جانبازان، جزو اقشاری هستند که می‌توانند با پرداخت درصدی به‌عنوان حق بیمه، از خدمات درمانی ارائه‌شده توسط این بیمه استفاده کنند.

▣ نقاط ضعف بیمه سلامت

این کارشناس صنعت بیمه درباره معایب بیمه سلامت توضیح داد: در این بیمه اولویت افراد در نظر گرفته نمی‌شود.

همچنین افراد برای اینکه خدمات بیشتری دریافت کنند و تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار گیرند، باید حق بیمه بیشتری پرداخت کنند. علاوه بر آن بیمه سلامت تنها خدمات درمانی ارائه می‌دهد و مانند بیمه‌های دیگر خدمات و حقوق بازنشستگی به مشمولان آن تعلق نمی‌گیرد.

رحیمی در پاسخ به این پرسش که بیمه‌شدگان سلامت از چه خدماتی می‌توانند بهره‌مند شوند، گفت: همه خدمات بیمارستانی در مراکز بهداشتی و بیمارستان‌های دولتی، چه به‌صورت بستری یا سرپایی، داروخانه‌ها، آزمایشگاه‌ها، رادیولوژی و خدمات پاراکلینیکی که طرف قرارداد بیمه سلامت هستند، به افراد تحت پوشش بیمه سلامت ارائه می‌شود. همچنین بیماران تالاسمی، هموفیلی، بیماران کلیوی و دیالیزی و پیوند کلیه، MS و همه بیماری‌های خاص تحت پوشش بیمه سلامت قرار می‌گیرند و براساس تعرفه مربوطه سازمان، هزینه‌های آنها پرداخت می‌شود، اما متاسفانه شیمی‌درمانی جزو این دسته قرار نمی‌گیرد.

▣ بیمه بی‌توجه به بیماران خاص

وی ضمن انتقاد به سیاست اخیر دولت در قبال بیمه‌های درمانی در سال‌های اخیر گفت: هزینه‌های درمان در بخش بیماری‌های خاص به‌شدت افزایش داشته و متاسفانه در مواردی بسیاری بیمه سلامت زیر بار پرداخت هزینه‌ها نمی‌رود. از سوی دیگر به‌علت بدحساب بودن سازمان بیمه سلامت بیمارستان، داروخانه و سایر مراکز درمانی حاضر به قرارداد بستن با این سازمان نیستند.

رحیمی درباره گرانی دارو و تامین نشدن هزینه داروها توسط بیمه سلامت، گفت: باتوجه به حذف ارز ترجیحی دارو برای شرکت‌های خصوصی تولید و واردکننده دارو، گرانی دارو قابل‌توجه است و شهروندان فقط با مراجعه به پزشک خانواده می‌توانند از مزایای پزشک خانواده، دارو و حق ویزیت با نرخ پایین‌تر برخوردار شوند.

این کارشناس صنعت بیمه در ادامه خاطرنشان کرد: دولت با هدف جبران کسری بودجه از سرانه بیمه سلامت می‌کاهد؛ در صورتی که در کشورهای پیشرو در حفظ کیفیت زندگی و بهداشت افراد جامعه، بیشترین میزان بودجه به بخش سلامت و درمان و سپس آموزش تعلق می‌گیرد.

سخن پایانی

نیازهای بخش سلامت غیرقابل کتمان است و اثرات بیرونی دارد. دولت باید علاوه بر قانون‌گذاری، خود نیز ارائه‌کننده خدمت در این حوزه باشد؛ به‌گونه‌ای که سهم اساسی تامین مالی نظام سلامت برعهده دولت باشد، اما در ایران متاسفانه این بخش مورد بی‌مهری دولت قرار گرفته و هر سال سهم بیمه سلامت افراد نسبت به سال گذشته آب می‌رود. به‌نظر می‌رسد امسال هم با پیش‌بینی گران‌تر شدن هزینه‌های دارو و درمان فشار به اقشار آسیب‌پذیر بیشتر شود؛ بنابراین ضروری است دولت با اقدامات جدی به بخش سلامت جامعه ورود کند تا از آسیب‌های طولانی‌مدت کاستی‌های این بخش و همچنین هزینه جاری کشور در بخش درمان بکاهد.

تهدید سلامت، بحران قرن

آیدا فریدی: هفتم آوریل، ۱۸ فروردین را در تقویم به‌عنوان روز جهانی سلامت مشخص کرده‌اند. حوزه سلامت بعد از شیوع بیماری همه‌گیر کرونا دیگر از حیطه انحصاری مفهوم سلامت خارج شد و در کنار بهداشت و ضروریات آن محتوای سیاسی هم پیدا کرد؛ اتفاقی که پیامدهای اقتصادی و اجتماعی جهانی هم داشت و برای اولین بار رویدادی سلامت‌محور تمام جهانیان را فارغ از نژاد و نسل و قاره تحت تاثیر قرار داد. از آن پس معنای سلامت تغییر کرد و الگوهای فرهنگی و زیستی متفاوتی به ارمغان آورد. اپیدمی کرونا تبدیل به یک استعاره بیولوژیک شد و نیروهای مستقر در قرارگاه‌های بهداشت و سلامت در قامت نیروهای مبارزه با یک مهاجم بیگانه ظاهر شدند. در ایران ایده مدافعان سلامت مطرح شد و انسجامی که در ادامه این درد مشترک رخ داد شبیه نوعی اتحاد جهانی بود؛ اتحادی که به‌دنبال تهدید زمین و سلامت ساکنان آن رخ داد.از نگاه شارحان و متفکران وضعیت کنونی جهان، بیماری‌های همه‌گیر مانند سارس و ابولا و حسن ختام آن کرونا بیماری‌های مرتبط با عصر نئولیبرال هستند. دیوید هاروی، متفکر بریتانیایی در کتاب خود با عنوان «بیماری همه‌گیر در عصر نئولیبرال» چنین نتیجه می‌گیرد که ویروس کرونا انتقام طبیعت در ازای بیش از ۴۰ سال رفتار تعدیگرایانه نوع بشر و استخراج خشن و بی رویه نیروهای نئولیبرال از طبیعت است. گرچه روز جهانی بهداشت در سال ۱۹۴۸ازسوی مجمع جهانی بهداشت نامگذاری شد، اما امروز و در تاریخ کنونی بیش از هر زمان متوجه وضعیت سلامت ساکنان زمین است. روزی که از آن به‌مثابه فرصتی برای جلب توجه جهان به موضوع بهداشت یاد می‌شود. در چنین روزی سازمان جهانی بهداشت و کشورهای جهان رویدادهای بین‌المللی، منطقه‌ای و محلی را در زمینه بهداشت و سلامت برگزار می‌کنند. گزارش تصویری این شماره صمت با موضوع روز جهانی سلامت تهیه و تنظیم شده است.

عکس‌ها: آیدا فریدی

چهارشنبه
۱۶ فروردین ۱۴۰۲- ۱۴ رمضان ۱۴۴۴ - ۵ آوریل ۲۰۲۳- شماره ۲۲۹۲-پیاپی ۳۶۱۰

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

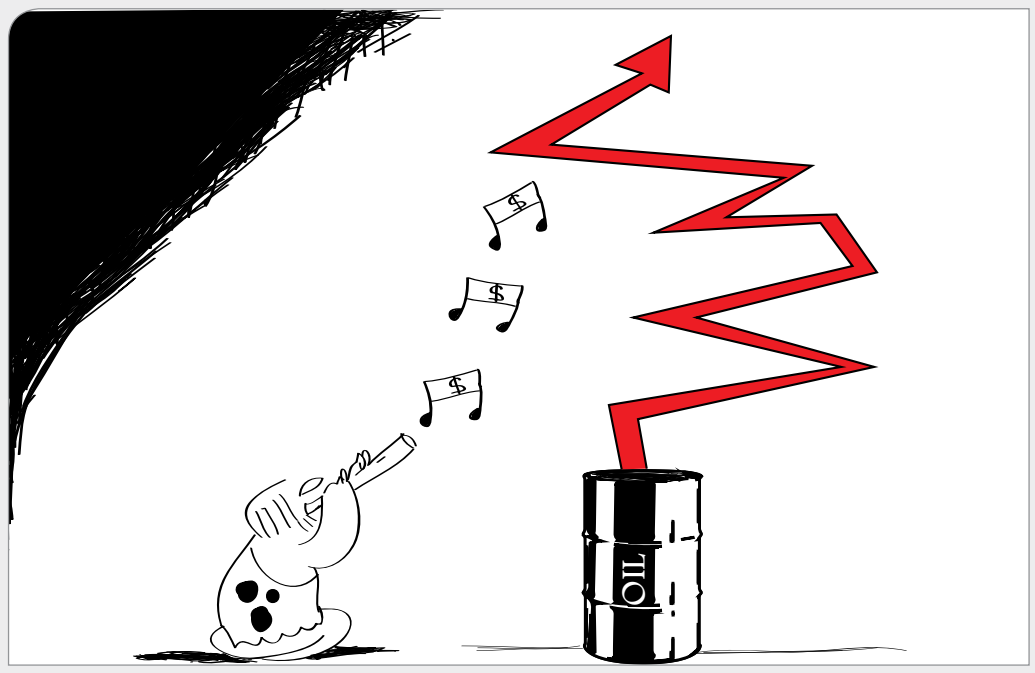
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: (داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

دردسرهای قانون جدید تغییر ساعت ادامه دارد

قابل توجه کاربرانی که هنوز ساعت موبایل‌شان درست نشده است

با وجود اینکه از قبل اعلام شده بود، با تغییر سال دیگر ساعت‌ها تغییر نمی‌کنند، برخی کاربران از ابتدای سال ۱۴۰۲ اعلام کردند ساعت‌های گوشی، تبلت و وسایل الکترونیکی آنها به‌طور خودکار یک ساعت به جلو کشیده شده است. این روند برخی از کاربران را با مشکلات مواجه کرده است. در این گزارش به پیشینه تغییر ساعت بر اساس فصل در کشورهای مختلف جهان، نظرات موافق و مخالف تغییر نکردن ساعت در سال جاری و راه‌کار حل مشکل برخی از کاربران دستگاه‌های الکترونیک پرداخته‌ایم.

تاریخچه تغییر ساعت در جهان

تغییر ساعت به شکلی که ما می‌شناسیم برای نخستین بار در ۱۸۹۵ پیشنهاد شد و نخستین باری که ساعت به صورت رسمی به مناسبت بهار تغییر کرد، ۱۹۰۸ در شهر تندربای انتاریو در کانادا بود و بعد از آن در ۱۹۱۶، آلمان نخستین کشوری بود که به صورت کشوری تغییر ساعت را در دستور کار خود قرار داد و بریتانیا و فرانسه هم ظرف چند هفته به این تصمیم پیوستند. با این حال تا آخر جنگ جهانی دوم بیشتر کشورهای دنیا همچنان از قاعده ساعت استاندارد استفاده می‌کردند. بعد از جنگ جهانی دوم تغییر ساعت در آغاز بهار و پاییز همه‌گیر شد و کشورهای بیشتری به این قاعده پیوستند. از آن زمان تا امروز، موافقان و مخالفان تغییر ساعت هر سال در آغاز بهار و آغاز پاییز یک بار دیگر بر سر این که آیا ساعت باید تغییر کند یا نه بحث می‌کنند.

بررسی‌ها نشان می‌دهد درباره اینکه تغییر ساعت یک مسئله جهانی است یا خیر می‌توان گفت درحال‌حاضر حدود ۴۰ درصد از کشورهای جهان ساعت تابستان و زمستانی دارند و باقی کشورهای جهان تصویب کرده‌اند که ساعت را در تمام طول سال ثابت نگه دارند. آن ۴۰ درصد کشورها که ساعت را تغییر می‌دهند هم از یک نظم واحد پیروی نمی‌کنند. برخی از کشورهای جهان ساعت را در آغاز بهار و پاییز تنها نیم ساعت جابه‌جا می‌کنند، برخی تنها ۴۰ دقیقه جابه‌جا می‌کنند، اما بیشتر کشورهایی که ساعت را تغییر می‌دهند، یک ساعت جلو و عقب شدن آن را پذیرفته‌اند.

مدافعان و مخالفان تغییر ساعت چه می‌گویند؟

۷۰ کشور جهان درحال‌حاضر ساعت را در آغاز بهار و آغاز پاییز جابه‌جا می‌کنند. مدافعان تغییر ساعت معتقدند این کار باعث کاهش مصرف انرژی می‌شود. بعد از ظهرهای طولانی به نفع صنعت توریسم است و مردم وقت بیشتری برای گشتن در تفرج گاه‌ها و استفاده از روشنایی روز دارند. مخالفان تغییر ساعت می‌گویند دلیلی وجود ندارد که تغییر ساعت باعث کاهش مصرف انرژی شود، اما آمارهای زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد تغییر ساعت باعث افزایش حوادث رانندگی، افزایش حوادث محل کار، مشکلات خواب، مشکلات خوردن، تشدید افسردگی و حتی افزایش خودکشی می‌شود.

اما در ایران تغییر ساعت رسمی در آغاز بهار و پاییز نخستین‌بار در سال ۱۳۷۰ تبدیل به قانون شد. تغییر ساعت به مدت دو سال به تعویق افتاد اما در سال ۱۳۸۶، مجلس طبق قانون دولت را مجبور کرد تغییر ساعت را اجرایی کند. در مجلس یازدهم نمایندگان طرحی را نوشتند که در آن خواهان لغو قانون تغییر ساعت و توقف جابه‌جایی ساعت در بهار و پاییز شده بودند.

درنهایت اردیبهشت سال گذشته با تصویب مجلس، اعلام شد ساعت رسمی کشور از سال ۱۴۰۲ تغییر نمی‌کند اما با وجود اینکه از قبل اعلام شده بود، با تغییر سال دیگر ساعت‌ها تغییر نمی‌کنند، برخی کاربران از ابتدای سال ۱۴۰۲ اعلام کردند ساعت‌های گوشی، تبلت و وسایل الکترونیکی آنها به‌طور خودکار یک ساعت به جلو کشیده شده است.

اطلاعیه‌های تغییر ساعت در برخی گوشی‌های تلفن همراه

در همین رابطه سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی در اطلاعیه‌ای اعلام کرد عدم تغییر ساعت تابستانی یا به عبارتی عدم اعمال DST(Daylight Saving Time) بر اساس قانون مصوب مجلس شورای اسلامی از ابتدای سال ۱۴۰۲، پس از ابلاغ قانون در اول خردادماه ۱۴۰۱ با پیگیری‌های انجام شده توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از مراجع جهانی مانند ICANN و IANA در نسخه‌های به‌روزرسانی شده زمان کشورها منتشر و همچنین در سرورهای زمانی نظیر time.is نیز از حدود شش ماه قبل تغییرات لازم اعمال شده است.

همچنین مکاتبه و پیگیری لازم از اپراتورهای همراه نیز از چند ماه قبل صورت گرفته و آنها نیز تغییرات لازم را در سطح شبکه اعمال کرده و سامانه‌های خود را به روزرسانی کرده‌اند. ضمن اینکه در سایر ارائه‌دهندگان خدمات نیز پیش‌بینی لازم انجام گرفته و در سرورهای زمانی داخل کشور اعمال تغییرات از قبل صورت گرفته است و سامانه‌هایی که از این مراجع برای تنظیم ساعت استفاده کرده‌اند، بدون مشکل خدمات الکترونیکی ارائه کرده‌اند.

براساس این اطلاعیه، برای اینکه در گوشی‌های تلفن همراه، عدم تغییر ساعت تابستانی به صورت خودکار رخ دهد؛ لازم است دو اقدام انجام شود؛ ابتدا باید شبکه اپراتورها با سرورهای جهانی بر مبنای این سیاست جدید (عدم اعمال ساعت تابستانی) تنظیم شود که از قبل پیش‌بینی‌های لازم بر اساس پیگیری وزارت ارتباطات انجام گرفته و تمام تغییرات لازم در سامانه‌ها و تجهیزات شبکه اپراتورها اعمال شده است. اقدام دیگر نیز در سمت گوشی کاربران است که تولیدکنندگان گوشی تلفن همراه بر اساس مراجع معتبر بین‌المللی باید نسخه‌های به روزرسانی گوشی‌های تلفن همراه خود را منتشر می‌کردند تا عدم اعمال تغییر ساعت تابستانی به صورت خودکار انجام گیرد.

بیشتر تولیدکنندگان گوشی نیز نسخه‌های به روزرسانی شده خود را منتشر کرده‌اند اما در برخی گوشی‌های تلفن همراه که تنظیمات توسط تولیدکننده به روز نشده‌اند، با مشکل مواجه شدند. بنابراین پیگیری لازم از سایر تولیدکنندگان گوشی که به عدم تغییر ساعت تابستانی در ایران توجه لازم را نداشته‌اند، در حال انجام است تا این مشکل حل شود. مراکز تماس اپراتورهای تلفن همراه نیز آماده ارائه راهنمایی به کاربران خود در مورد تنظیم و به‌روزرسانی هستند.

سخن پایانی

با اینهمه با پایان تعطیلات گویا این مشکل همچنان برای برخی کاربران وجود دارد، پیگیری ایسنا از اپراتورها حاکی از آن است افرادی که همچنان درگیر این مسئله هستند، می‌توانند برای راهنمایی بیشتر با مرکز تماس اپراتورها، همراه اول (۹۹۹۰) و ایرانسل (۷۰۰) تماس بگیرند و به آنها توضیح داده می‌شود که از طریق تنظیمات گوشی و دستگاه خود چگونه می‌توانند ساعت را تغییر دهند.

زیر ذره بین

سردرگمی در زمینه سنوات کارگران

برای کارگری که ۳۰ سال تمام با حداقل حقوق کارگری در کارگاه‌های مختلف سراسر کشور زحمت می‌کشد و هیچ زمان دستش آن چنان که باید به دهانش نمی‌رسد، ۱۰ یا ۲۰ میلیون تومان تفاوت در مبلغ پرداختی به عنوان سنوات پایان خدمت، رقم مهم و قابل توجهی است. به گزارش ایلنا، ۱۰میلیون تومان پرداخت اضافه در زمان بازنشستگی، می‌تواند برای زندگی یک کارگر عائله‌مند، کمک قابل توجهی باشد و این در حالی‌است که آرای متاخر دیوان عدالت، یک سردرگمی در مقوله «سنوات پایان خدمت کارگران» یا همان پاداش پایان خدمت به وجود آورده است. جان کلام این که براساس آخرین آرای صادره، دیگر حق‌السعی (موضوع مواد ۳۴ و ۳۵ قانون کار) مبنای دریافت سنوات پایان‌خدمت نیست و سنوات براساس آخرین حقوق پایه کارگر در کارگاه محاسبه می‌شود. چهاردهم شهریور ۱۴۰۰، یعنی ۱۲ روز بعد از صدور دادنامه ۱۴۱۴ که دادنامه نسبتا مطلوبی بود و سنوات کارگران را به میزان قابل توجهی افزایش می‌داد، هیات عمومی دیوان عدالت، دادنامه ۳۳۲۸ را دوباره اصلاح کرد. در این متن اصلاحی که به امضای معاونت قضایی دیوان رسیده، یک جمله از دادنامه ۳۳۲۸ اصلاح شده؛ در واقع جمله‌ی «همه موارد مواد ۳۴ و ۳۵ مبنای سنوات قرار می‌گیرد» اصلاح و حذف و جرح شد. با این حساب، «حق‌السعی» از مبنای محاسبه سنوات پایان خدمت کنار گذاشته شد و محاسبه سنوات پایان‌کار به مزد پایه محدود شد. بعد از این اصلاحیه، کارگری که مثلا قبل از بازنشستگی یا قبل از خاتمه همکاری، ۱۰ سال در یک کارگاه کار کرده، فقط ۱۰ تا حقوق پایه به عنوان سنوات دریافت می‌کند که عموما مبلغی بین ۴۰ تا ۵۰ یا حداکثر ۶۰ میلیون تومان می‌شود. با وجود اینکه رای متاخرتر تا مدت‌ها روزنامه رسمی و ابلاغ نشد، برخی کارفرمایان از همان روز ابلاغ، اصلاحیه دادنامه ۳۳۲۸ را مبنای محاسبه قرار دادند و از سنوات پایان خدمت کارگران در آستانه بازنشستگی به میزان قابل توجهی کاستند. در اصلاحیه شهریور ۱۴۰۰ بر دادنامه ۳۳۲۸ آمده است: «در دادنامه شماره ۱۳۹۸/۱۱/۳۳۲۸.۲۹ هیات عمومی دیوان عدالت اداری، جمله «... که همه عناوین مقرر در مواد ۳۴ و ۳۵ قانون یاد شده را دربرمی‌گیرد»، مبتنی بر سهو قلم بوده و برهمین اساس، مستند به حکم مقرر در تبصره ماده ۹۷ و ماده ۱۲۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ و ماده ۳۰۹ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب سال ۱۳۷۹، جمله مذکور از متن دادنامه شماره ۳۳۲۸ – ۲۹ بهمن ۱۳۹۸ هیات عمومی دیوان عدالت اداری حذف می‌شود.» با این حساب، کارگری که حتی ۲۰ سال در یک کارگاه کار کرده، هنگام بازنشستگی، مشمول دریافت ۲۰ تا حقوق پایه می‌شود و همه مزایای عرفی و کارگاهی از محاسبه سنوات کنار گذاشته شده است. دریافت تمام این مبلغ ناچیز نیز منوط به این است که پایان هر سال، کارفرما مبلغی به عنوان «سنوات پایان سال» که در عرف روابط کار «سنوات علی الحساب» نامیده می‌شود به حساب کارگر واریز نکرده باشد. اگر کارگر ۱۹ بار سنوات علی الحساب برای ۱۹ سال اول اشتغال خود گرفته باشد، حالا فقط مابه‌التفاوت آن ۱۹ سنوات واریزی با ۱۹ برابر آخرین حقوق پایه به اضافه یک حقوق پایه برای آخرین سال را دریافت می‌کند، مبلغی که در واقع به زحمت به ۳۰ یا ۴۰ میلیون تومان می‌رسد و لاجرم نمی‌توان نام پاداش پایان‌کار بر آن نهاد. این نحوه محاسبه سنوات یعنی پاداش پایان خدمت کارگران مشمول قانون کار تقریبا هیچ است؛ آن‌هم در حالی که کارمندان مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری، صدها میلیون تومان بابت پاداش پایان خدمت می‌گیرند. این تبعیض به شدت آزاردهنده است؛ کارگران محروم از مزایای مزدی زمان اشتغال، از پاداش پایان خدمت پایان اشتغال هم محرومند.

بین‌الملل

چه کسانی مشمول بیمه مادران غیرشاغل می‌شوند؟

آیین‌نامه اجرایی حمایت بیمه‌ای از مادران غیرشاغل ساکن در مناطق روستایی و عشایری به عنوان گام حمایتی دولت از خانواده‌های ایرانی به تازگی به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شده است اما چه کسانی مشمول این نوع بیمه می‌شوند که حق بیمه آن را دولت تقبل کرده است؟ به گزارش ایرنا، هیات وزیران ۲۴ اسفند ۱۴۰۱ به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و به استناد ماده (۲۱) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت – مصوب ۱۴۰۰- آیین‌نامه اجرایی حمایت بیمه‌ای از مادران غیرشاغل (خانه‌دار) دارای ۳ فرزند و بیشتر ساکن مناطق روستایی و عشایری را تصویب کرد. بر اساس این مصوبه، شرط سنی برای عضویت مشمولان حداکثر ۵۰ سال است و متقاضی، در زمان ثبت درخواست نباید بیمه‌پرداز (اجباری) یا مستمری‌بگیر اصلی هیچ یک از صندوق‌های بیمه اجتماعی باشد؛ البته امکان بهره‌مندی از مزایای این آیین‌نامه برای آن دسته از متقاضیان که در زمان اقدام به عضویت، بیمه شده صندوق باشند، فراهم است. نکته دیگر اینکه هر ۳ فرزند باید از یک مادر متولد شده و در زمان عضویت مادر، در قید حیات باشند ضمن آنکه در زمان عضویت، نرخ باروری شهرستان محل زادگاه پدر (شوهر متقاضی) یا فرزند سوم و بیشتر نباید بالای ۲.۵ باشد. در ماده سوم این آیین‌نامه نیز شرایط دیگری برای آندسته از افرادی که بیش از ۳ فرزند دارند، ترسیم شده است که بر اساس آن، چنانچه بیمه شده در ایام بیمه‌پردازی، صاحب فرزند چهارم و پنجم شود، به ازای هر فرزند دو سال سابقه متصل به سنوات بیمه‌پردازی ناشی از اجرای این آیین‌نامه اضافه می‌شود. نکته دیگر این مصوبه، حق بیمه قابل پرداخت برای بیمه شدگان است؛ بر اساس این آیین‌نامه مجموع حق بیمه قابل پرداخت مندرج در بندهای (الف) و (ب) ماده (۲۱) قانون، شامل حق بیمه سهم بیمه شده (۵ درصد) و دو برابر آن به عنوان سهم و کمک دولت (۱۰ درصد)، به صورت ۱۰۰ درصدی در مجموع به میزان ۱۵ درصد، توسط دولت پرداخت می‌شود. این آیین نامه با امضای محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهوری برای اجرا به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاون رئیس‌جمهوری در امور زنان و خانواده، سازمان ثبت احوال کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور ابلاغ شده است.

چهره

تقویت اقتصاد هنر اولویت وزارت ارشاد در سال جدید

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برنامه‌ریزی برای ایجاد قاعده‌مندی دقیق در امر تقویت اقتصاد فرهنگ و هنر را نخستین اولویت این وزارتخانه در سال جدید دانست. محمدمهدی اسماعیلی در گفت‌وگو با ایسنا، در پاسخ به این پرسش که نخستین اولویت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در امسال چیست، اظهار کرد: نخستین اقدام ما در سال جدید جلسه‌ای برای اقتصاد فرهنگ و هنر است که برنامه کاملی برایش آماده کردیم. وی با اشاره به اقدامات صورت گرفته در این زمینه برای پیشبرد اهداف مرتبط با تقویت اقتصاد هنر، یادآور شد: تقریباً در حال حرکت به این سمت هستیم که در بخش‌هایی از حوزه‌های هنری با بازارهای بین‌المللی و منطقه‌ای که شناسایی کرده‌ایم تعامل بیشتری داشته باشیم. اسماعیلی با اشاره به رایزنی‌های خود با همتایان خارجی‌اش برای تقویت دیپلماسی فرهنگی گفت: من بیشترین حجم دیپلماسی فرهنگی را در سال گذشته داشتم و شاید با ۱۷ تا ۱۸ وزیر فرهنگ و وزرای مرتبط دیگر مذاکره کردم و یا خودم به کشورهایشان سفر کرده‌ام یا آنان به ایران آمدند. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: امیدواریم به سطحی بالا از دیپلماسی فرهنگی با هدف ترویج فرهنگی کشور و در عین‌حال گسترش اقتصاد هنر دست یابیم. با چین هم الان در حال گسترش همین حوزه هستیم. وی همچنین با اشاره به اقدامات داخلی برای پیشبرد اولویت اول وزارت فرهنگ و ارشاد در امسال، تاکید کرد: این نخستین اولویت ما در سال جدید است تا یک قاعده‌مندی دقیق در این حوزه حاکم کنیم. با وزارت صمت هم بزودی تفاهمنامه جامعی در این زمینه امضاء خواهیم کرد.

پیشنهاد پرداخت حق عائله‌مندی به کارگران متاهل

دبیرکل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران از طرح پیشنهاد پرداخت حق عائله مندی به کارگران متاهل در راستای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت خبر داد. هادی ابوی در گفت‌وگو با ایسنا، در توضیح جزئیات بیشتر این پیشنهاد اظهار کرد: در قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت بحث ترویج و تشویق به ازدواج مطرح و موضوع عائله‌مندی و مشوق‌های مربوطه درنظر گرفته شده است. یکی از نکاتی که وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جلسه شورای‌عالی کار مطرح کردند، این بود که چرا کارگران عائله‌مندی نمی‌گیرند؛ با وجود آنکه در قانون پیش‌بینی شده برای کارگران متاهل چنین چیزی دیده نشده است. وی ادامه داد: حق عائله‌مندی خلأیی است که در حوزه کارگری وجود دارد در حالی که این موضوع در خصوص کارمندان لحاظ شده است؛ بنابراین پیشنهاد شد کارگران متاهل نیز حق عائله‌مندی دریافت کنند. دبیرکل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران افزود: درحال‌حاضر حق اولاد به کارگران متاهل پرداخت می‌شود ولی تاکنون حق عائله‌مندی لحاظ نشده است؛ با مطرح این پیشنهاد و تصویب آن در شورای‌عالی کار هم انگیزه کارگران مجرد برای تشکیل خانواده افزایش می‌یابد و هم کمکی به دریافتی کارگران متاهل می‌شود. ابوی از مکاتبه برای طرح این پیشنهاد در دستور کار جلسه شورای‌عالی کار خبر داد و ابراز امیدواری کرد: با توجه به قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت بتوان در شورای‌عالی کار عدد و رقم و میزان حق عائله‌مندی کارگران را مشخص کرد و در مورد کارگران متاهل که حتی سابقه کار ندارند نیز آن را عملیاتی کرد.

در پرتره

چند دامنه فارسی به ثبت رسیده است؟

پسوند	تعداد دامنه‌های فعال
ir	1531803
co.ir	4243
ایران	1544
ac.ir	1173
id.ir	682
org.ir	226
sch.ir	218
gov.ir	191
net.ir	27
مجموع	1540107

آخرین آمار منتشر شده از ثبت دامنه در مرکز ثبت دامنه کشوری حاکی است که تاکنون یک میلیون و ۵۴۰ هزار و ۱۰۷ دامنه فعال فارسی به ثبت رسیده که پسوند دات‌آی‌آر (ir.) بیشترین دامنه فعال را دارد. به گزارش ایسنا، نام دامنه بخشی است که گویای نام برند یا فعالیت شما بوده و آن را به دلخواه خود انتخاب می‌کنید. پسوندهای مجاز و معتبر در واقع پسوندهایی هستند که توسط کمیته مخصوص تایید و تصویب پسوندها یعنی آیکن (ICANN) تأیید شده باشند. نمونه‌های پسوندهای متداول com، org و ir هستند و انتخاب نام دامنه مناسب و ساده بسیار مهم بوده و همچنین در رتبه‌بندی (Ranking) نتایج جست‌وجوی گوگل نیز تاثیر گذار است. در ایران، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی از جمله مراکز اصلی برای ثبت دامنه‌های اینترنتی به شمار می‌رود و هر کاربری که تمایل به ثبت دامنه‌ای برای بازگشایی سایت خود داشته باشد، باید به سایت این مرکز یا یکی از نمایندگان فعال آن در سطح کشور مراجعه کند. این پژوهشگاه همچنین آماری دقیق از دامنه‌های ایرانی را به دست می‌دهد. مرکز ثبت دامنه کشوری ایران زیرمجموعه پژوهشگاه دانش‌های بنیادی است و وظیفه ثبت دامنه‌ها در ایران را برعهده دارد. شاید گستره دامنه‌های سطح بالایی مانند Com، Net، Org و Info که در سراسر وب وجود دارند و زمینه درخواست برای این دامنه‌ها در تمامی کشورها باز است، بسیار گسترده باشد که برآورد آماری دقیق از آن‌ها کمی مشکل شود، اما مرکز ثبت دامنه آمار آخرین دامنه‌های ثبت‌شده را به دست می‌دهد. اما طبق آخرین آمار موجود در مرکز ثبت دامنه کشوری ایران، از ابتدای ثبت دامنه‌های فارسی در کشور تاکنون یک میلیون ۵۴۰ هزار و ۱۰۷ دامنه ثبت شده است و از بین پسوندهای ثبت‌شده فارسی، پسوند ir با یک میلیون و ۵۳۱ هزار و ۸۰۳ دامنه فعال در صدر قرار دارد. درواقع بیش‌ترین سهم متعلق به همین پسوند است؛ به‌طوری که از میان دیگر پسوندهای فارسی، هر کدام کمتر از ۵۰۰۰ دامنه را ثبت کرده‌اند. دامنه‌هایی که بیشتر از هزار مورد ثبت‌شده دارند، co.ir با ۴۲۴۳ مورد، دامنه ایران با ۱۵۴۴ مورد و دامنه ac.ir با ۱۱۷۳ دامنه فعال هستند. همچنین دامنه‌های دیگری وجود دارند که کمتر از هزار مورد به نام آنها ثبت شده است. دامنه id.ir با ۶۸۲ مورد، دامنه org.ir با ۲۲۶ مورد، دامنه sch.ir با ۲۱۸ مورد و دامنه gov.ir با ۱۹۱ مورد نیز در رتبه‌های بعدی لیست قرار دارند. کمترین دامنه ثبت‌شده نیز متعلق به دامنه net.ir با ۲۷ دامنه فعال است.